Framtiden bygges i tre

BÆREKRAFTSRAPPORT 2020

MOELVEN®

Innhold

16 Klimasmarte produkter og tjenester

44 Tar vare på natur-ressursene

62 Mennesket i fokus

90 Lokale verdier

INNLEDNING

03 Se forbi tallene i klimaregnskapet
Konsernsjef Morten Kristiansen

OM BÆREKRAFT

04 Dette er Moelven
06 Bærekraft i Moelven
08 Det store bildet
10 Klimasmart og bærekraftig verdiskaping
12 Moelven og FNs bærekraftsmål
14 Dette betyr bærekraftsmålene for oss

KLIMASMARTE PRODUKTER OG TJENESTER

18 Stolt suksesspartner
20 Bærekraft gjennom verdikjeden
22 Klimasmart klimaregnskap
24 Oppussingsboom ga salgsrekord
25 Hvor mye tilsvarer 40 000 kubikkmeter med terassegulv
26 Unik hytteopplevelse i havgapet
28 Energibruk i egen produksjon
30 Digitale løsninger skal spare energi
31 Traineen som er energidektektiv
32 Transport av varer
33 Klimafordeler fra skogen – karbonlagring og bioenergi
34 Bærekraftig transport
37 Hva betyr det for meg at produktene jeg kjøper er sertifisert?
40 Klimasmart design
41 Produksjon av bioenergi
42 Sagflis fra Moelven får nytt liv

TAR VARE PÅ NATURRESSURSENE

47 Hva brukes treet til?
48 Vi tar vare på naturressursene
50 Bærekraftige materialer
52 Bærekraft begynner i skogen
54 Ressursoptimalisering
55 Ressurseffektiv design og emballasje
56 Avfallshåndtering
58 Sorterer 95 prosent avfall
60 Kjøper mest mulig lokalt
61 Moelvens grønne finansiering

MENNESKET I FOKUS

64 Dette har vi lært av pandemien
67 Medarbeiderne i Moelven valgte SOS-barnebyer
68 Helse, miljø og sikkerhet
72 Slik gikk de fra å være dårligst i klassa til å bli blant de beste
74 Vi utvikler våre sterke sider
76 Mangfold og likestilling i Moelven
78 Mange veier til Moelven
80 Alle traineene fikk jobb videre i Moelven
82 Fyller på med kompetanse
84 Helsevennlig kjemikaliebruk
88 Slik skapte Sundby-familien drømmehytta

LOKALE VERDIER

92 Samarbeid førte til enklere byggeprosess
94 Bærekraftig limleverandør
96 Økonomisk verdiskapning i lokalsamfunnet
98 Lokalmiljø
100 En pålitelig partner
102 Moelven GRI-indeks 2020
106 Hovedtall siste 5 år

Se forbi tallene i klimaregnskapet

I denne rapporten vil dere se at Moelven har et klimaavtrykk som mange trolig misunner oss. Konsernet er det vi kaller klimapositivt, fordi vi baserer oss på en fornybar ressurs som også lagrer karbon. Når Moelvens produkter og løsninger med trevirke som hovedingrediens leveres og benyttes i varige bygg og konstruksjoner, bidrar karbonlagringen i treet til å holde CO_2-utslippene til atmosfæren nede. Dette er en del av løsningen på klimakrisen verden står overfor. Men for Moelven er bærekraft mer enn tall i et klimaregnskap.

I MOELVEN KJENNER vi på et press. Vi skal levere produkter og løsninger som verden trenger, vi skal sysselsette og utvikle folka våre og selvsagt levere resultater til våre eiere. Ingenting av dette er i seg selv unikt. Det som gjør at vi kjenner på et ekstra press er at hoveddelen av driften vår baserer seg på en fornybar ressurs. Det forplikter.

Bærekraft i Moelven har vært med oss i mange år, ja faktisk lenge før ordet bærekraft ble tatt i bruk. Det handler om å bruke skogressursen på en mest mulig effektiv måte. Kort sagt: hele treet må brukes. Slik har det vært tenkt siden 1899, da Moelven startet opp med produksjon av oljekokte kjerrehjul.

Når vi ser tilbake på pandemiåret 2020, så var dette et år da etterspørselen etter trevarer økte kraftig - i store deler av verden. Dette er med på å holde liv i lokalsamfunn i Norge og Sverige, der Moelven gjerne er en hjørnesteinsbedrift på et lite sted. Å bidra til å styrke arbeidsplassene våre gjennom å utvikle kompetansen og industrien vår er viktig for Moelven. Dette er også bærekraft for oss.

Den dagen vi sier vi er bærekraftige nok, har vi stoppet utviklingen og startet avvikling av virksomheten vår. Det er vi selvsagt ikke interessert i. Vi vet vi har et godt klimaregnskap. Men det er ikke nok. Derfor bruker vi i Moelven denne rapporten til å fortelle åpent om hva vi har fått til, og hva vi ikke har lykkes med. Vi har satt oss noen tøffe mål, og de krever endring. Dette presset kjenner vi på. For er det noen som skal tåle å bli sett i korta, så er det sånne som Moelven. Fordi vi driver i den bransjen vi er i. Det forplikter - og inspirerer. Fordi vi er sikre på at vi kan bygge en bærekraftig framtid i tre.

Konsernsjef
Morten Kristiansen

Dette er Moelven

Vår personalidé

Moelven gir mennesker som vil, muligheter.

Vår visjon

Det naturlige valget for folk som skal bygge og bo skandinavisk.

Vår misjon

Gir folk gode rom

Våre verdier

Bærekraftig

Moelven har respekt for mennesker og miljø. Vi baserer vår virksomhet på fornybare ressurser og gjør bærekraft og langsiktighet til vårt konkurransefortrinn. Vi har sterk vilje til å ta ansvar for våre omgivelser.

Bruker mulighetene

Moelven søker løsninger. Konsernet har evner og ressurser til å være ledende når det gjelder produktutvikling og nytenking. Vi har alltid vært en bedrift som ligger i forkant og bruker mulighetene som skiftende tider gir.

Pålitelig

Moelven er til å stole på. Vi leverer til avtalt tid med riktig kvalitet. Det er sterkt fokus på åpenhet og ærlighet – det å innrømme svakheter og feil er grunnlaget for fremgang og troverdighet.

Bærekraft i Moelven

Å definere bærekraftig utvikling som en «utvikling som imøtekommer dagens behov uten å ødelegge mulighetene for at kommende generasjoner skal få dekket sine behov» er i dag helt vanlig etter at Verdenskommisjonen for miljø og utvikling, eller Brundtlandkommisjonen, lanserte begrepet for første gang i 1987. Definisjonen tar hensyn til menneskers behov for å få oppfylt sine rettigheter og skape muligheter for et bedre liv, og legger samtidig vekt på at det finnes grenser for hva naturen kan levere i dag uten at det går utover hva den kan levere i framtiden. Med det levesettet vi har i dag, forbruker vi årlig ressurser tilsvarende det som 1,6 jordkloder kan produsere. Vi tømmer med andre ord jorden for ressurser. Dersom vi ser på de skandinaviske landene isolert, og tenker at hele verden hadde levd som oss, så hadde vi årlig brukt ressurser tilsvarende cirka 3,6 jordkloder. Det sier seg selv at dette levesettet ikke kan fortsette i lengden. Klimakrisen og forurensningsproblemene vi står overfor i dag vil på sikt endre både menneskenes behov, men også jordens evne til å produsere de ressursene som kreves for å dekke dem.

FNs bærekraftsmål består av 17 hovedmål og 169 delmål som ble vedtatt av FNs medlemsland høsten 2015. Målene er verdens felles arbeidsplan for å utrydde fattigdom, bekjempe ulikhet, stoppe klimaendringene og beskytte jordens økosystemer. Målene reflekterer de tre dimensjonene i bærekraftig utvikling: klima og miljø (biosfæren), samfunn og sosiale forhold og økonomi.

I Moelven er vi overbevist om at vi kan være med å spille en rolle og at vår innsats gjør en forskjell. For oss dreier bærekraft seg om å gjøre de riktige valgene for omverden, men for å greie det må det også gjøres på en måte som bidrar til å skape langsiktig verdi for selskapet. Greier vi det vil vi også være en del av den langsiktige løsningen, og derfor er bærekraft den røde tråden fra visjon til strategi i Moelven.

Interessentanalyse og vesentlighetsanalyse

I 2017 ble det gjennomført en interessentanalyse for å identifisere hvilke interessentgrupper som er mest berørt av Moelvens virksomhet, samt en vesentlighetsanalyse for å bestemme hvilke bærekraftsområder som har størst betydning både for Moelven og disse interessentgruppene. Moelvens satsningsområder og langsiktige ambisjoner for bærekraftsarbeidet er satt på grunnlag av disse analysene. På den måten vil vi sikre at vi møter våre interessenters forventninger, at vi er forberedt på framtidens krav og etterspørsel, og at vi fokuserer innsatsen der hvor den best kan bidra til en bærekraftig utvikling både for samfunnet generelt og for Moelven som konsern. Analysearbeidet som ble gjennomført pekte på fire hovedområder som bærekraftsarbeidet i Moelven kunne deles inn i:

- Klimasmarte produkter og tjenester
- Ivaretar naturressursene
- Mennesket i fokus
- Lokale verdier

Moelvens strategi for bærekraft er basert på disse fire hovedområdene med undertemaer. Slik er også denne rapporten bygget opp. Som en ytterligere hjelp til å prioritere arbeidet, er temaene kategorisert slik:

GLOBAL REPORTING INITIATIVE

Ved gjennomføring av analysen som danner grunnlaget for valg av satsningsområder, vesentlige tema knyttet til satsningsområdene, samt utarbeidelse av bærekraftsrapporten, er det tatt utgangspunkt i Global Reporting Initiative sine retningslinjer.

15
LIFE
ON LAND

Det store bildet

Samarbeid for å nå målene

FNs bærekraftsmål er hver for seg absolutt mulige å nå. Å skape tilstrekkelig endring globalt for at målene skal nås innen 2030 blir stadig mer utfordrende etter hvert som tiden går, men det er ikke umulig. Vi vet hva som skal til og teknologien for å gjennomføre det finnes, men det mangler kanskje fortsatt litt på det som ligger i FNs bærekraftsmål nr. 17 – samarbeid for å nå målene.

2020 ble et svært vanskelig år for mange, men viste også hvor stor effekten av felles handling kan være.

Heldigvis er både engasjementet, viljen og evnen til å gjøre endringer som bidrar til å nå bærekraftsmålene økende. Stadig flere land vedtar klimalover som inkluderer og forankrer ambisiøse forbedringer, ikke bare med hensyn til klimagassutslipp, men også forområder som f.eks. bruk av plast, avfall, gjenbruk og resirkulering. I april 2021 kom også EU-landene til enighet om en klimalov for EU. Det lovfestes at netto drivhusgassutslipp skal reduseres med minst 55 prosent fra 1990-nivå innen 2030, en kraftig økning fra det tidligere målet om 40 produksjon reduksjon.

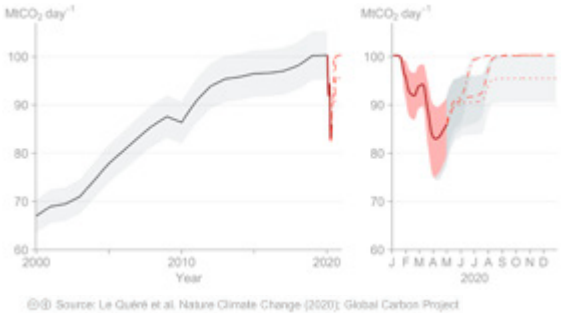

De globale CO_2-utslippene falt brått da covid-19 pandemien slo til i februar/mars 2020. For året samlet var utslippene cirka syv prosent lavere enn i 2020. Etter en rask økning i utslippene etter fallet i første halvår, var vi imidlertid ved årsskiftet tilbake på samme utslippstakt som ett år tidligere.

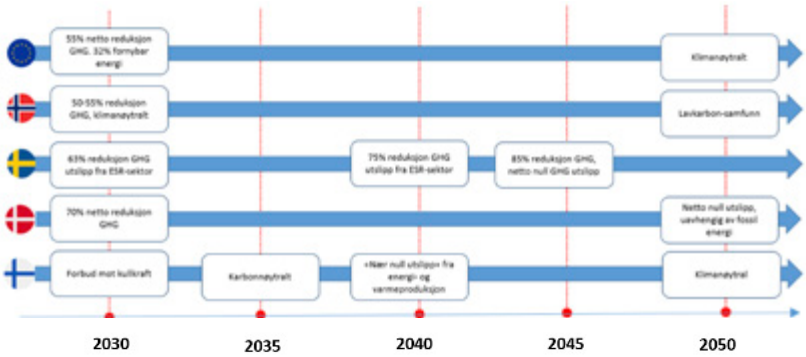

Kilde: Danmarks Klima-, Energi- og Forsynings-departement, Finlands departement for miljø- og klimaendringer, Norges Klima- og miljødepartement, Sveriges Miljødepartement, Danske Bank, EU-kommisjonen

European Green Deal og taksonomien

Innen EU er det etablert et nytt rammeverk, European Green Deal, som blant annet innebærer en ambisjon om at hele EU skal bli karbonnøytralt innen 2050. En viktig del av European Green Deal-rammeverket er taksonomien. Taksonomien skal definere hva en bærekraftig aktivitet er.

For at en aktivitet kan klassifiseres som bærekraftig må den oppfylle følgende kriterier:

1) Bidra vesentlig til minst ett av seks miljømål:

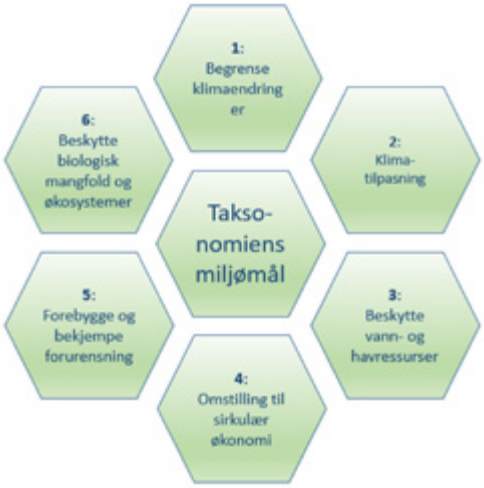

a. Begrensning av klimaendringer
b. Klimatilpasning
c. Bærekraftig bruk og beskyttelse av vann- og havressurser
d. Omstilling til en sirkulærøkonomi
e. Forebygging og bekjempelse av forurensing
f. Beskyttelse og gjenopprettelse av biologisk mangfold og økosystemer

2) Ikke vil være til skade for noen av de andre miljømålene

3) Oppfylle minimumsvilkår for sosiale rettigheter

Forhåpentligvis vil slike rammeverk være med på å gjøre retningen for bærekraftsarbeid tydeligere og dermed gjøre samarbeid om å nå bærekraftsmålene enklere, og ikke minst føre til at nødvendige endringer skjer raskere. For Moelven betyr dette at vi vil gjøre en grundig gjennomgang av våre målsettinger for å sikre at vi er i tråd med rammeverket og en del av samarbeidet for å nå målene.

Moelvens prioriteringer

I Moelven har vi prioritert bærekraftsarbeidet etter betydningen for både omverdenen og oss selv, og dessuten lagt vekt på hvor vi best kan utgjøre en forskjell. Det meste av vår virksomhet er basert på et

Per april 2021 har EU inkludert 13 sektorer i taksonomien, og det er publisert spesifikke kriterier for miljømål 1 og miljømål 2. Disse trer i kraft i januar 2022. Kriteriene for miljømål 3 til 6 blir publisert i fjerde kvartal i 2021 og vil tre i kraft i januar 2023.

naturlig fornybart råstoff, som i tillegg er naturens egen løsning for karbonfangst og lagring, nemlig tre.

Det viktigste punktet i vår bærekraftstrategi er derfor å jobbe for å foredle råstoffet med et så lite klimaavtrykk som mulig, og å jobbe for at en så stor andel som mulig av våre ferdigvarer blir en del av varige bygg og konstruksjoner slik at de kan fortsette å binde karbon så lenge som mulig. I den årlige trelastproduksjonen til konsernet, er det bundet cirka fem til seks ganger så mye karbon som virksomheten slipper ut. En viktig del av Moelvens bærekraftstrategi har vært å redusere strømforbruket. Dette er viktig både fordi produksjon av elektrisk kraft medfører utslipp av CO_2, men også fordi det representerer en betydelig kostnad. I løpet av 2020 er det besluttet at målet om å redusere CO2-utslipp skal prioriteres foran reduksjon av strømforbruket. Dette skyldes at når fossile energikilder, som f.eks. diesel til trucker og anleggsmaskiner erstattes med elektrisitet, vil dette medføre en økning i strømforbruket. Målsettingen om å effektivisere strømforbruket der hvor det er mulig ligger likevel fast.

Hovedområder i konsernets bærekraftsarbeid ligger fast:

- **Klimasmarte produkter og tjenester**
  For at Moelven og materialene vi produserer skal være klimapositive må vi kontinuerlig jobbe for å redusere karbonavtrykket og effektivisere energibruken i vår produksjon.

- **Ivareta naturressursene**
  For å sikre at vår virksomhet bidrar til å ivareta naturressursene må vi sørge for at vi bruker fornybare ressurser og utnytter dem fullt ut. Dette gjør vi gjennom å sørge for sertifisering og kvalitetssikring av forsyningskjeden, optimalisering av egen produksjon og sortering av restråstoff og avfall på en slik måte at vi legger til rette for gjenbruk og resirkulering.

- **Mennesket i fokus**
  Vi skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass, og vi skal sørge for at virksomheten og produktene våre ikke er til skade hverken for mennesker, biologisk mangfold eller økosystemer.

- **Lokale verdier**
  Vi skal skape flere grønne arbeidsplasser. Dette gjør vi ikke bare ved å sikre en langsiktig og grønn verdiskaping i egen virksomhet. Vi bidrar også til det grønne skiftet gjennom vårt samfunnsbidrag i form av betalte skatter og avgifter, og ringvirkningene som skapes i lokalsamfunn ved bruk av lokale underleverandører.

På kort sikt har vi satt konkrete mål for hva som skal oppnås. Disse er beskrevet nærmere under hvert tema i denne rapporten. Målsettingene har samme tidsramme som den gjeldende strategiplanen, det vil si til og med 2023.

For å følge utviklingen på lengre sikt, fram mot 2030 og videre, følger Moelven blant annet klimagassutslippene målt mot verdiskapingen, GEVA (Greenhousegas Emissions per Value Added). Dette er et uttrykk for forholdet mellom klimagassutslipp og verdiskaping. Det er gjort beregninger som viser at dersom man på globalt nivå oppnår årlig reduksjon på fem prosent, det vil si at klimagassutslippene blir mindre sammenlignet med verdiskapingen, vil det være mulig å nå flere av målene i Parisavtalen samtidig. Reduksjon i karbonavtrykket hjelper klima og miljø, mens verdiskapingen er helt nødvendig for blant annet bekjempelse av fattigdom. Moelven har knyttet sin bærekraftstrategi opp mot bærekraftsmålene i Parisavtalen, og er på den måten forpliktet til å jobbe for en slik reduksjon.

MOELVEN-KONSERNET

Realisert GEVA for perioden 2010-2020
Budsjett og strategi 2021-2023

Klimasmart og bærekraftig verdiskaping

MOELVENS KARBONAVTRYKK:
0,2 mill. tonn CO_2-utslipp fra virksomheten
1,6 mill. tonn CO_2 lagret i ferdigvarer

Tømmer binder opp
3,3 mill. tonn
CO_2

Utslipp fra tømmertransport
29 100 tonn
CO_2

Utslipp fra øvrig transport
3 900 tonn
CO_2

Energiforbruk
249 Gwh el.
3 615 tonn
CO_2

Utslipp fra produksjon
12 200 tonn
CO_2

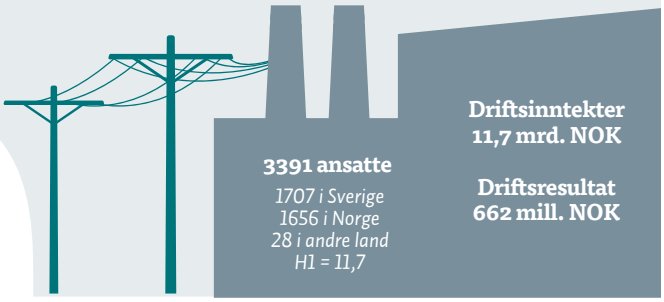

3391 ansatte
1707 i Sverige
1656 i Norge
28 i andre land
H1 = 11,7

Driftsinntekter
11,7 mrd. NOK

Driftsresultat
662 mill. NOK

Avfall
15 178 tonn totalt
1063 tonn farlig avfall
392 tonn plast
84 % sorteringsgrad

Biomasse
Pellets
Fjernvarme

Energi
Bioenergi produsert
762 GWh
Energiinnhold i biomasse solgt
1389 GWh

Bygginnredning
2 019 prosjekter
Moduler
6 160 stk
Finérplater
109 000 m3
Limtre
54 600 m3
Høvellast
0,82 mill. m3
Skurlast
2,12 mill m3

Distribusjon
16 % omsetning
til 40 land utenfor
Skandinavia

Utslipp fra transport til kunder
111 300 tonn
CO_2

Satsningsområder, mål og prioriteringer

Fire satsningsområder	Vesentlige tema	Resultater	2019	2020	Mål og prioriteringer 2023
Vi og våre materialer skal bli klimapositive	1. Energibruk i egen produksjon 2. Transport av varer 3. Produksjon av bioenergi 4. Klimafordeler i skogen 5. Klimasmart design 6. Avfallshåndtering på kontorene	El.forbruk (GWh)	229	249	Gjennomføre planlagt aktivitetsøkning uten å øke strømforbruk og karbonavtrykk
		Karbonavtrykk (tCO_2e)	138 570	161 143	156 500
		Karbonlagring i ferdigvarer (tCO_2)	1 469 283	1 576 605	5 % årlig reduksjon i karbonintensitet.
Vi skal bruke fornybare ressurser og utnytte hele ressursen	1. Bærekraftige materialer 2. Ressurs-optimalisering 3. Ressurseffektiv design og emballasje 4. Avfallshåndtering i produksjon	Kontrollert tømmer	100 %	100 %	100 %
		Gjenvunnet plast (tonn)	387	392	
		Forbrukt resirkulert plast (tonn)	1231	1371	Øke andelen bioplast og resirkulert plast så mye som mulig
		Forbrukt annen plast (tonn)	420	538	Finne/bidra til å utvikle miljøvennlige alternativer til fossil plast
		Sorteringsgrad	85 %	84 %	90 %
Vi skal være en attraktiv og trygg arbeidsplass	1. HMS 2. Engasjerte og kompetente medarbeidere 3. Helsevennlig kjemikaliebruk	H1	11,3	11,7	< 4
		H2	34,8	25,1	< 16
		F-verdi	207,5	256	
		Risikorapporter	3208	3843	> 1,2 per ansatt
		Sykefravær	5,40 %	6,20 %	< 4,0 %
		Ansatte	3399	3391	
		Lærlinger	31	30	
Vi skaper flere grønne arbeidsplasser	1. Økonomisk verdiskaping i lokalsamfunnet 2. Lokalmiljø	Samlet skattebidrag i Norge og Sverige (MNOK)	828	931	Bærekraft er en av fire grunnpilarer i Moelvens strategi, og skal inngå som beslutningskriterie ved investeringer og utvikling av konsernet.
		Estimert samfunnsbidrag (MNOK)	4 235	5 004	
		Direkte arbeidsplasser	3399	3391	
		Brudd på forurensningslov eller tilsvarende	Ingen	Ingen	Moelven skal ikke ha noen brudd på forurens-ningslov eller tilsvarende lovgivning.

Grunnforutsetning – vi er en pålitelig partner

Moelven og FNs bærekraftsmål

For å gi arbeidet vårt med bærekraft en tydelig retning og sette det i en global kontekst, har vi koblet Moelvens satsningsområder innen bærekraft opp mot FNs bærekraftsmål. Våre satsningsområder er valgt ut fordi det er de som har størst betydning for både omverdenen og selskapet, hvor vi også har mulighet til å gjøre en forskjell. Bærekraftsmålene vi prioriterer er de målene som henger best sammen med disse satsningsområdene.

Fem bærekraftsmål – vårt ansvar

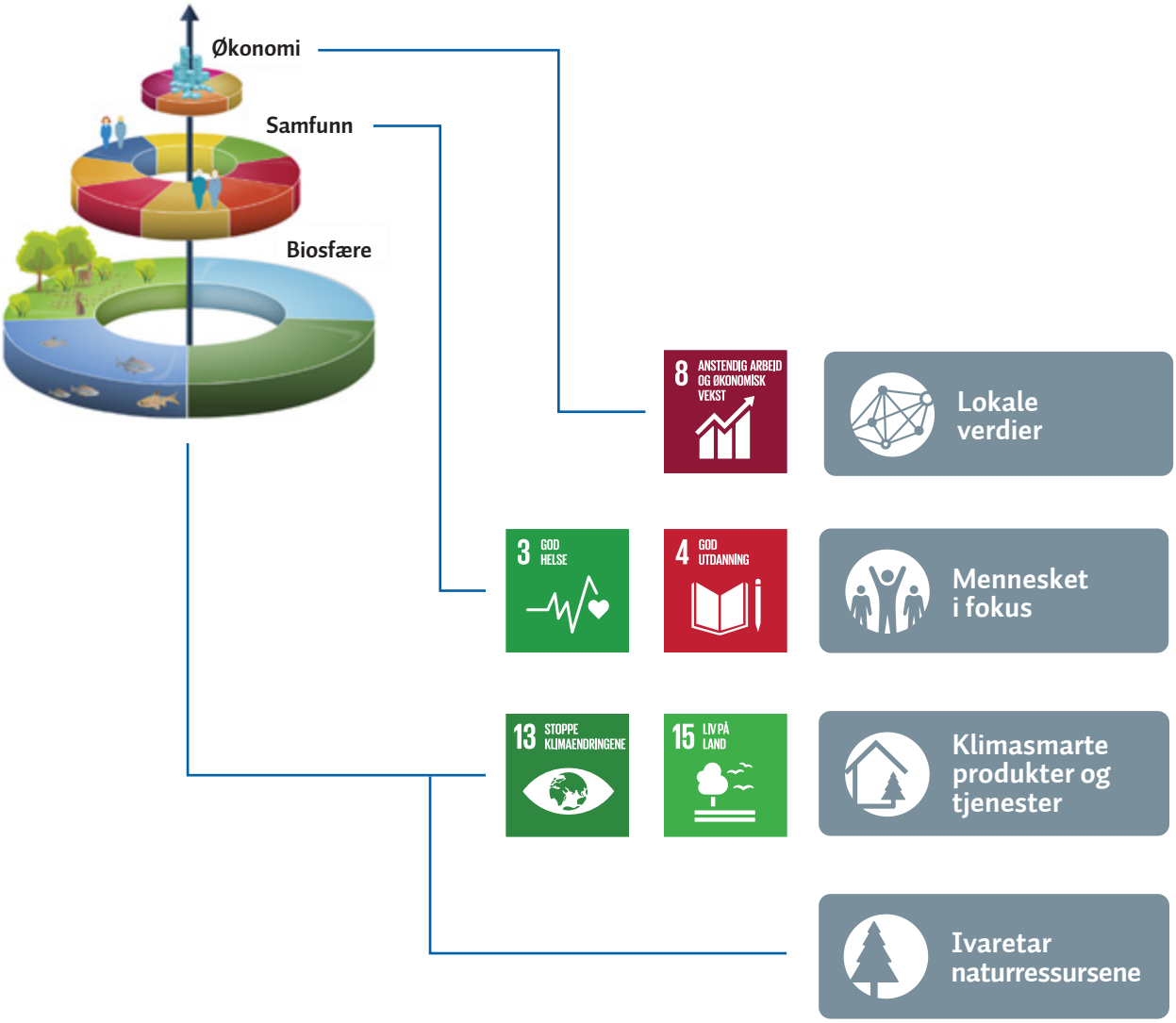

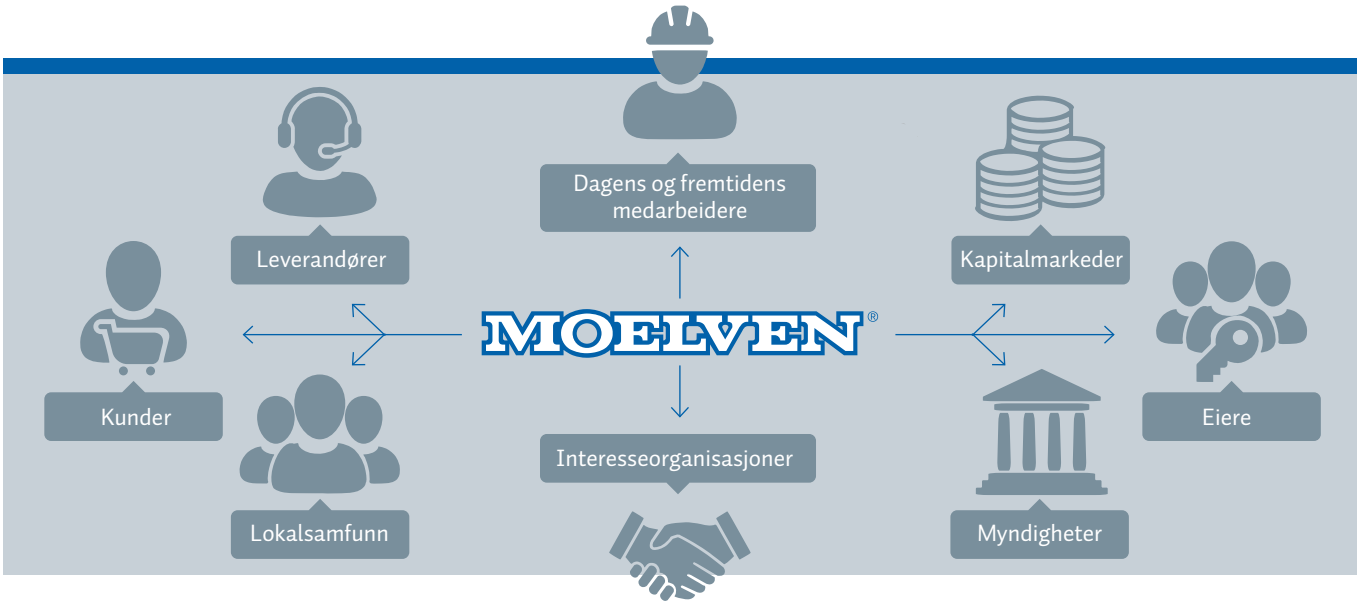

Interessentdialog og forventninger

Moelvens strategi for bærekraft er basert på en vesentlighetsanalyse og en interessentanalyse. Tabellen viser grupper som er definert som Moelvens interessenter, deres interesseområder og hvordan vi kommuniserer med dem.

Interessentgruppe	Hva bryr de seg om?	Hvordan kommuniserer vi med dem?
Kunder	• Pris og kvalitet • Sertifisering • Bærekraftig skogbruk • Klima • Avfall	• Salg og markedsføring • Digitale medier • Kundeundersøkelser • Møter og samtaler • Kvartal- og årsrapportering
Fremtidens og dagens medarbeidere	• Arbeidsvilkår • Visjon • Samfunnsansvar • Miljø • Personlig utvikling	• Møter og samtaler • Digitale medier • Messer • Reklame
Myndigheter	• Innovasjon • Samarbeid • Klima • Skogbruk • Rapportering	• Møter og samtaler • Klyngesamarbeid • Kvartal- og årsrapportering
Lokalsamfunn	• Miljø • Arbeidsplasser • Lokal verdiskapning • Transparens	• Markedsføring • Digitale medier • Møter og samtaler • Kvartal- og årsrapportering
Eiere	• Langsiktig strategi • Ressurseffektivisering • Klima og miljø	• Møter og samtaler • Kvartal- og årsrapportering
Leverandører (inkl. skogeiere)	• Bærekraftig økonomisk drift • Ressurseffektivisering • Bærekraftig skogbruk	• Møter og samtaler • Klyngesamarbeid • Digitale medier • Markedsføring
Interesse-organisasjoner	• Ressurseffektivisering • Biodrivstoff • Sertifisering • Biodiversitet	• Møter og samtaler • Konferanser • Klyngesamarbeid • Digitale medier
Kapitalmarkeder	• Langsiktig strategi • Risiko og muligheter • Transparens	• Møter og samtaler • Kvartal- og årsrapportering

Dette betyr bærekraftsmålene for oss

Anne Cathrine Amdahl, HMS-sjef

#3 God helse

«Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder.»

Moelven har ansvar for å bidra til trygghet og sikkerhet for alle som påvirkes av konsernets operasjoner og produkter. Det skal være trygt å arbeide i Moelven, vår målsetting er at ingen skal bli syke eller skade seg som følge av arbeidet de utfører. Det samme gjelder for de som bruker våre produkter og tjenester, hele veien fra utbyggere og profesjonelle håndverkere til sluttbrukerne, som ofte er privatpersoner.

Maxim Babenok Nordal, Lærling

#4 God utdanning

«Sikre inkluderende, rettferdig og god utdanning og fremme muligheter for livslang læring for alle.»

Opplæring og utdanning er viktig globalt for å skape en bærekraftig framtid, men også for å sikre likestilling og å bekjempe fattigdom, diskriminering og sosial dumping. For Moelven-konsernet er det samtidig nødvendig for å sikre fremtidig tilgang på kompetanse og menneskelige ressurser som er nødvendig for å skape en bærekraftig videreutvikling av virksomheten.

Viktoria Olofsson, Sales assistant

#8 Anstendig arbeid og økonomisk vekst

«Fremme varig, inkluderende og bærekraftig økonomisk vekst, full sysselsetting og anstendig arbeid for alle.»

Antall mennesker som lever i ekstrem fattigdom har blitt redusert de siste 20-30 årene, men problemet er ikke eliminert. Fattigdom er et vesentlig hinder for bærekraftig utvikling og bekjempelse av klimautfordringene. Verdens nasjoner bidrar til bekjempelse av fattigdom med en andel av sitt brutto nasjonalprodukt, som igjen er summen av den verdiskapingen som skjer på enhetsnivå i de enkelte land.

Helge Gunnar Volla, Operatør

#13 Stoppe klimaendringene

«Handle umiddelbart for å bekjempe klimaendringene og konsekvensene av dem.»

Ved å produsere klimasmarte produkter basert på et naturlig, fornybart råstoff og ved å bidra til fornybar bioenergiproduksjon, er Moelven med på å bekjempe klimaendringene. Brukt som materialer i varige konstruksjoner fungerer våre produkter som et naturlig karbonlager, mens restråstoffet fra produksjonen inngår i det naturlige karbonkretsløpet som ikke tilfører nytt karbon til atmosfæren.

Björn Johansson, VD

#15 Liv på land

«Beskytte, gjenopprette og fremme bærekraftig bruk av økosystemer, sikre bærekraftig skogforvaltning...»

Som kunde til skogsindustrien har Moelven et ansvar for å promotere et bærekraftig skogbruk. Gjennom å være en pådriver for dette bidrar vi til å øke skogens opptak av karbon fra atmosfæren. Det gjør vi gjennom de skogsforvaltningstjenester vi tilbyr, gjennom kommunikasjon med skogeiere, og ved å stille krav til våre leverandører i henhold til sertifiseringsordninger som PEFC™ og FSC® [1].

Når du bygger og innreder med tre, får du en rekke helsefordeler med på kjøpet. Tre er et fornybart og levende materiale som kan påvirke både det fysiske innemiljøet og hvordan vi opplever det.

Klimasmarte produkter og tjenester

Stolt suksesspartner

Sammen med samarbeidspartnerne våre bygger Moelven en bærekraftig framtid i tre. Ved å bidra med vår kompetanse og nye måter å tenke på, er vi med på å skape gode løsninger som gjør verden litt grønnere. Dette er fire prosjekter vi er stolte av å være en del av.

Mjøskanten

Med verdens høyeste trehus, Mjøstårnet, viser vi verden hva som er mulig å bygge i tre. Sammen med AB Invest, HENT og Ringsaker kommune fortsetter Moelven å skape det grønne skiftet i Brumunddal.

Moelven skal produsere den bærende limtrekonstruksjonen til det 3800 kvadratmeter store næringsbygget som skal settes opp ved siden av Mjøstårnet, samt modulene til de tre leilighetsbyggene som bygges foran høyhuset. Oppskriften for de nye byggene er den samme som for Mjøstårnet, Mjøsbadet og Skibladnerbrygga: Bærekraftige og kortreiste materialer som er lokalproduserte.

Illustrasjon: HENT

Boängen förskola

Da Boängen förskola stod ferdig i Knivsta kommune i 2020, markerte det startskuddet for en lang rekke svanemerkede skoler og boligprosjekter som Moelven Byggmodul AB skal bygge de kommende årene.

- At vi har en svanelisens betyr at vi kontinuerlig jobber for å bli enda bedre. Den kanskje viktigste fordelen er at du kan føle deg sikker på at du får et godt og trygt sted å være, der vi holder klimaavtrykket lavt, sier Hedwig Ulander, affärsutvecklingschef i Moelven Byggmodul AB.

Vindmølletårn i tre

For å lykkes med å bygge en bærekraftig framtid i tre, er det naturlig for Moelven å være lydhøre for forskning og utvikling. Sammen med innovasjonsselskapet Modvion har Moelven Töreboda AB utviklet en 30 meter høy prototype på et vindmølletårn i limtre. Det ble satt opp på Björkö utenfor Göteborg i april 2020. Modvions mål er å utvikle et konsept som gjør at man kan bygge 150 meter høye vindmølletårn i tre.

- I løpet av de to siste årene har vi blitt enda bedre kjent med treets egenskaper, samt gjennomført og fått svar på en rekke interessante tester. Vi har bidratt med vår kompetanse om store bærende trekonstruksjoner, og samtidig utviklet vår måte å 3D-modellere på. Under byggingen av vindmølletårnet har vi jobbet med andre typer geometrier enn hva vi vanligvis gjør, og det er kunnskap vi tar med oss videre, sier Johan Åhlén, VD på Moelven Töreboda AB.

Foto: Sören Håkanlind

Powerhouse Telemark

Powerhouse Telemark er et av verdens mest energieffektive og miljøvennlige bygg. Gjennom livsløpet på 60 år vil det generere mer energi enn det bruker og bygget ble i 2020 omtalt av CNN som et av årets mest spennende prosjekter. Moelven har levert komplette kontorløsninger i de 11 etasjene, samt brannimpregnert termofuru som utvendig fasade.

I stedet for en tradisjonell kledning som går i hverandre, har Powerhouse Telemark en skråstilt spilefasade. Det gjør at bygget får den estetisk fine trefasaden, samtidig som de bærekraftige spilene fungerer som solskjerming.

- Jeg tenker på bærekraft i de fleste valgene jeg tar i dag, fremfor alt når det gjelder skogen min. For meg representerer skogen både datid, nåtid og framtid. Skogen jeg eier sammen med søsteren min, har vi arvet av faren vår og den ønsker vi å forvalte så godt som mulig, for å senere gi videre til våre barn. Men skogen er mye mer enn som så. Det er jordens lunger, så vi må ta vare på den så godt vi kan. For oss er det viktig å samarbeide med en aktør som har samme verdier som oss og som kan gi oss de rådene vi trenger for å kunne ta hånd om skogen vår på best mulig måte.

Karin Lundqvist
Skogeier som samarbeider med Moelven Skog AB

- Å ta bærekraftige valg er viktig for meg. Som distribusjonssenter får vi ofte varer i retur som ikke kan selges på nytt. I stedet for å kaste dem, har vi åpnet outlet-salg for ansatte, organisert salg i lokalmiljøet og på nett. Ved å tenke på en bærekraftig måte kan vi endre verden.

Kamila Rutkowska
Logistikksjef, Moelven Langmoen AS

Bærekraft gjennom verdikjeden

- At Moelven opererer på en bærekraftig måte og kun benytter sertifisert tømmer er viktig for meg. Det gjør at jeg kan stå inne for et godt produkt som har minst mulig klimaavtrykk. Jeg har god samvittighet når jeg drar hjem fra jobb

Frode Sawert Amdahl
Produksjonsarbeider, Moelven Mjøsbruket AS

- Vi merker at kundene er opptatt av miljøvennlige produkter, kortreiste varer, resirkulering og dokumentasjon. På kundesenteret jobber vi for å transportere varene kortest mulig, fylle opp bilene, sikre minst mulig omlasting og sørge for at alle varer har dokumentasjon og sertifisering. Jeg er stolt av å jobbe i en bedrift som selger miljøvennlige produkter, og som kontinuerlig jobber for å bli enda mer bærekraftig i alle ledd. Vi må alle forstå viktigheten av å bidra med det vi kan.

Elisabeth Nyborg
Leder, Kundesenter

- At produktene fra Moelven er miljøvennlige og sertifiserte er viktig for oss. Moelven er en sentral aktør og det betyr at vi kan føle oss trygge på at varene vi tilbyr kunden er bra for både mennesker og miljø. Bærekraft er en viktig del av hverdagen vår. Sammen tar vi vare på den arven vi har fått, og fører den videre til kommende generasjoner.

Hein Østgård
Varehussjef, Byggmakker Lillehammer og Ringsaker

Karlstad kommune har besluttet å bruke mest mulig tre i nybygg, og det er viktig for oss at leverandøren produserer produktene på en bærekraftig måte. Råvaren skal være miljøsertifisert og selv om vi ikke krever at den skal være nærprodusert, ser vi på det som et stort pluss.

Sixten Westlund
Prosjektleder, Karlstad kommune

Moelven Töreboda AB leverer konstruksjonen til Sannafältets sportcenter i Karlstad.

Klimaregnskap

Moelvens klimaregnskap er fra og med 2017 utarbeidet i henhold til GHG-protokollen.

(Tonn CO_2-ekvivalenter)	Endring %	2020	2019
Scope 1 (Utslipp i selskapet)	**-8,3 %**	**12 235**	**13 345**
Fyringsolje		501	1 299
Biofyringsolje		-	-
Diesel		10 844	10 845
Biodiesel		26	25
Bensin		13	28
LPG (Gass)		845	1 143
Naturgass		-	-
Biogass		-	-
Moelven eid transport av varer (til kunde)		-	-
Moelven eid transport av varer (fra leverandør)		5	5
Direkte biobasert utslipp (utenfor scope)	**2,4 %**	**337 448**	**329 379**
Bark		191 148	200 130
Sagflis		22 655	20 911
Hoggerflis		86 293	62 132
Kutterflis		5 712	6 476
Cellulose flis		4 809	1 524
Pellets		297	163
Ved		26 509	37 697
Grot		-	333
Biofyringsolje		-	-
Biodiesel		26	13
Biogass		-	-
Scope 2 (Utslipp tilknyttet elektrisitetsforbruk)			
Lokasjonsbasert beregning	**7,6 %**	3 615	3 380
Markedsbasert beregning	**3,7 %**	123 406	119 141
Scope 3 (Utslipp utenfor selskapet)	**19,2 %**	**145 293**	**121 845**
Transport av varer til kunde utført av tredjepart		111 334	89 680
Tredjeparts transport av varer (fra leverandør til Moelven)		32 989	30 835
Flyreiser		109	345
Arbeidsrelatert biltransport		861	985
Totalt utslipp (scope 1, scope 2-lokasjonsbasert, scope 3)	**13,8 %**	**161 143**	**138 570**
Totalt utslipp (scope 1, scope 2-markedsbasert, scope 3)	**9,6 %**	**280 934**	**254 331**

Klimaregnskapet er basert på utslipp av CO_2, da det ikke er identifisert eller kvantifisert utslipp av andre klimagasser som CH4, N2O, HFC, PFC, SF6 eller NF3. Da 2017 er første år for rapportering iht. GHG-protokollen er 2017 satt som basisår for fremtidig sammenligning.

Utslippsfaktorer er hovedsakelig hentet fra Defra (Department for Environment, Food & Rural Affairs). Utslippsfaktorer for elektrisitet er basert på NVE sine faktorer i Norge. For lokasjonsbaserte utslipp fra svenske selskaper er IEA CO_2 Emissions from Fuel Combustion 2016 benyttet, mens det for markedsbaserte utslipp er benyttet samme utslippsfaktor som for norske selskaper.

For beregninger av biobasert utslipp er EN 16449 lagt til grunn, basert på verdier fra Treteknisk Institutt samt Erik Eid Hohle (Bioenergi). For systemavgrensning er prinsippet for eierskap og hvor Moelven er fakturamottaker for aktiviteten lagt til grunn.

Klimaregnskapet enkelt forklart

GHG-protokollen deler klimaregnskapet inn i tre fokusområder: scope 1, 2 og 3.

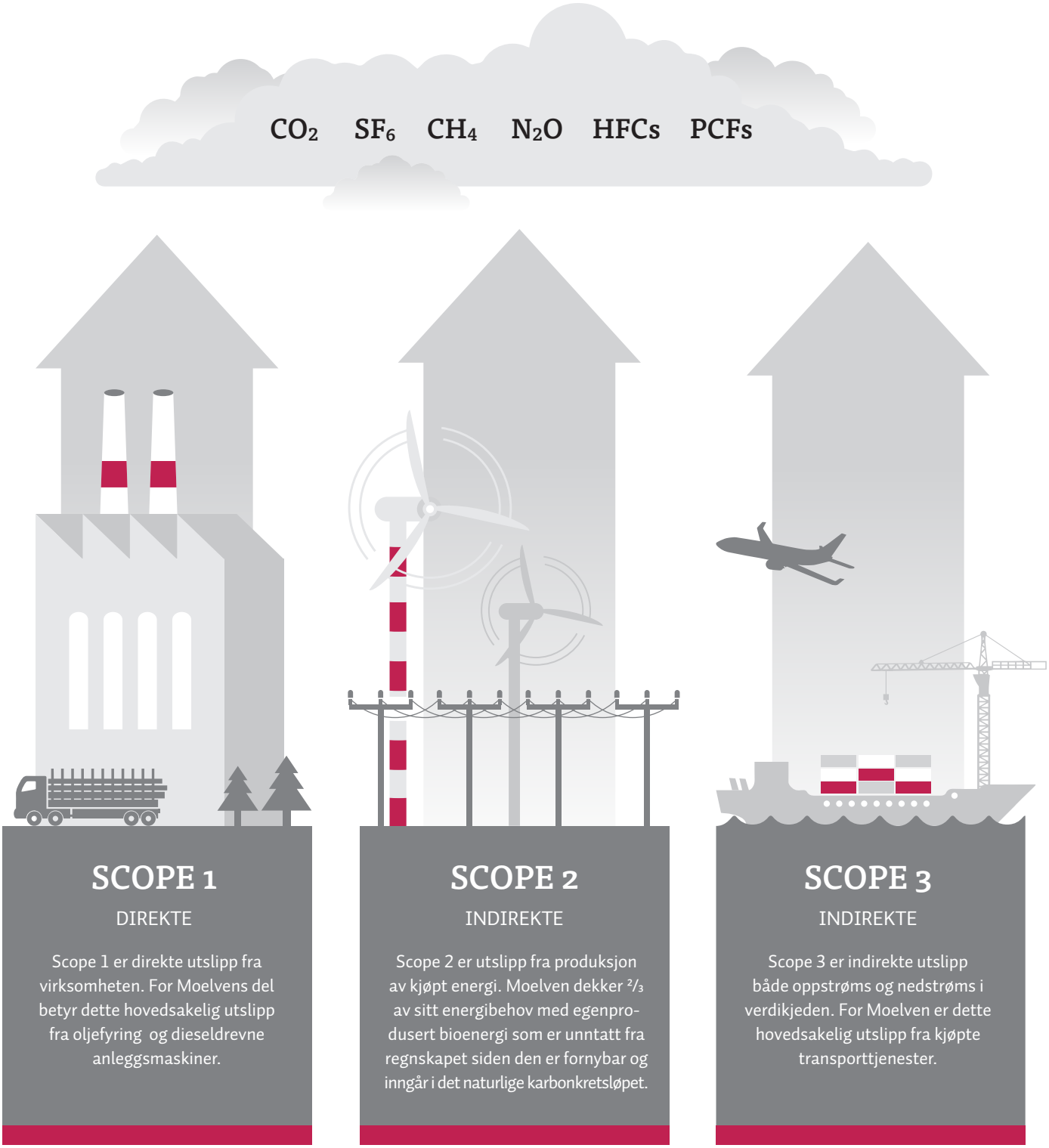

Oppussingsboom ga salgsrekord

Aldri før har Moelven solgt mer bygg- og interiørprodukter enn i 2020.

DA SKANDINAVIA STENGTE ned i mars 2020, tok det ikke lang tid før en rekke nye terrasser spratt opp. Fra 15. mars til 15. juni leverte Moelven hele 40 000 kubikkmeter med terrassegulv i Norge. Det er ny rekord og en økning på 50 prosent sammenlignet med samme periode i 2019.

- Vi må være ærlige på at dette ikke var tall vi forventet å se. Aldri før har vi opplevd en terrasseboom som dette. I takt med at folk reiser mindre under korona-pandemien, ser vi at de bruker mer penger på vedlikehold og oppussing både hjemme og på hytta. Det har ført til god aktivitet innenfor byggevarehandelen i Skandinavia, forteller konsernsjef Morten Kristiansen i Moelven Industrier.

Økning på 20 prosent i 2020

Skandinavenes iver etter å pusse opp og vedlikeholde levde videre utover sommeren og høsten.
Det resulterte i at 2020 ble det beste året for Divisjon Wood noensinne. I 2020 solgte vi over 1 086 500 kubikkmeter med trebaserte bygg- og interiørprodukter i Norge, Sverige og Danmark. Det er en økning på over 165 500 kubikkmeter fra året før. Til sammen utgjør salget i 2020 en vogntogkolonne på over 245 mil!

- Vi er veldig glade for at vi har kommet så godt ut av denne krevende perioden. Det kan vi i stor grad takke medarbeiderne våre for. De har dokumentert en imponerende omstillingsevne og fleksibilitet, som har gjort at vi har klart å møte den økte etterspørselen, sier Bjarne Hønningstad, divisjonssjef i Moelven Wood.

Hvor mye tilsvarer 40 000 kubikkmeter med terrassebord?

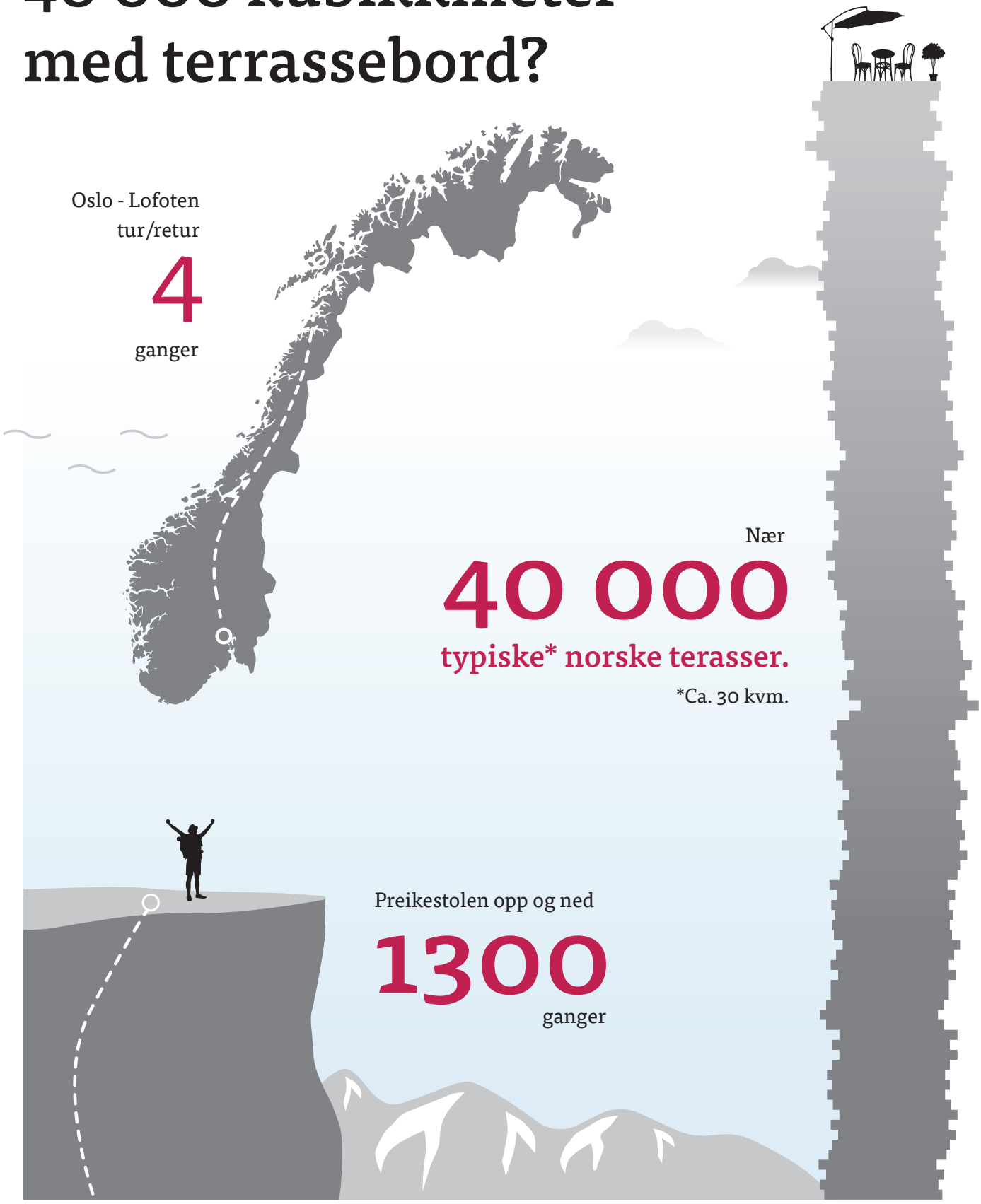

Flokehyttene er designet for å trekke landskapet inn. På stormfulle dager kan du se bølgene slå opp mot hytteveggene.

Unik hytteopplevelse i havgapet

I de fem nye Flokehyttene til Den Norske Turistforening (DNT) kommer du tett på den ville naturen, samtidig som du befinner deg i lune og trygge omgivelser.

HØSTEN 2020 STOD DE fem Flokehyttene klare på odden Ryvarden i Sveio, om lag to mil nord for Haugesund. Gjennom over fem meter brede panoramavinduer kan du oppleve storhavet fra lune og trygge omgivelser. Med eikegulv og kledning i ubehandlet malmfuru fra Moelven, er hyttene utformet for å tåle det barske vestlandsklimaet.

- Disse produktene er laget for å vare i år etter år, selv med ekstreme naturpåkjenninger. Malmfuru er brukt i konstruksjonen av stavkirkene i Norge og vikingene brukte det til å bygge båtene sine. Her sover man trygt mens naturkreftene herjer, sier Winfried Schaal, produktsjef i Moelven Wood Prosjekt AS.

Fullbooket ut 2021

Hyttene er allerede blitt et trekkplaster på Haugalandet og er fullbooket ut 2021.

- Det synes vi selvfølgelig er veldig stas. Et viktig mål for oss er å få folk ut på tur, og det viser etterspørselen at vi klarer med disse hyttene. Flokehyttene er helt unike både når det kommer til beliggenheten og kvaliteten på hyttene, sier Tore Haugen, daglig leder i Haugesund Turistforening. Han har selv overnattet der to ganger. - Jeg har opplevd både dårlig vær og at det var stjerneklart. Begge deler var like spektakulært.

Naturlige elementer påvirker oss

De fem Flokehyttene er nærmest sydd inn i kystlandskapet og er laget uten å sette varige spor i naturen. Her ligger alt til rette for at man kan senke skuldrene og føle seg vel.

- Når vi omgir oss med naturlige elementer, det være seg i form av både sjøsprøyt og interiørprodukter i tre, kan vi oppleve at pulsen blir lavere og at vi rett og slett har det bedre, sier Schaal.

En av forklaringene er at vi mennesker har levd lenge i naturen og er disponert for å like den og klare å tolke den. Naturlige elementer gir oss en positiv distraksjon som er behagelig å omgi seg med. Kanskje nettopp det er med på å gjøre at vi trives så godt på hyttetur?

Flokehyttene er oppkalt etter personer rundt vikingen Floke Vilgerdsson. I år 869 seilte han ut fra Ryvarden og bosatte seg på øya han ga navnet Island.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Energibruk i egen produksjon

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven har et betydelig energiforbruk i produksjonen. Selv om omkring 2/3 av energibehovet dekkes av egenprodusert bioenergi, er den andelen som dekkes via innkjøp av strøm den største driveren til klimagassutslipp sammen med transport.
Energiforbruket i egen produksjon er derfor vesentlig for Moelven og interessentene siden det både representerer en miljøutfordring samtidig som det utgjør en stor kostnad.

Policy og tilnærming

Moelven arbeider kontinuerlig for å effektivisere energibruken på sine anlegg. Dette skal gjennomføres ved å aktivt delta i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt erstatte fossilt brensel med alternative og mer miljøvennlige energikilder på områder hvor det er praktisk gjennomførbart.

Moelven har en målsetting om å dekke minimum 95 prosent av behovet for termisk energi til oppvarming av lokaler og trelasttørking med egenprodusert bioenergi i treindustrien. Innen den tremekaniske delen av konsernet, som er den mest energikrevende, finnes det imidlertid områder hvor driften er avhengig av elektrisk energi. De viktigste er sagprosessen og drift av elektriske motorer knyttet til trelasttørkene. Energiforbruket innen disse områdene er sterkt knyttet til produksjonsvolumene. Effektiviseringsarbeidet innen disse områdene retter seg derfor hovedsakelig mot å redusere energibehovet per produsert enhet.

I konsernets langsiktige strategiplan legges det til grunn en økning i produksjonsvolumene, og målsettingen er at dette kan gjennomføres uten at det totalt elektrisitetsforbruket økes tilsvarende. For å få dette til er innovasjon og aktiv bruk av ny teknologi er viktig. Gjennom prosjektet «Det smarta digitala sågverket» som ble gjennomført på sagbruket Moelven Valåsen AB i Karlskoga i Sverige, har Moelven tilegnet seg kunnskap og erfaringer som nå danner grunnlag for energieffektiviseringstiltak på tvers av hele konsernet. Det er også gjennomført en detaljert energikartlegging blant samtlige av konsernets virksomheter i Sverige. Resultatene fra disse prosjektene danner grunnlaget for konsernets målsetting om å redusere strømforbruket, forutsatt uendret produksjonsvolum fra 2017, til 208 GWh innen utløpet av 2022.

Moelven har også en målsetting om å redusere CO_2 - avtrykket fra virksomheten i tråd med de nasjonale klimamålsettingene i de landene Moelven har sin produksjon. Relevante tiltak for å oppnå dette innebærer ofte overgang til elektrisitet som energikilde, og vil isolert sett dermed øke elektrisitetsforbruket. I løpet av 2021 vil konsernets bærekraftsmålsettinger oppdateres for å sikre både at målene er konsistente med både nasjonale klimamålsettinger og EUs «European Green Deal», samtidig som den innbyrdes prioriteringen mellom målene tydeliggjøres.

Evaluering av resultater

Det totale energiforbruket økte i 2020 som følge av økt aktivitetsnivå. Både sagproduksjonen og andelen av produkter med høy foredlingsgrad, som totalt sett krever mer energi, økte. Samtidig medførte den raske økningen i kapasitetsutnyttelsen at driften ble noe mindre energieffektiv enn ønskelig.
Covid-19 medførte både smitteverntiltak som vanskeliggjorde implementering av energieffektiviseringstiltak, og at investeringsaktiviteten ble betydelig redusert på grunn av usikkerhet. I sum ble konsekvensen av dette at konsernet økte energiforbruket sammenlignet med året før. Elektrisitetsforbruket isolert steg med 8,7 prosent, hvorav 2,9 prosentpoeng skyldes den nye pelletsfabrikken på Sokna som hadde sitt første hele driftsår i 2020.

AMBISJONER:
- Vi skal være klimapositive
- Energiforbruket skal reduseres
- 95 % av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi i treindustrien

RESULTATER:
- Fossil energiforbruk redusert med 7,7 prosent i 2020.
- Bioenergiproduksjon økt med 2,1 prosent i 2020.
- Elektrisitetsforbruk økt med 8,7 prosent i 2020.
- Energikartleggingen i Sverige er gjennomført

TILTAK:
- Gjennomføre aktivitetsøkning uten økning i strømforbruk.
- Revidere eksisterende målsettinger og etablere flere virksomhetstilpassede KPI'er for kartlegging av energibruk og energieffektivisering.
- Utrulling av energieffektiviseringstiltak basert på «Det smarta digitala sågverket» og energikartleggingen i Sverige.

Beskrivelse	2020	2019
Total fossilt energiforbruk (drivstoff)	36	39
Total bioenergiproduksjon i konsernet (nedre brennverdi)	762	746
Tapt bioenergi	51	72
Total elektrisitetsforbruk kjøpt	249	229
Kjøp av fjernvarme	88	90
Total salg av bioenergi	63	73
Total energiforbruk i konsernet (GWh)	**959**	**885**
Forbrukt bioenergi (GWh)	736	691

Patrik Svensson og Peter Rockedahl foran plassen der den nye energisentralen på Moelven Valåsen AB skal bygges. Med den møter selskapet sitt fremtidige energibehov på en bærekraftig måte.

Peter Rockedahl

Digitale løsninger skal spare energi

Hvert år har Moelvens produksjonsenheter i Sverige et energiforbuk som tilsvarer forbruket til 22 600 eneboliger. Men hva brukes energien til?

- VED Å FÅ BEDRE kontroll på hvordan vi bruker energien i våre industrier kan vi forebygge uplanlagte driftsstopp, øke kvaliteten på det vi gjør og selvfølgelig minimere energiforbruket, sier Peter Rockedahl, teknisk direktør i divisjon Timber.

For å oppnå den kontrollen vi behøver kreves et stort arbeid. Dette arbeidet har allerede pågått i flere år, og nå begynner Moelven å bli klar for steg to.

Fire år med kartlegging

I 2017 begynte arbeidet med å kartlegge energiforbruket i Moelvens svenske industrier. Dette arbeidet har nå pågått i fire år, og er en følge av loven om energikartlegging i store selskaper som trådte i kraft i 2014.

- I første omgang har det handlet om å finne ut hvordan energien brukes i dag, og så utarbeide forslag til kostnadseffektive tiltak, sier Peter.

Arbeidet fremover blir en vurdering av hvilke selskaper det er hensiktsmessig å starte med de første tiltakene.

- Man kunne blant annet se at fire av de totalt 20 selskapene våre i Sverige sto for 60 prosent av energiforbruket, hvor alle fire er sagbruk. Kunnskapen gjør at hvert enkelt selskap kan starte arbeidet med å minimere sitt energiforbruk, sier Peter.

Digitale løsninger - en viktig nøkkel

Tiltaksforslagene for å spare energi er mange, men det finnes et område hvor det satses mye - og det er digitale løsninger.

- Målet er at, utenom å lykkes med å identifisere unødvendig energiforbruk, å til slutt kunne koble energideklarasjon til hver eneste planke, sier Peter.

- Nå er det tid for å begynne å bruke digitale hjelpemidler for å få kontroll på energiforbruket i hvert steg i produksjonsprosessen. Og vi har allerede begynt å implementere denne typen av digitale løsninger hos Moelven Valåsen i Karlskoga, forteller Peter.

Målet er å kunne spare ti prosent av spesifikt energiforbruk for produsert vare, regnet fra baseåret 2017.

Utviklet egen plattform - NEXUM

I dag kan man hente ut mengder av data fra produksjonen ved hjelp av digitale løsninger, men et verktøy som gjør all data håndterbar og som gir muligheten til å få overblikk har vært savnet. Ettersom det ikke fantes løsninger for avvikende prosesser på markedet bestemte Timber-divisjonen i Moelven for å ta frem en egen løsning, som fikk navnet NEXUM. Dette er en digital plattform som hjelper til med å finne relasjoner mellom data som skaper verdi for å kunne utvikle virksomhetene, blant annet gjennom å minimere energiforbruk og forbedre kvaliteten på produktene våre.

Montering av ny strølinje på Moelven Component.

Traineen som er energidektektiv

Lisa Nilsson har eksamen i energi- og miljøteknikk. Hun har alltid hatt en stor interesse for både teknikk og bærekraft.

I 2020 FIKK LISA en plass i Moelvens traineeprogram. Lisa er en viktig del av arbeidet med det smarte digitale sagbruket. Hun er fast bestemt på å være med og finne de energityvene som finnes i industrien i dag - og finne de forbedringstiltakene som kan gi positive effekt for både planeten vår, lommeboken og maskiner.

- Jeg håper at min litt annerledes bakgrunn skal kunne bidra til at vi ser på saker med litt andre øyne. I dag har vi ofte stålkontroll på hvordan vi håndterer vår råvare og vi må få den samme kontrollen på energien som brukes i vår industri, sier Lisa.

Lisas tips

Dette kan du gjøre for å minimere unødvendig energiforbruk:

1: Eco drive av truck og annen transport, samt å unngå å kjøre på tomgang.
2: Få bedre oversikt over fasilitetenes varmekilder. Varmer vi opp områder som ikke trenger varme? Kan vi senke temperaturen på noen områder?
3: Kontrollere trykkluft og tett lekkasjer som kan oppstå i slanger og koblinger

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Transport av varer

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelvens virksomhet medfører transport av materialer og produkter, ofte med stort volum og vekt, og over store avstander.
Dette gjelder både transport av råvarer inn til våre industrianlegg, interntransporter og transport av ferdigvarer ut i markedet.

Transport er et svært viktig område for konsernet både miljømessig og økonomisk. En rekke interessentgrupper berøres av miljøpåvirkningen fra transportene. Dette kan være klimagassutslipp, svevestøv, støy, trafikksikkerhet osv. Effektive og miljøbevisste logistikkløsninger en forutsetning for å kunne tilby kundene rask og presis levering med så lav klimapåvirkning som mulig.

Policy og tilnærming

Moelven er deleier og medlem av flere transportfellesskap som utfører en stor del av transportene for konsernet, og kan stille krav til hvordan transportørene driver sin virksomhet. Ulik bransjetilknytning og transportbehov til de øvrige deltakerne i transportfelleskapene bidrar til å øke mulighetene til effektivisering gjennom å sette opp transportruter som minimerer tomkjøring.

Moelven bruker også jernbane og sjøtransport for å sikre tømmertilgang og avsetningsmuligheter for flis- og energiprodukter i regioner uten lokal etterspørsel. Spesielt benyttes det jernbane ved leveranse av biomasse i Norge og Sverige.

Moelvens bærekraftspolicy setter klare mål og retningslinjer for transport i Moelven. I det daglige innebærer dette arbeid med områder som:

- Krav til miljøklassifisering av kjøretøy. For landeveistransporter har gjeldende krav til miljøklassifisering i 2020 vært minimum EURO-5. Ved anskaffelse av nye kjøretøy skal disse være minimum EURO-6. Målsettingen er at alle landeveistransporter fra 2022 skal utføres med EURO-6 klasse kjøretøy eller bedre. Disse målene og retningslinjene er implementert i samarbeidsavtalene med leverandører av lastebiltransporttjenester i både Norge og Sverige.
- Aktivt arbeid for forbedrede rammebetingelser for transportvirksomheten. Forbedret veistandard og mulighet for økte maksimalgrenser for akseltrykk og lengde på kjøretøyene er viktig. Dette vil gjøre det mulig å effektivisere transportene betydelig, både med hensyn til miljøavtrykk og økonomi. Fra 2020 ble mulighetene for å benytte modulvogntog på norske veier kraftig utvidet. Et modulvogntog kan ta mer nyttelast enn et vanlig vogntog, og antallet transporter kan derfor reduseres.
- Bruk av jernbanetransport i størst mulig grad. Jernbanetransport bidrar til å redusere miljøavtrykket fra transporter, og er en kostnadseffektiv transportform når forholdene ligger til rette for det. Moelven er sammen med flere andre industripartnere engasjert i initiativet Godspakke Innlandet.
- Bruk av alternativer til fossilt drivstoff, som for eksempel elektrisitet og biogass. Sammen med transportselskapet LBC Logistik, har Moelven i 2020 tatt i bruk den første biogasslastebilen i den svenske skogsindustrien.

Landeveistransport av varer til kunde økte i 2020 som følge av økte leveranser fra alle konsernets virksomhetsområder. Økning innen båttransporter til kunde skyldes en generell økning av leveransene til Kina og Asia, en utvikling som ble forsterket da markedene i Europa stengte delvis ned i en periode som følge av covid-19. Også transport av innsatsvarer inn til konsernets virksomheter skyldes økningen i aktivitetsnivået.

	2020	2019
Transport av varer til kunde (tonnkilometer)		
Veitransport	836 348 445	700 526 176
Jernbane	119 551 312	88 146 362
Båttransport	692 653 669	483 038 684
Transport av tømmer til selskapet (tonnkilometer)		
Veitransport	285 949 288	268 565 628
Jernbane	1 861 594	1 340 328
Båttransport	-	1 183 557
Transport av øvrige varer til selskapet (tonnkilometer)		
Veitransport	38 502 155	34 430 423

AMBISJONER

- Miljøpåvirkninger fra transport skal minimeres gjennom samordning, optimering og koordinering av vareflyt.
- Minimum EURO-5 miljøklasse ved landeveistransporter, EURO-6 fra 2022.
- Miljø skal vurderes i valg av transportmetode.
- Kontinuerlig vurdering og testing av alternativer til fossilt drivstoff

RESULTATER:

- KPIer for transport er etablert på selskaps- og divisjonsnivå.
- Biogass-drevet vogntog er tatt i bruk for varetransport i Sverige.
- Modulvogntog benyttes i økende grad og reduserer antall transporter.

TILTAK:

- Etablering av konsernovergripende arbeidsgruppe for optimalisering av logistikkområdet
- Oppfølging av etablerte KPIer for transportvirksomheten
- Forbedre rapporteringen av transport, inkludert transport av varer til kunder.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Klimafordeler fra skogen – karbonlagring og bioenergi

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
En stor andel av Moelvens klimasmarte produkter og materialer er basert på tømmer som råstoff. Skogen er en del av det naturlige karbonkretsløpet. Gjennom fotosyntesen tar skogen opp store mengder CO_2 fra atmosfæren, og dette lagres i treet til det råtner eller brennes. På denne måten fungerer skogen som et naturlig karbonlager. Karbon som frigjøres når skogsråvarer benyttes som bioenergikilde, inngår i det naturlige, kortsiktige karbonkretsløpet i naturen. Med det menes at bioenergi ikke tilfører CO_2 til atmosfæren på samme måte som fossile energikilder, der karbonet har ligget lagret i mange millioner år før det frigjøres.

Ved å bidra til et effektivt og bærekraftig skogbruk kan Moelven bidra til å øke skogens evne til å ta opp CO_2 fra atmosfæren. Ved å optimere råstoffutnyttelsen slik at en størst mulig andel av tømmeret blir til produkter som kan inngå i varige bygg, bidrar Moelven til at karbonlagringen som starter i skogen fortsetter også etter at treet har blitt videreforedlet til byggematerialer. Klimapåvirkningen blir dermed positiv.

Policy og tilnærming

I Sverige skjer en stor del tømmerkjøpet direkte fra skogeier. Moelven Skog AB er ansvarlig for innkjøp av tømmer i Sverige og er et av selskapene i konsernet med størst mulighet til å påvirke selve skogdriften. Moelven Skog ABs visjon, «Mer TIMMER i skogen», handler om hvordan selskapet gjennom samarbeid med skogeierne kan bidra til å maksimere potensialet i skogen. Dette gir Moelven mer og bedre råstoff, samtidig som skogeieren får god avkastning.
I Norge er det Moelven Virke AS som er ansvarlig for innkjøp av tømmer. I Norge skjer innkjøpet i all hovedsak gjennom skogeierforeningene. Moelven Virke AS er dermed ikke direkte involvert i avvirkningen eller forvaltningen av skogen på samme måte som Moelven Skog AB. Moelven som konsern har likevel et ansvar ovenfor sine leverandører til å behandle og videreforedle produktene bærekraftig, og uavhengig av landegrenser legger Moelven stor vekt på sertifisering og sporbarhet i råstoffanskaffelsen.

Evaluering av resultater

I produktene som Moelvens tømmerforbrukende enheter produserer er det lagret 5-6 ganger så mye CO_2 som det utslippet virksomheten genererer. Verdikjeden samlet sett fra skogen til ferdig trelast er derfor med på å redusere CO_2-konsentrasjonen i atmosfæren sammenlignet med å la skogen stå urørt. Det er imidlertid viktig å være klar over at det er flere usikkerhetsmomenter som påvirker totalbildet. Blant annet må det forutsettes at en viss andel av produktene relativt kort tid etter produksjon brennes eller videreforedles slik at lagret CO_2 frigjøres i atmosfæren, og det er usikkerhet knyttet til omfanget av klimagass-utslipp fra jordsmonn etter avskoging. Både skogsdrift og tremekanisk industri gir restråstoff som kan utnyttes til produksjon av bioenergi. Moelven omsetter en betydelig mengde massevirke, biomasse og flisprodukter til bioenergiindustrien. I tillegg produserer konsernet selv en betydelig mengde termisk bioenergi både til eget forbruk og salg som fjernvarme. Å benytte bioenergi som erstatning for fossile energikilder er et viktig virkemiddel for å redusere samfunnets klimapåvirkning.

AMBISJONER:
- Vi og materialene vi produserer skal være klimapositive

RESULTATER:
- 3,1 millioner tonn CO_2 lagret i forbrukt tømmer
- 1,6 millioner tonn CO2 lagret i skurlast og kryssfiner
- 1 599 GWh energipotensiale i biomasse til eksterne bioenergiprodusenter

TILTAK:
- Videreutvikle forståelsen for Moelvens rolle i karbon- kretsløpet og dokumentere at Moelven er klimapositiv

Beskrivelse	2020	2019
Totalt forbrukt volum tømmer (m³fub)	4 327 071	4 242 623
Totalt forbrukt volum tømmer - CO_2 lagret (Tonn CO_2-ekvivalenter)	3 067860	2 994 758
Produsert skurlast og kryssfiner (m³)	2 231 959	2 182 134
Produsert skurlast - CO_2 lagret (Tonn CO_2-ekvivalenter)	1 575 435	1 540 876
Totale CO_2-utslipp, lokasjonsbasert (Tonn CO_2-ekvivalenter)	161 143	157 519
Totale CO_2-utslipp, markedsbasert (Tonn CO_2-ekvivalenter)	280 934	273 280
Biomasse inkl. pellets til ekstern bioenergi-industri (fm³)	1 290 374	919 559
Energiinnhold i solgt biomasse, inkl. pellets (GWh, nedre brennverdi)	1 599	1 563

Beregnings-grunnlag:

Kilde for beregning av CO_2 er EN16449. Kilde for densitet er Bramming et al. (2006). Fysiske og mekaniske egenskaper hos norsk gran og furu. En aktivitet i SSFF-prosjektet. Treteknisk Rapport 65, 2006.

Det er antatt at en kubikkmeter sagtømmer av gran har en basisdensitet på 363 kg/m3, og furu har basisdensitet på 418 kg/m3. Basisdensitet er tørrvekt av vått volum (>30 % trefuktighet). Karboninnholdet er antatt 50 % av tørrvekten. Andel gran og furu er satt lik produksjonsvolumene per treslag.

Gran: 363*0,5*44/12= 665,5 kg CO_2 / m3 sagtømmer

Furu: 418*0,5*44/12= 766,3 kg CO_2 / m3 sagtømmer

Bærekraftig transport

Transport er en av de store driverne av CO_2-utslipp i Moelven. Færre og større transporter gir mindre utslipp og mer bærekraftige produkter. I tillegg til smart logistikk med fulle biler er det åpnet for å kjøre modulvogntog på en stor del av vegnettet i Norge og de fleste veiene mellom Norge og Sverige. Utbygging av infrastruktur for fylling av biogass, er også med på å gjøre transporten i Moelven mer bærekraftig.

Kan spare 20 prosent av turene

Etter seks år med lobbyvirksomhet har endelig Moelven og logistikkdirektør Per Børke oppnådd drømmen om mer bærekraftig transport med større lastebiler på norske veier.

- I SVERIGE HAR vi hatt mulighet til å kjøre med denne type vogntog i mange år. I Norge har prosessen med å få åpnet opp for bruk av modulvogntog tatt veldig lang tid, forteller Børke.

I desember kunne han og resten av transport-teamet i Moelven juble over at muligheten for å kjøre med modulvogntog på en stor del av det viktigste veinettet og ikke minst inn og ut av Moelvens industribedrifter.

Jobbet i seks år for bærekraftig transport

- Vi har jobbet med både samferdselsministre, vegdirektører, bransjeorganisasjonen, fylkene, ordførere og teknisk sjef i kommuner for å få gjennomslag. Politisk påtrykk og overføring av ansvar for riks og fylkesveiene til Fylkeskommunene gjorde at vi fra årsskiftet fikk åpnet veldig mange viktige veier for bruk av modulvogntog og at vi nå kan utnytte disse på en større andel av våre transporter, og gjennom det kjøre mer bærekraftig, sier Børke.

For bruk modulvogntog gjør uten tvil transportene i Moelven mer bærekraftig. - Vi har cirka 20 000 grensepasseringer hvert år og med bruk av modulvogntog vil vi kunne redusere til cirka 16 000, sier Børke.

Nå håper logistikkdirektøren at flere av selskapene Moelven kjøper transporttjenester av investerer i modulvogntog. - Vi har allerede 10 modulvogntog på veiene med Moelven-varer, men vi forventer at dette tallet vil øke kraftig fremover. Dette vil gi både en miljøeffekt med færre antall vogntog og reduserte transportkostnader, sier Børke.

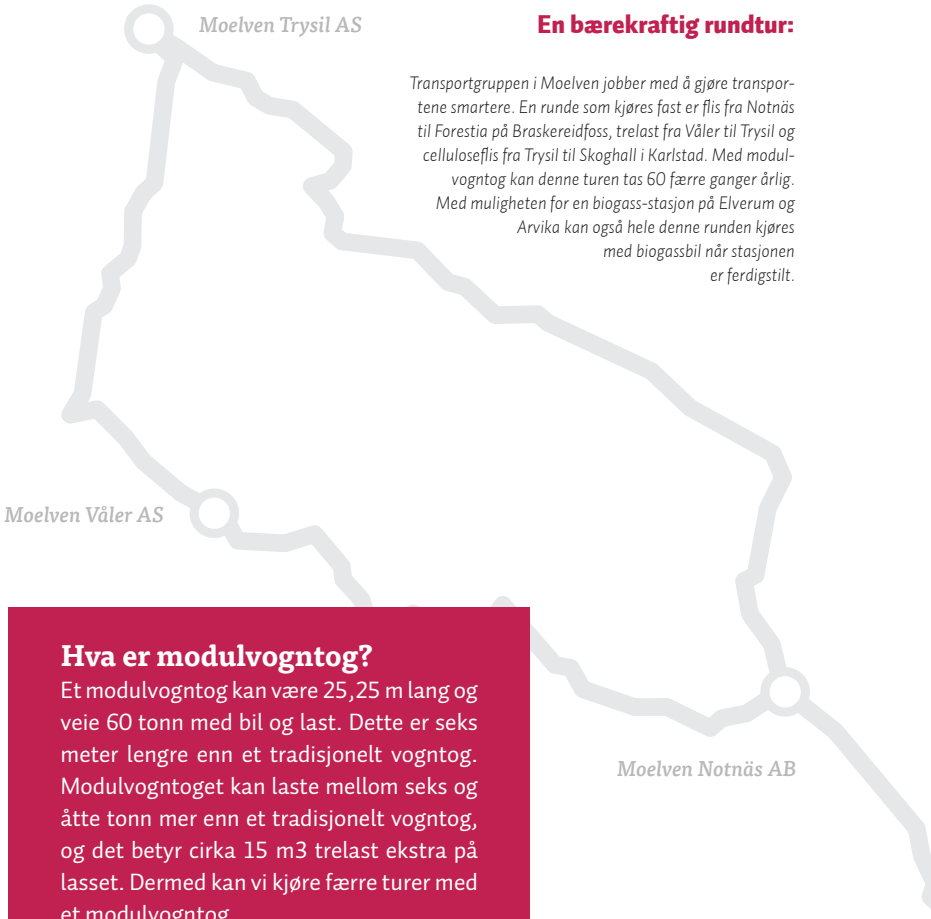

En bærekraftig rundtur:

Transportgruppen i Moelven jobber med å gjøre transportene smartere. En runde som kjøres fast er flis fra Notnäs til Forestia på Braskereidfoss, trelast fra Våler til Trysil og celluloseflis fra Trysil til Skoghall i Karlstad. Med modulvogntog kan denne turen tas 60 færre ganger årlig. Med muligheten for en biogass-stasjon på Elverum og Arvika kan også hele denne runden kjøres med biogassbil når stasjonen er ferdigstilt.

Hva er modulvogntog?

Et modulvogntog kan være 25,25 m lang og veie 60 tonn med bil og last. Dette er seks meter lengre enn et tradisjonelt vogntog. Modulvogntoget kan laste mellom seks og åtte tonn mer enn et tradisjonelt vogntog, og det betyr cirka 15 m3 trelast ekstra på lasset. Dermed kan vi kjøre færre turer med et modulvogntog.

Gir gass mot en bærekraftig fremtid

Våren 2020 kjørte Moelvens første gasslastebil på veien. Dette var den første gasslastebilen i svensk skogsindustri.

EN LASTEBIL DREVET PÅ biogass har en utslippsreduksjon på 85-90 prosent sett opp mot diesel. Transport er en av de største kildene til klimagassutslipp i Sverige og Norge, og står for en tredjedel av utslippene, ifølge Naturvårdsverket og Miljødirektoratet. Veitrafikk bidrar mest.

- Målet fremover er at våre samarbeidspartnere anskaffer flere gasslastebiler. For å gjøre det er vi avhengig av at infrastrukturen med fyllestasjoner bygges ut slik at vi kan utøke geografien for disse bilene. Biogass er i dag en etablert teknikk som vi ser fungerer og potensialet finnes for transport av både tømmer og trevarer i både Sverige og Norge. Slik kan vi tilby ennå mer klimavennlige produkter til våre kunder, sier Lars Kristen Holst, som jobber med utvikling av logistikkløsninger i Moelven Wood AB.

Må bygge ut infrastruktur raskere

Gass i komprimert form har lenge vært brukt i lokaltrafikk. De seneste årene har teknologien blitt utviklet til flytende biogass (LBG) som gir muligheter til kraftigere motorer og lengre rekkevidde.

- Teknologien er kjent og godt testet ut. Det som mangler i dag er bedre infrastruktur. Med dagens støtteordninger sliter biogass-aktørene å bygge opp tilstrekkelig infrastruktur raskt nok til at transportene våre kan gå fra piloter til kommersiell virksomhet uten at det tar lang tid, sier Holst.

Moelven jobber sammen med leverandøren av gass for å få på plass fyllstasjoner ved Hamar eller Elverum og Arvika. - Da vil flere av våre lengre transporter kunne gå på bærekraftig biogass, og det er et viktig mål for oss, sier Holst.

Morten Kristiansen, mener biogasslastebilen viser at Moelven søker løsninger.

- Nytenkning ligger i Moelvens DNA. Det innebærer at vi hele tiden jakter hvordan vi kan utvikle våre prosesser og produkter i det daglige – i stort og smått. Det er dette transporttiltaket et godt eksempel på, sier Kristiansen.

Lars Kristen Holst jobber med utvikling av logistikkløsninger i Moelven Wood AB, og håper på flere fyllstasjoner for flytende biogass, slik at mer av trevarene kan fraktes med bærekraftig biogass.

Sammen med transportselskapet LBC Logistik, tok Moelven Vänerbränsle AB våren 2020 initiativ til den første biogasslastebilen i den svenske skogsindustrien. Biogass produseres lokalt av avfall, gjødsel og planterester og er fossilfritt og klimavennlig.

Logistikkdirektør Per Børke leder transportgruppen i Moelven, som jobber for økt digitalisering, læring på tvers og mer fokus på bærekraftig logistikkløsninger.

Deler kunnskap i transportgruppe

Økt digitalisering, læring på tvers og mer fokus på bærekraftig logistikkløsninger er arbeidsområdene til transportgruppen i Moelven.

Deler kunnskap i transportgruppe

Økt digitalisering, læring på tvers og mer fokus på bærekraftig logistikkløsninger er arbeidsområdene til transportgruppen i Moelven.

Transportgruppen ble startet i 2020, som et ledd i å samle og forbedre logistikken i Moelven. - Når vi vet hvor viktig logistikk er for å minimere både utslipp og kostnader er det viktig at vi samarbeider godt på tvers for å bli bedre, sier logistikkdirektør Per Børke.

Han er selv en nestor i logistikk i Moelven og skal snart gå av med pensjon. - Det er viktig for Moelven å få samlet logistikk-kreftene og å ha et formelt forum som både kan jobbe med innkjøp av tjenester og dele kunnskapen vi har på tvers. Det er også viktig kompetanseoverføring før jeg går av med pensjon, sier Børke.

Et av målene er å vurdere hvordan digitale løsninger kan gjøre logistikken smartere, og dermed mer bærekraftig.

- Nå har vi et forum hvor alle som jobber med logistikk er samlet. Vi får også innspill fra IT-avdelingen i gruppen på hvordan økt digitaliseringer kan skape smartere transport. Digitaliseringen kan bidra til høyere fyllingsgrad på bilene og mer effektiv transport mellom selskaper og kunder, sier Børke.

Rammevilkår er essensielt for bærekraftig transport

En av oppgavene til gruppa er å sørge for å synliggjøre rammevilkår som vil gjøre transporten mer bærekraftig og effektiv.

- Modulvogntog er et eksempel. Utbyggingen av togterminaler og togspor er et annet område. Rammevilkårene påvirker hvor effektiv og miljøvennlig vi kan transportere, og da er det viktig at vi er tydelig på behovene våre ovenfor politikere og andre beslutningstakere, sier Børke.

Gruppen jobber også med å sette felles krav til transportørene Moelven benytter, spesielt innenfor HMS, bærekraft og Code of Conduct.

- Vi jobbet mot en nullvisjon på skader, og det gjelder også transportørene som kjører for oss. Da er det viktig at vi har en felles plattform å jobbe ut i fra, sier Børke.

Fokusområder

Koordineringsgruppen for transport i Moelven består av medlemmer fra alle tre divisjonene i Moelven, IT og Virke.

Det er seks undergrupper med fokusområdene:

- Eksport fra Sverige og Norge
- Innland Norge og Sverige
- Containertransport
- Båttransport og havnelager

Hva betyr det for meg at produktene jeg kjøper er sertifisert?

Det betyr at du har kjøpt produkter hvor vi kan dokumentere at råvarene kommer fra bærekraftig skogbruk, at produksjonsprosessen følger alle bransjestandarder og at du kan være sikker på at produktene holder den kvaliteten vi lover.

Ved å kjøpe sertifiserte produkter bidrar du til:

- et klimavennlig skogbruk
- planting av ny skog
- du beskytter verdifull skog og tar vare på biologisk mangfold
- å minimere miljøpåvirkning
- at du har kunnskap om hva produktene inneholder
- et godt innemiljø
- tilrettelegging for friluftsliv og lokalsamfunn

I skogen

PEFC™ og FSC®:
PEFC™ og FSC® er to internasjonale NGOer (ikke-statlige organisasjoner) som arbeider for ansvarlig skogbruk. I Norge er det PEFC™ som er det dominerende systemet og i praksis er all norsk skog sertifisert i henhold til PEFC™. Andelen av skogen i Norge som i dag er FSC® sertifisert er relativt liten, men økende. I Sverige ser eierskapsfordelingen på skog noe annerledes ut og det er omtrent like store arealer som er sertifiserte i begge systemene. Totalt er det 65 prosent av skogen i Sverige som er sertifisert i en eller begge systemene.

Både PEFC™ og FSC® arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller de kriterier som er definert gjennom tredjepartssertifisering. Systemene sikkerstiller et bærekraftig skogbruk der du beskytter verdifull skog og biologisk mangfold, hindrer ulovlig avvirking, minimerer miljøpåvirkningen og legger til rette for friluftsliv og lokalsamfunn. Våre næringer er en del av verdikjeden fra skog til sagede varer - som kan spores og identifiseres helt fra skogen til de ferdige produktene i byggevarehandelen.

I industrien

En fullstendig oversikt over sertifiseringer og godkjenninger finnes på moelven.com/certificates

Avhengig av produkttype er disse underlagt ulike nasjonale eller internasjonale standarder. Noen av standardene er frivillige mens andre er lovpålagt.

Internasjonale standarder
PEFC™CoC og FSC® CoC sikrer sporbarheten av sertifisert råvare gjennom industri og handelsledd. Dette kalles også for sporbarhetssertifikat (Chain of Custody / CoC) og innebærer at Moelven har krav på å kunne spore alle innkjøpte trebaserte produkter tilbake til kontrollerte kilder. Begge systemene er frivillige og står under tredjepartskontroll. For å sikkerstille sporbarheten hele veien til sluttkunde har de seneste årene utviklingen i Norden gått fort der også byggevarehandelen har skaffet seg sporbarhets-sertifikat. Andelen som selges sertifisert øker år for år. Sertifikatene på PEFC™ og FSC® er i dag en forutsetning for å oppfylle mange av våre kunders krav. Les mer om PEFC™og FSC® på side 50.

CE (Communauté Européenne)
CE-merket er en deklarasjon på at produsenten eller dennes representant garanterer at alle krav som stilles til produktet i det aktuelle direktivet/forordningen anses som oppfylt. Et produkt med korrekt CE-merking har fri markedsadgang i EØS-området. Alle produkter som faller inn under en harmonisert europeisk standard skal være CE-merket. De ulike standardene stiller krav til enten egenkontroll eller tredjeparts kontroll.

Produktdokumentasjon
Det blir stadig økende krav til produktdokumentasjon. Systemene kan variere noe fra marked til marked, men dette er de overordnede produkt-dokumentasjonene som er relevant i Moelven.

Byggevaredeklarasjon (BVD)
Byggevaredeklarasjon er en standardisert måte å beskrive et produkt på, som har blitt bransjestandard i Sverige. BVD inneholder informasjon om materialets opprinnelse, kjemisk innholdsfortegnelse, miljøpåvirkning, sertifiseringer, samt beskrivelse av produktets installasjon, bruksfase og hvordan den skal håndteres etter endt bruk.

HMS og HMF-dokumentasjon
(helse, miljø og sikkerhet) benyttes i hovedsak for kjemiske produkter. HMF-dokumentasjon (Helse-, miljø- og sikkerhetsfaktablad) benyttes for ikke-kjemiske produkter. HMF beskriver arbeidsmiljøet, innemiljø, miljøpåvirkning og avfallsbehandling.

FDV
FDV-dokumentasjon er lovpålagt dokumentasjon for et bygg som inneholder produkter som skal forvaltes, driftes eller vedlikeholdes i løpet av byggets levetid.

Produktbedømmingssystem
Produktbedømmingsystemene baserer seg i stor grad på produktdokumentasjonen og sertifiseringer. Systemene har blitt mange og er i dag i stort sett nasjonale.

Byggvarubedömning (BVB)
BVB er en svensk forening som har utviklet et system for vurdering av byggematerialer, basert på bærekraft. Vurderingene gjøres på grunnlag av miljøpåvirkningen gjennom livssyklusen og innhold av kjemikalier i byggematerialene. BVB jobber også med å etablere et vurderingssystem for sosiale forhold i verdikjeden.

BASTA
Bedömningar BASTA er en svensk produktsertifiseringsordning, for kjemisk innhold i produkter. EU-kravene i REACH-direktivet er kjernen til BASTAs produktsertifisering.

EPD
(Environmental Product Declaration): En EPD er et kortfattet tredjeparts-verifisert og registrert dokument med transparent og sammenlignbar informasjon om produkters miljøprestasjon gjennom hele livssyklusen. Både den bakenforliggende LCA (Life-Cycle Assessment) og EPD er alltid basert på internasjonale standarder. Uavhengig verifiserte miljødeklarasjoner sikrer miljøinformasjon i henhold til de fire kravene: objektivitet, sammenlignbarhet, troverdighet og adderbarhet

Hea 02
For interiørprodukter fokuseres det på dokumentasjon med tanke på inneluftkvalitet. Hea 02 er BREEAM-standardens måte å dokumentere inneluftkvalitet på. Dokumentasjon utarbeides gjennom blant annet emisjonstester, egendeklarasjoner og sertifikater som M1.

Miljøsertifiseringssystemer for bygg

De siste årene har det kommet en rekke ulike systemer for miljøsertifiseringer for bygg og produkter. Disse systemene er til forskjell fra produktbedømningssystemene i større grad internasjonale, men på grunn av ulike standarder for bedømming av produkter har systemene nasjonale tilnærminger.

BREEAM
(Building Research Establishment Environmental Assessment Method)
BREEAM er byggebransjens eget miljøsertifiseringssystem for bygninger. Systemet har eksistert siden 1990 og er det mest utbredte systemet for miljøsertifisering i Europa. Formålet er å motivere til bærekraftig design og bygging gjennom hele byggeprosjektet, fra tidlig fase til overlevert bygg. Den nasjonale tilpasningen av BREEAM i Norge og Sverige er henholdsvis BREEAM-NOR og BREEAM-SE. BREEAM er et effektivt verktøy for å samordne de ulike aktørene i et byggeprosjekt og integrere bærekraftig tenkning i alle ledd. BREEAM stiller krav til blant annet materialvalg, som leveranse av sertifiserte produkter i PEFC™ Chain of Custody eller FSC® Chain of Custody, EPD (miljødeklarasjon), Eco-product og Emisjonstester på interiørprodukter (Hea2 med M1-sertifikat eller Agbb). Et BREEAM-sertifikat utstedes i fem nivåer: Pass, Good, Very Good, Excellent og Outstanding

Svanen
Svanen er Nordens offisielle miljømerke som drives uten bransjeinteresse eller økonomisk interesse. Miljømerket har til formål å stimulere til en mer miljøtilpasset produktutvikling og et mindre miljøbelastende forbruk. Dette skal oppnås gjennom å utvikle kriterier for miljømerking av varer og tjenester, godkjenne produkter og veilede forbrukere og innkjøpere. I dag kan småhus (hus for en familie), hytter og fritidshus, flerfamiliehus, barnehagebygg og skolebygg Svanenmerkes.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Klimasmart design

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven produkter har lavt klimaavtrykk sammenlignet med mange konkurrerende materialer. Produktene kan ha klimapåvirkning både i produksjon, i bruk og ved avhending. Det er derfor viktig å ta hensyn til hele livsløpet til produktet.

Sertifisering er viktig både som en del av kvalitetssikringsrutiner og for å gi våre kunder tilstrekkelig informasjon til å kunne ta bærekraftige produkt- og materialvalg.

Bygg og byggeindustrien står for ca. 40 prosent av verdens energiforbruk, og en tredjedel av verdens klimagassutslipp. Kunder og forbrukere er i økende grad opptatt av miljø- og klimaegenskaper til produktene de kjøper. Siden økt bruk av tre som materiale i varige konstruksjoner bidrar til å redusere CO_2-utslipp har Moelven en viktig rolle i å produsere og utvikle klimasmarte produkter og tjenester som markedet ønsker å bruke.

Policy og tilnærming
Godkjenninger, sertifiseringer og produktdokumentasjon gjør at kunder og forbrukere kan gjøre informerte valg og sammenligne ulike produkter og materialer. Foruten det som følger av regulatoriske krav, legger Moelven stor vekt på at alle produkter skal ha sertifiseringer og produktdokumentasjon som dekker forskjellige krav og behov hos kundene. Moelven er også underlagt flere regulatoriske krav til sertifisering. Det er hovedsakelig ett EU-direktiv som er gjeldende for Moelven sine produkter, «Construction Products Regulations» (CPR) – som omhandler ulike CE-sertifiseringer. Direktivene «Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals» (REACH) og «Biocidal Products Regulations» (BPR), er også aktuelle men på vesentlig færre områder. Råvaresertifiseringsordningene PEFC™ og FSC® er sentrale sertifiseringer som dokumenterer at tremateriale kommer fra ansvarlig skogbruk. Les mer om disse sertifiseringsordningene på side 38. Foruten sertifiseringer og regulatoriske krav, jobber Moelven også med markedsføringen av sine produkter og materialer. Konsernet er en sentral aktør i å promotere tre som et klimasmart byggemateriale. Moelven har både et ansvar og en mulighet til å påvirke samfunnet til å gjøre klimasmarte valg gjennom å blant annet velge Moelven sine produkter.

Evaluering av resultater
En stor og økende andel av Moelvens produkter og materialer er sertifisert med ulike sertifiseringsordninger. På neste sidene følger en oversikt over miljøsertifiseringer og verktøy som er relevant for Moelvens produkter og materialer.

Den vannavvisende konstruksjonsfinerplaten WeatherPly™ bidrar til å redusere behovet for tildekking i byggeperioden, hvor plast tradisjonelt har vært mye benyttet.

AMBISJONER:
- Moelvens produkter og materialer skal være klimapositive.

RESULTATER:
- Moelvens egentilvirkede produkter av gran og furu kan selges sertifisert.
- Moelvens egentilvirkede produkter av gran og furu har en miljøvurdering eller en produktsertifisering.
- Moelvens egenproduserte produkter av gran og furu er dekket opp av EPD'er

TILTAK:
- Fortsette arbeidet med kartlegging av og utarbeide miljøvurderinger og produktsertifiseringer i konsernet.
- Fokus på interiørprodukter og fordelene med å benytte trebaserte produkter fortsetter, samtidig som emisjonstester og dekkende sertifikater skal kompletteres.
- Alle relevante interiørprodukter skal emisjonstestes og dokumenteres også med sertifikat der det er relevant.
- Alle inngående kjemikalier i Moelvens produkter skal dokumenteres.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Produksjon av bioenergi

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Bioenergi er energi som er produsert fra materialer som er dannet i pågående biologiske prosesser. I motsetning til utslipp fra produksjon av fossil energi, vurderes utslipp fra bioenergiproduksjon som klimanøytrale siden nedbrytning av biomasse og frigjøring av CO_2 som er lagret der inngår i det naturlige karbonkretsløpet. Bioenergi kan også erstatte fossile energikilder og bidrar derfor positivt til nullutslippssamfunnet. Moelven produserer bioenergi i form av varme og utnytter det aller meste av denne til tørking av trelast. En del selges også eksternt som fjernvarme og noe går til oppvarming av egne lokaler. Biomasse blir også solgt til eksterne kunder, som bruker dette til å produsere bioenergi enten i form av varme til egen industri, fjernvarme eller elektrisitet. For å sikre god økonomisk drift er Moelven avhengig av å utnytte hele tømmerstokken, og bioenergi er dermed en viktig ressurs for å skape verdi ut av flis- og barkprodukter.

Policy og tilnærming
Energipotensialet i årlige produksjon av flis- og barkprodukter, inklusive celluloseflis, ligger mellom 2,5 og 3,0 TWh. Dette representerer derfor en betydelig energiressurs, både med tanke på egenproduksjon og mulighetene for omsetning i et økt marked for bioenergi generelt.

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende mål og retningslinjer gitt:

- Moelven skal redusere energibruken på sine anlegg og hente minimum 95 prosent av behovet for oppvarming av lokaler og tørking fra egenprodusert bioenergi (treindustri).
- Moelven skal delta aktivt i den teknologiske og markedsmessige utviklingen av bioenergisektoren, samt utrede alternativ energibruk på de anlegg som benytter fossil brensel for oppvarming

Evaluering av resultater
Moelven hadde i 2020 et forbruk på totalt 762 GWh bioenergi i form av varme. Som beskrevet i kapittelet «Energibruk i egen produksjon» er dette hovedsakelig brukt til tørking av trelast.

Moelven kjøper også inn en del bioenergi fra eksterne selskaper. Bioenergien i disse tilfellene er som regel produsert med biomasse fra Moelven, men bioenergianlegget eies av aktører utenfor konsernet. 2020 var det første hele driftsåret for Moelven Pellets AS. Råstoffet til pelletsproduksjonen er flis fra den tremekaniske virksomheten, hvorav mesteparten tidligere ble solgt direkte til eksterne bioenergi-industri. Ved at dette nå foredles til pellets før det transporteres ut til kunde oppnår man en høyere verdiskaping, samtidig som miljøavtrykket reduseres siden pellets krever mindre transportkapasitet enn flis.

AMBISJONER:
- Energiforbruket skal reduseres

RESULTATER:
- 1 599 GWh (nedre brennverdi) energipotensiale i biomasse inkl. pellets solgt til ekstern bioenergiindustri
- 762 GWh biomasse forbrukt i egen virksomhet
- 75 % av totalt energibehov dekket av bioenergi

TILTAK:
- Forbedre måling og rapportering av bioenergiproduksjon og –forbruk.

Beskrivelse	2020	2019
Energiinnhold i solgt biomasse, inkl. pellets (GWh, nedre brennverdi)	1 599	1 563
Bioenergi produsert i Moelven (GWh, nedre brennverdi)	762	746
Forbrukt egenprodusert bioenergi (GWh)	649	601
Bioenergi kjøpt fra selskaper utenfor konsernet (GWh)	88	90
Bioenergi solgt til selskaper utenfor konsernet (GWh)	63	73

Sagflis fra Moelven får nytt liv

Å støtte nytenkning og finne nye måter å utnytte biprodukter på er to områder Moelven gjerne bidrar til. The Wood Region er et prosjekt som gjør dette mulig.

Om The Wood Region

The Wood Region er en del av prosjektet Bioinno, hvor målet er å fremme entreprenørskap innen skoglig bioøkonomi i Värmland og Dalarna. Test- og utviklingsfasilitetene i Sysselbäck er en nøkkelressurs i Bioinno. Innovatører kan bruke testmiljøet for å produsere storskala prototyper med biokompositt på 3D-printere.

I DET SKOGSTETTE nordre Värmland ligger Moelven Notnäs Ransby ABs sagbruk. Her sager de 150.000 m3 trær i året. Dette skaper både trevarer og biprodukter, for eksempel sagflis. Sagflis er et biprodukter som i dag brennes for energi eller selges til kunder som produserer sponplater.

Når Moelven Notnäs Ransbys VD, Peter Broberg, fikk spørsmålet om de ville være med og støtte et nytt innovasjonsmiljø hvor teknikk, fornybare materialer og kreative mennesker kunne møtes var svaret gitt.

- Kan man bruke biprodukter til andre ting enn brensel er det en god utvikling, som kan skape merverdi til råvaren. Det ville vi så klart være med å bidra til. I tillegg er det svært positivt for lokalsamfunnet rundt at det legges en slik satsning til Sysselbäck, sier Peter.

En arena for å tenke nytt

The Wood Region er en arena hvor nye ideer kan begynne sin reise. Her er det en maskinpark hvor man raskt kan utvikle prototyper med 3D-teknologi og trebasert biokompositt, som flere selskaper allerede har benyttet i sin produktutvikling.

- Det fine med The Wood Region er at det er et miljø som er åpent for alle, under visse forutsetninger. Fasilitetene og personalet bidrar med både teknikk og kunnskap for å utvikle nye bærekraftige produkter, gjennom additiv produksjon, eller 3D-printing som det også kalles. Materialet består av tre og biobasert plast, som er nedbrytbart og gjenvinningsbart, forteller Annica Åman, kommunikasjonsansvarlig på Paper Province, som delfinansierer The Wood Region.

Hva kan man printe?

-Ingenting er umulig! Innenfor The Wood Regions vegger printes alt fra seilbåter til skohæler og designmøbler. Her finner du for eksempel verdens største 3D-printer for biokompositt, som gjør det mulig å printe skikkelig store ting. Hvis prototypen blir feil er det bare å kjøre den gjennom en kvern og begynne igjen med samme material, sier Annica.

3D-printede kajakker - for alle

Å FINNE NYE metoder for å utvikle sine produkter og ideer var noe som Melker of Swedens grunnlegger, Pelle Stafshede, adopterte når han bestemte seg for å gå bort fra tradisjonelle utviklingsmetoder og i stedet vende blikket mot additiv produksjon - i biokompositt.

-Jeg ville finne en måte å bruke nye materialer og produksjonsmetoder for å ta frem skikkelig stilige, og ved behov også spesialtilpassede friluftsprodukter, på en mer bærekraftig og klimasmart måte, forteller Pelle.

Gjennom å bruke additiv produksjon, og med en ambisjon om å skape mindre produserende enheter der produksjonen kan utføres, kan man produsere produktene nærmere kunden og i mindre opplag.

- At de første prototypene ble produsert i Värmland, med innslag av värmlandske trevarer er så klart veldig kult, og jeg er takknemlig over å ha fått muligheten til å utvikle våre produkter med støtte fra The Wood Region, sier Pelle.

Fleen design

3D-PRINTET STOL i biokompositt - et fremtidssymbol. Med sagflis fra Moelven Notnäs Ransby, avdeling Ransby, kan man gjøre mye. Malin Fleens stol er et eksempel på hvordan et biprodukter kan forlenge sin levetid gjennom å bytte form ved bruk av teknikk og innovasjon.

Malins stol er 100 prosent gjenvinningsbar og har skapt oppmerksomhet på flere områder, blant annet gjennom en plass på Møbelmessen i Stockholm i 2020.

Men for Malin handler det om mer enn å bare være en vakker stol.

- Det ble en stol som skal vise hva som er mulig. Jeg ser på det som et startskudd for en ny og mer bærekraftig måte å designe og produsere møbler på, sier Malin.

Nye muligheter og bærekraftighet

Å produsere møbler med 3D-teknikk, gav ikke bare Malin muligheten til å teste nye former - det innebar også en mulighet for å kombinere materialer på en ny måte.

- Det føltes unødvendig å gjøre noe noe som allerede bygges tradisjonelt. For meg handler det om å forsøke å optimere den nye teknikkens muligheter. Dessuten muliggjør 3D-teknikken mykere former som kan være utfordrende å få til for hånd. Med denne teknikken kan jeg også bruke mindre material ettersom kombinasjonen av materialer er så sterke sammen, sier Malin.

Om Malin Fleen:

Malin Fleen har bakgrunn fra båtindustrien. Hun er utdannet møbelsnekker og for et par år siden tok hun eksamen i møbeldesign på Göteborgs universitet.

Tar vare på naturressursene

I over 120 år har Moelvens grunntanke vært den samme: Å bruke naturressursen fra skogen til det fulle. Virkessjef Carsten Bakke og virkescontroller Hans Haave er med på å forsyne sagbrukene våre med sertifisert tømmer fra bærekraftige skogbruk.

MOELVEN

Gjennom fotosyntesen binder skogen karbon i trevirket. Når vi lager produkter av tre eller bruker tre som byggemateriale, fungerer det fortsatt som et karbonlager.

Hva brukes treet til?

Moelven lever av å forvalte en fornybar naturressurs, og det forplikter vi å gjøre på best mulig måte. Ved å benytte de ulike delene av treet til det de passer best til, samt bruke restråstoffet til å produsere blant annet pellets og biobrensel, utnytter vi skogens ressurser til det fulle.

Grener og topper

- Grenene og toppen (grot) av treet brukes som biobrensel og er dermed med på å erstatte fossilt brensel. Det bidrar også til flere fordeler for skogeierne. Ett lastebillass med grot kan varme opp fire boliger i ett år. Det ligger et stort potensiale i denne delen av treet og den jobber vi for å utnytte enda bedre.

Frida Axelsson, produksjonsleder skogsbrensel, Moelven Skog

Massevirke

- Ved å prosessere massevirke kan treforedlingsindustrien lage alt fra hygieneprodukter, papir og kartong til klær og dyrefôr. Massevirke har lavere kvalitet enn sagtømmer, og vi selger derfor denne delen av stammen til de som kan utnytte den best mulig.

Björn Johansson, daglig leder Moelven Skog

Sagtømmer

- Sagtømmer er råstoff til treprodukter med lang levetid og har stor klimanytte. Det er likevel bare halvparten av tømmerstokken som blir til trelast. Resten blir til treflis. Ved å blant annet bruke restråstoffet til å produsere pellets, utnytter vi skogens ressurser til det fulle.

Lars Storslett, direktør Moelven Virke

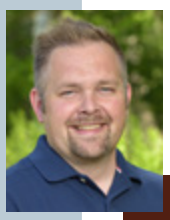

Stubbe og røtter

- Stubbe og røtter blir stort sett værende igjen i skogen etter hogst. Der er de hjem til en rekke insekter og sopper, ofte i flere tiår. I tillegg bidrar de til å øke bæreevnen til marka og binder den sammen.

Jonas Karlsson, fältköpschef, Moelven Skog

Hvorfor hugger vi skogen?

Skogen i Skandinavia binder cirka 55 prosent av det menneskeskapte CO_2-utslippet vårt. Så hvorfor er det da positivt å hugge trærne for å lage trebygg og andre treprodukter?

Treets egenskap som et naturlig karbonlager er en viktig grunn til det. Som hos de fleste planter gjør fotosyntesen at treet tar opp karbondioksid (CO_2). Treet bruker mest CO_2 når det vokser og tar opp mindre CO_2 når det er fullvoksent. Når treet råtner eller brennes slippes karbondioksidet ut igjen, men hvis treet hugges og benyttes som for eksempel byggemateriale, fungerer det fortsatt som karbonlager. Et vanlig bolighus i tre vil for eksempel binde opp om lag 16 tonn CO_2 i treverket.

Trær binder CO_2

Hvorfor bygge i tre?

Miljøorganisasjoner sier at vi må stoppe avskogingen, så hvorfor er det da bra å bygge mer i tre?

Verdens skoger er et gigantisk karbonlager og for å unngå utslipp fra disse lagrene må avskogingen reduseres. Det er dog stor forskjell på å hugge regnskogen, som ofte ikke blir erstattet av ny skog, og skogen her hjemme. For hvert tre som hugges i Skandinavia plantes det to nye trær, som i vekstfasen bruker mer CO_2 enn voksne trær. Det betyr at et aktivt skogbruk bidrar til å binde mer CO_2 enn om skogen etter hvert dør på rot. Gjennom økt skogproduksjon er det mulig å øke mengden bundet CO_2 fra 1,2 milliarder tonn i 2013 til 1,5 milliarder tonn om 60-70 år, ifølge Trefokus.

Brukt som byggemateriale fungerer tre fortsatt som karbonlager.

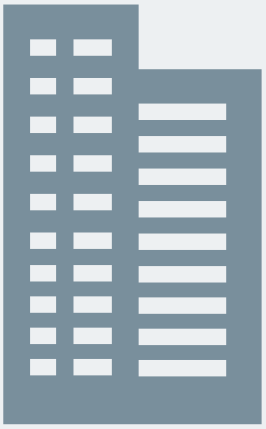

Hva skjer med dyrene når man hugger skogen?

For å sikre at skogbruket ikke reduserer det biologiske mangfoldet i skogen, men heller tar vare på alle artene som lever der, er det satt i verk en rekke tiltak. Man sparer blant annet viktige livsmiljøer for sjeldne og truede arter der det drives skogbruk, og det er laget krav til hvor mye skog som skal forvaltes av hensyn til artsmangfoldet, samt tider på året dyre- og fuglelivet ikke skal forstyrres.

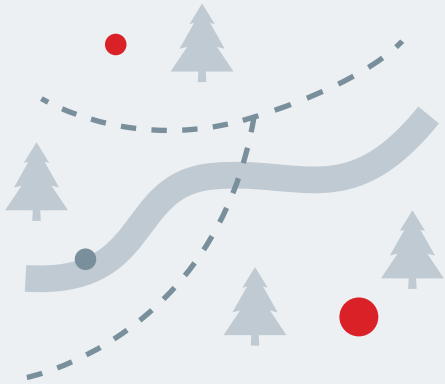

De norske og svenske skogene legger på seg med om lag 25 millioner kubikkmeter trevirke hvert år.

Kilder: Skog – en viktig del av klimaløsningen, Skog.no, Svenskt Trä, Regjeringen.no.

CO_2

Hva skjer med hogstområdet etter at trærne er hogd?

I de skandinaviske skogene lagres det mye karbon i rotsystemet og i jorda, og rundt hogst øker CO_2-utslippet fra jorda i en periode på 10-30 år, før den nye vegetasjonen igjen sørger for et netto opptak av CO_2. Etter hogst skal skogeierne sørge for å få opp ny skog innen tre år. Det kan skje ved hjelp av planting, såing eller naturlig foryngelse fra frø. For å sørge for at den nye skogen etablerer seg raskere, vokser bedre og har høyere overlevelse kan man blottlegge mineraljorda på disse områdene. En slik markberedning forstyrrer jorda og kan dermed føre til et karbontap, men samtidig vil den nye skogen raskere kunne binde CO_2 på nytt.

?

Vil vi få for lite skog i Skandinavia, når vi bygger mer i tre?

Skog dekker rundt 38 prosent av Norges fastlandsareal, og i disse områdene finner vi til sammen nesten 11 milliarder trær som er fem cm eller mer i diameter. I Sverige dekker skog 70 prosent av landområdet. Skandinaviske skogeiere har lange og gode tradisjoner for bærekraftig forvaltning. På mindre enn hundre år har de svenske skogsressursene doblet seg. Faktisk legger de norske og svenske skogene på seg med om lag 25-30 millioner kubikkmeter trevirke hvert år. Moelven er en stor innkjøper av tømmer og for å sikre at råvarene vi anvender kommer fra et ansvarlig skogbruk, kjøper vi sertifisert tømmer.

Gir skognæringen klimagassutslipp?

Selv om råstoffet fra skogen er klimavennlig, gir skogsdrift klimagassutslipp. Utslippene kommer blant annet fra drivstoffet til skogsmaskinene og tømmerbilene som frakter tømmeret fra skogen til industrien. Disse utslippene er tatt med i beregningen av effekten ved å bytte ut andre byggematerialer med trelast. Ved å erstatte fossilt drivstoff med biodrivstoff, og etter hvert elektriske skogsmaskiner og tømmerbiler, kan man øke effekten ytterligere.

VIKTIG VIKTIGERE **VIKTIGST**

Bærekraftige materialer

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
I Moelvens bærekraftspolicy er det beskrevet hvordan Moelven så langt det lar seg gjøre, skal anvende naturlige råvarer som kommer fra skogen. For å sikre at disse råvarene kommer fra et ansvarlig skogbruk, kjøper Moelven sertifisert og kontrollert tømmer.

Moelven er en stor innkjøper av tømmer, og har dermed et ansvar for å bidra til et ansvarlig skogbruk.

Et ansvarlig skogbruk bidrar til at skogen blir forvaltet med hensyn til grunnlaget for vedvarende bruk av skogen, inkludert hensyn til det biologiske mangfoldet i skogen samt vilkårene for å utøve friluftsliv.

Policy og tilnærming

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende beskrevet:

- Moelven skal vedlikeholde og videreutvikle sine systemer for sertifiserte innkjøp, og maksimere kjøp og anvendelse av miljøsertifisert råvare fra sertifisert skogbruk
- Moelven skal maksimere utnyttelsen av råvarer ved produksjonsoptimering og anvendelse av restproduktene
- Moelven skal ikke kjøpe råvarer fra:
  - Illegale avvirkninger
  - Skog med høy bevaringsverdi
  - Skog der hevdvunne eller sosiale rettigheter krenkes
  - Skog med genetisk manipulerte trær
  - Naturskog som har blitt avvirket med den hensikt å utnytte området for plantasje eller ikke-skoglig anvendelse

Alle selskapene i konsernets tremekaniske virksomhet er organisert og arbeider for å oppfylle gjeldende krav for kontrollert virke, samt PEFC™-sertifisering (Programme for the Endorsement of Forest Certification) eller FSC® [1]-sertifisering (Forest Sterwardship Council) sin sporbarhetsstandard.
PEFC™ er en internasjonal NGO (ikke-statlig organisasjon) som arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller de kriterier som er definert. Organisasjonen promoterer ansvarlig skogsdrift gjennom tredjepartssertifisering. Moelven er et ledd i verdikjeden i videreforedlingen av tømmeret og har dermed ansvar for sikre sporbarheten, for å kunne selge sine produkter som PEFC™Chain of Custody-sertifisert.

FSC® er i likhet med PEFC™ også en internasjonal NGO (ikke-statlig organisasjon) som arbeider for ansvarlig skogbruk, og utsteder sertifikater til aktører som oppfyller deres krav for ansvarlig skogbruk. Forskjellen i disse to sertifiseringene ligger hovedsakelig i historien til hvordan de ble utviklet. FSC® omfatter flere ulike standarder, blant annet, FSC® Chain of Custody (CoC) og gjeldende krav for kontrollert virke.

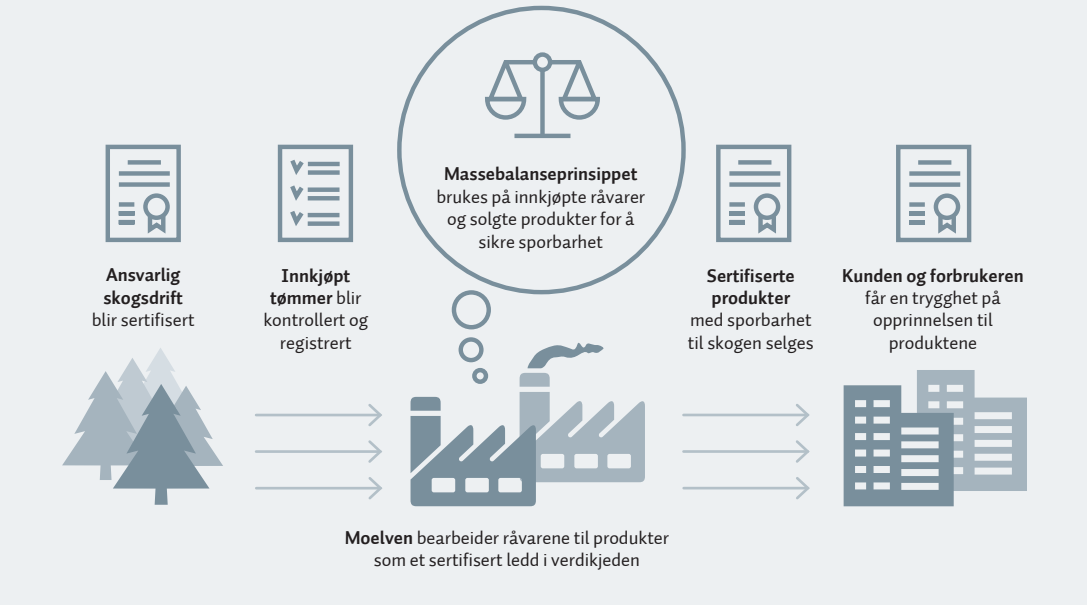

[1] *FSC-C092806, FSC-C113012, FSC-C115128, FSC-C107974*

100 %
ansvarlig skogbruk

All råvare som Moelven håndterer holder som minimum nivået til kontrollert virke.
I sertifiseringen opererer Moelven som et ledd i verdikjeden, og selskapet har dermed ansvaret for å sikre sporbarhet. Siden det ikke er gjennomførbart med sporbarhet på individnivå gjennom produksjonen, praktiserer Moelven massebalanseprinsippet for å sikre at alle produkter som selges har riktig sertifisering. Dette betyr at det ikke kan selges større volum av ferdigvarer enn det som kan produseres på grunnlag av innkjøpt mengde av tilsvarende råvare.
Det er ikke leverandøren som helhet som er sertifisert, men spesifiserte produktgrupper fra leverandøren. Sertifiseringen kontrolleres på fakturanivå pr varelinje. Moelvens kunder finner sertifiseringsstatus for innkjøpt vare på følgeseddel og faktura.

Evaluering av resultater
100 prosent av alt tømmer Moelven kjøper inn er kontrollert i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke. I Norge er i praksis all avvirkning PEFC™ Coc-sertifisert hvor en del også er dobbeltsertifisert med både PEFC™ CoC og FSC® CoC. Kunden må da velge hvilken sertifisering som skal angis inn på konto for det gitte volum. I Sverige er prinsippene for sertifisert skogbruk annerledes enn i Norge. Omkring 65 prosent av det totale skogbruksarealet er likevel sertifisert i henhold til PEFC™ eller FSC®, og andelen øker hvert år. Moelvens systemer for innkjøp av tømmer sikrer at det kommer fra et ansvarlig skogbruk. Moelven kjøper også inn ferdig behandlede treprodukter, som inngår i vårt sortiment. Disse produktene kjøpes fra flere ulike aktører som opererer i forskjellige land. Moelven arbeider kontinuerlig for å sikre at produktene kommer fra et ansvarlig skogbruk.

AMBISJONER:
- Moelven skal bidra til bærekraftig skogbruk, og ikke kjøpe råvarer fra kontroversielle kilder

RESULTATER:
- 100 % av tømmeret er kontrollert i henhold til gjeldende krav for kontrollert virke og en høy andel er PEFC™-sertifisert eller FSC®-sertifisert

TILTAK:
- Øke andelen sertifisert tømmer fra svensk skog til våre svenske sagbruk. Videreføre kontrollen og øke andelen sertifiserte handelsvarer

Bærekraft begynner i skogen

Å øke andelen sertifiserte skogeiere og gjennomføre kursing for mer skånsom avvirkning er to av Moelven Skogs satsningsområder. Det gjør at vi blir enda mer bærekraftige, helt fra treet plantes til det brukes som byggemateriale i huset ditt.

FOR AT SKOGBRUKET skal generere så mye klimanytte som mulig kreves det en plan for å gjøre det på en bærekraftig måte og med en målsetting om å etterlate seg så små spor i naturen som mulig.

- Vi skal være mer enn en råvarekjøper. Det er vi gjennom å støtte den private skogeieren i hvordan de forvalter sin skog best mulig, både når det gjelder hvor mye tømmer de får ut av sin skog og at måten de forvalter skogen sin på er skånsom for både dyr, natur og klima, sier Kjell-Åke Åslund fra Moelven Skog, som er ansvarlig for arbeidet med sertifisering og kursing i mer skånsom avvirkning.

På vei mot 70 prosent

Et tiltak i innsatsen for bærekraftig og skånsomt skogsbruk er å øke andelen sertifiserte skogeiere. Målet er at 70 prosent av det kontraktsfestede volumet som Moelven Skog kjøper i felt skal være sertifisert innen utgangen av 2021. Dette har man kommet en god vei med.

- Vi kan se en stadig økning i antallet sertifiserte skogeiere, og de seneste tallene fra 2020 viser at 51,2 prosent av våre skogeiere nå er sertifisert, sier Kjell-Åke.

Sertifisering er viktig, ettersom man som skogeier forplikter seg til å drive et ansvarsfullt og vedvarende skogsbruk. Det gir også skogseieren et tydelig regelverk å forholde seg til når det kommer til både miljøhensyn og hvilke arbeidsvilkår som gjelder for de som arbeider i skogen.

- Sertifisering er også noe markedet oftere etterspør, så dette arbeidet har flere dimensjoner, sier Kjell-Åke.

Skal minske avtrykket

Målet med avvirkning, uansett om det er en sluttavirkning, tynning, rydding eller planting, er å etterlate seg så små spor som mulig i naturen. Derfor har Moelven Skog satset på å kurse alle sine skogsentreprenører i skånsom avvirkning.

- En stor utfordring har lenge vært å minimere antallet kjøreskader som kan oppstå ved avvirkning. I denne kursingen får man blant annet økt kunnskap om hvordan man kan unngå dette, sier Kjell-Åke.

Kjell-Åke Åslund

Kursingen inneholder også hensyn til kultur og kulturminner, hvordan hensynta eldre trær og ta hensyn til sårbare vannmiljøer. Nå håper Moelven Skog at den årlige kontrollen av påvirkning på naturen i sammenheng med avvirkning, som selskapet selv har bestilt, skal vise en tydelig forbedring.

Å være sertifisert innebærer at Moelven ikke skal kjøpe råvarer fra:

- Illegal avvirkning
- Bevaringsverdig skog
- Skog hvor hevd eller sosiale rettigheter krenkes
- Skog med genetisk manipulærte trær
- Naturskog som har blitt avverkning med mål setning om å utnytte området for plantasjer eller ikke-skoglig bruk

De sertifiseringene Moelven jobber med i skogen utstedes først og fremst av organisasjonene FSC og PEFC.

Henrik Söderholm

Skogsentreprenøren forteller

Henrik Söderholm er en av de skogsentreprenørene som har deltatt på kursing i mer skånsom avvirkning:

Hvordan opplevde du kursingen?

Selv om jeg har gått endel kurs og jobbet med skånsom avvirkning lenge var det en mer helhetlig tankegang i dette kurset. Selvsagt handler det i stor grad om å bidra med verktøy om hvordan vi for eksempel skal minimere kjøreskader. Men det var også et stort fokus på hele verdikjeden hvor også virkeskjøper spiller en viktig rolle.

Hva har du hatt mest bruk for i din daglige jobb?

Gjennom at virkeskjøper gjør et grundig forarbeid blir jobben lettere å utføre, samtidig som det er tidsbesparende. Har virkeskjøperen for eksempel kartlagt område med bedre bæreevne før vi kommer dit, kan vi som kjører kjenne oss mer trygge i våre veivalg i skogen. Det er også deler av kurset jeg bruker daglig, både hjelpemidler og det tankesettet som kursingen har formidlet. Å minimere avtrykket i naturen er viktig, både for meg og for Moelven.

Hvorfor synes du det er viktig med skånsom avvirkning?

Det er viktig for å kunne gjøre både kunden og samfunnet fornøyd. Noen måneder er været vanskelig, og noen avvirkningsområder er vanskeligere enn andre, men med rett planlegging går det meste. Det er viktig å forstå at alle som bruker skogen i dag og i fremtiden kommer til å være nødt til å ta hensyn til måten man gjør det på. Ofte er det ingen store tiltak som må til, det er de mange små tingene som gjør den store forskjellen.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Ressursoptimalisering

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven er et ressursintensivt industriselskap. Den tremekaniske delen av konsernet har for eksempel et årlig råstoffbehov på cirka. 4,5 millioner m³ sagtømmer. Det er derfor et stort potensiale i ressurseffektivisering og –optimalisering ved selv små endringer i produksjonen.

Moelven arbeider derfor kontinuerlig for å utnytte ressursene sine optimalt, og å sørge for at ikke noe råstoff går til spille. Dette er et vesentlig tema for Moelven siden det påvirker lønnsomheten. Det er et vesentlig tema for omverdenen siden det handler om å unngå sløseri med verdifulle naturressurser.

Policy og tilnærming

Moelven fokuserer på ressursoptimalisering i hele verdikjeden. Dette gjelder både utnyttelsesgrad innen materialbruk og prosesseffektivisering. Optimeringen må starte allerede ved avvirkningen i skogen, ved at hogstmaskinene kapper sagtømmeret i lengder som i størst mulig grad stemmer med lengdekriteriene til de produktene som senere skal tas ut av stokken. På sagbrukene blir tømmerstokkene analysert for å gjøre et optimalt uttak av emner. Sagen innstilles slik at det som kommer inn som en hel tømmerstokk kommer ut oppdelt i planker, sidebord, flis og fiberprodukter i en miks som i sum gir den høyeste verdiutnyttelsen av råstoffet. For å oppnå dette analyseres hver tømmerstokk med tanke på blant annet størrelse, avsmalning, vridning og kvist. Ved de mest avanserte anleggene benyttes både utvendig 3D-skanning og røntgenskanning til dette. Teknologien gir mulighet for full sporbarhet gjennom hele foredlingsprosessen fra tømmerstokk fram til ferdig trelast.

Det finnes store forbedrings- og utviklingsmuligheter i avansert dataanalyse, som kan forbedre uttakene basert på historiske målinger og resultater.

Bruk av kamerasortering på justerverkene bidrar til å forbedre ressursutnyttelsen. Skurlasten blir sortert og eventuelt endekappet i en prosess som styres av en datamaskin som visuelt vurderer hver enkelt bit via kameraene. Erfaring viser at systemene gir en vesentlig lavere andel kapp og utlegg enn ved manuell sortering.

LEAN-prinsippene ligger også til grunn for driften på flere av Moelvens enheter, og som målsetning å redusere sløsing og øke effektiviteten. Et av satsningsområdene er å visualisere realtidsoppdaterte produksjonsdata til de operatører som er involvert, slik at de på den måten får muligheten til å forbedre arbeidsprosessene direkte.

LEAN er viktig også med tanke på sikkerhet på anleggene. Erfaring viser at mange arbeidsulykker skjer utenom ordinære driftssituasjoner, og det har vist seg at orden og ryddighet er et viktig risikoreduserende tiltak. Les mer om dette i kapitlet Helse, miljø og sikkerhet.

Evaluering av resultater

Ressursoptimalisering gjennom uttak av tømmerstokken er ikke kun basert på å maksimere skurgraden, men også å maksimere produktverdien. Dette er fordi markedsverdien av enkelte uttak kan variere i forhold til volumet av uttaket.

Et viktig prinsipp for Moelven er å utnytte hele tømmerstokken. Uavhengig av hvordan uttaket blir gjort påser Moelven derfor at alt restråstoff, inkludert flis og bark, blir brukt internt eller solgt. Med pelletsfabrikken på Sokna i full drift har konsernet økt den interne foredlingsgraden for restråstoffet for virksomhetene i den aktuelle geografien.

Skurutbyttet i 2020 ble noe lavere enn ønskelig på grunn av høyere produksjon enn planlagt for å dekke etterspørselen etter skurlast. Samtidig ble det, spesielt i Sverige, saget en høyere andel gran enn planlagt. Dette påvirket skurutbyttet positivt siden gran normalt gir noe høyere skurutbytte enn furu.

Mikael Pettersson på Moelven Årjäng Såg AB sørger for at råstoffet utnyttes optimalt ved hjelp av ny teknikk for selskapet.

Basert på kvalitetskriteriene som mates inn i systemet, oppdager kamerasorteringsanlegget automatisk planker og bord med feil som større kvister, kvaelommer, sprekker osv. Deretter blir feilen enten kappet vekk eller emnet blir sortert ut.

AMBISJONER:
- Vi skal utnytte råstoffet optimalt

RESULTATER:
- Skurutbytte > 51 %

TILTAK:
- Oppfølging av LEAN-prosjekter og –prinsipper i konsernet.
- Oppfølging av relevante KPIer for optimering av restråstoffanvendelsen.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Ressurseffektiv design og emballasje

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven påvirker miljøet både gjennom egen industrivirksomhet og ved bruk og håndtering av både selve produktene og emballasjen. Gjennom ressurseffektivt design og industrialisert produksjon i kontrollerte miljøer optimaliseres materialanvendelsen og avfallsmengden reduseres, både i fabrikk, på byggeplass og i bruksfasen. Flere produkter må av praktiske årsaker lagres og transporteres utsatt for vær og vind. Riktig emballasje er viktig for å ivareta kvaliteten, men skaper ofte også en miljøutfordring. Plast har mange gode egenskaper som emballasjemateriale. Samtidig gjør lang nedbrytningstid at plast på avveie i naturen skaper problemer for plante- og dyreliv, og brenning av fossil plast gir utslipp av CO_2.

Policy og tilnærming

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende beskrevet:

- Råstoffutnyttelsen optimeres for å forbedre ressurseffektivitet og for å maksimere verdien av råmaterialet.
- Produkter designes med fokus på ressurseffektivitet. Unødvendig emballasje minimeres.
- Bruken av plast skal minimeres. Det skal arbeides for å finne alternative og bærekraftige materialer til plast.

Moelvens modulkonsept og systeminnredninger er eksempler på ressurseffektivt design. Gjennom effektiv serieproduksjon med god planlegging effektiviseres både ressursbruk og avfallsmengder, samt at selve avfallshåndteringen blir enklere. På byggeplass reduseres både tidsforbruk og avfallsmengde. Konseptet gir også svært gode muligheter for resirkulering og gjenbruk.

Innen konsernets tremekaniske virksomhet bidrar eksakt kapping til reduserte avfallsmengder hos kundene. Kappet som oppstår i produksjonen kan håndteres effektivt som en del av industriprosessen. I desember 2020 ble WeatherPly™ lansert på markedet. Dette er vannavvisende konstruksjonsfinerplate til bruk utvendig på tak og vegg. WeatherPly™ er behandlet med et silikat på alle sider inkludert not og fjær, som gjør den værbestandig, reduserer vanninntrenging og skader forårsaket av sol-/UV-stråler. Produktet bidrar dermed til å redusere behovet for tildekking hvor plast tradisjonelt har vært mye benyttet.

Ved interne varetransporter legges forholdene så langt det lar seg gjøre til rette for at transporten kan skje uten at emballering er nødvendig. Dette bidrar både til å redusere avfallsmengden og kostnadene. På egne anlegg har Moelven også mulighet til å sørge for en avfallshåndtering som sikrer størst mulig grad av resirkulering og gjenbruk. Emballasje på produkter som distribueres ut i markedet, har Moelven derimot liten mulighet til å holde kontroll på. Det er derfor viktig å benytte så lite og så miljøvennlig emballasje som mulig. Produktene som tilvirkes i den tremekaniske industrien må i de aller fleste tilfeller emballeres med en form for værbeskyttelse. Det er som regel ikke praktisk mulig med direkteleveranser fra produsent til kunde uten noen mellomlagring der produktene kan utsettes for nedbør, smuss eller sollys. For å ta vare på kvaliteten og dermed verdien, anvendes emballasje som tilfredsstiller spesifikke krav til vanntetthet, UV-beskyttelse samt rivestyrke. Moelven benytter i dag en polyeten-film produsert av 95 prosent resirkulert plast som dekkemballasje. Samtidig arbeides det for å finne alternative og enda mer bærekraftige løsninger. Som erstatning for tradisjonell dekkemballasje av plast gjennomføres det forsøk med emballasje framstilt av en PE-laminert væskekartong og sider behandlet med voks som en enkel fuktbeskyttelse. Forsøkene er lovende, men det kreves fortsatt en hel del utvikling før denne løsningen kan erstatte dagens plastemballasje basert på resirkulert plast. Som erstatning for plastfolie hvor blant annet mer elastiske egenskaper er påkrevet, har det i 2020 også blitt gjort forsøk med en type folie produsert av tallolje. Tallolje er et naturlig biprodukt fra produksjon av papirmasse og derfor et miljøvennlig alternativ til fossil olje. Forsøkene så langt har vist lovende resultater.

AMBISJONER

- Klimasmarte produkter og materialer
- Råvarenyttelsen skal optimeres
- Arbeide aktivt for å minimere bruken av plast, samt finne alternative materialer.

RESULTATER:

- 1 909 tonn plast forbrukt
- 392 tonn plast gjenvunnet
- Flere prosjekter pågående for utprøving av alternative emballasjematerialer.

TILTAK:

- Utvikle ressurseffektive produkter og produksjonsmetoder.
- Systematisk identifisere muligheter til reduksjon av avfall og alternative emballasjematerialer

	2020	2019
Plastemballasje (tonn)	495	377
Resirkulert plastemballasje (tonn)	1 371	1 231
Bioplastemballasje (tonn)	35	28
Polyuretan (tonn)	7	13
Sum plast forbrukt (tonn)	**1 909**	**1 651**
Plast gjenvunnet (tonn)	392	387
Pappemballasje (tonn)	90	91

Hovedårsaken til økningen i plastforbruk i 2020 skyldes hovedsakelig økningen i aktivitetsnivå, men også til en viss grad produktmiks på grunn av økte leveranser av produktkategorier som krever mer emballasje ut fra både kvalitets- og HMS-hensyn.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Avfallshåndtering

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Industri, bygg- og anleggsvirksomhet genererer store sidematerialstrømmer som kan gjenbrukes, resirkuleres eller brukes til energigjenvinning dersom de behandles og sorteres riktig. Restråstoff innen konsernets tremekaniske industri som for eksempel flis og fiberprodukter er ressurser som det finnes etablerte prosesser for å utnytte optimalt. Fraksjoner som stammer fra emballasje på innkjøpte varer, hjelpematerialer, utslitt verktøy og utstyr osv. må håndteres i samarbeid med eksterne aktører.

Ved å sortere mest mulig og legge til rette for gjenbruk og gjenvinning, bidrar Moelven til å skape et mer bærekraftig og sirkulært materialkretsløp. En høy avfallsmengde og lav sorteringsgrad kan være indikasjoner på både negativ miljøpåvirkning og ineffektiv produksjon, noe som igjen som påvirker kostnadsnivået og lønnsomheten til konsernet.

Policy og tilnærming

I Moelvens bærekraftspolicy er følgende retningslinjer og målsetninger for avfall beskrevet:

- Moelven skal designe produkter med fokus på ressurseffektivitet, og vurdere behov og miljøkonsekvenser av emballasje.
- Moelven skal arbeide aktivt med å redusere avfall, og ha minimum 90 prosent sorteringsgrad av resterende avfall.
- Moelven skal arbeide aktivt for å minimere bruken av plast, samt arbeide for å finne alternative og bærekraftige alternativer til plast.

Det er en grunnleggende forutsetning for all virksomhet i Moelven at alle lover og regler som berører konsernet skal etterleves. Bærekraftspolicyen som ble godkjent av konsernstyret i 2020 fokuserer derfor på aktiviteter og tiltak som strekker seg lenger enn lovverket tilsier.

De ulike enhetene i Moelven-konsernet er selv ansvarlig for avfallshåndteringen. I 2020 har dette vært gjennomført i samarbeid med lokale avfallshåndteringsfirma, som har ulike muligheter for håndtering av avfall. I løpet av vinteren 2021 vil konsernet imidlertid avslutte en anbudsprosess vedrørende avfallshåndtering for konsernets virksomheter i Norge og Sverige. Målet er å samle avtalene på færrest mulig aktører og å samarbeide tettere med disse for å oppnå en enda mer miljøvennlig avfallshåndtering for hele konsernet.

Flere av Moelvens lokasjoner jobber med LEAN-produksjonsmetoder. Dette baserer seg på kontinuerlig forbedring og reduksjon av sløsing i organisasjonen. Avfall er en form for sløsing som påvirker kostnadsnivået til produksjonen, og bør derfor reduseres til et minimum.

Evaluering av resultater

Avfallshåndtering blir prioritert stadig høyere i konsernet. God avfallshåndtering med presis sortering på flest mulig avfallsfraksjoner er en viktig forutsetning for utviklingen mot en mer sirkulær økonomi.

Den total avfallsmengden økte i 2020, hovedsakelig som følge av aktivitetsnivået generelt, men også fordi flere enheter har gjennomført oppryddinger for å legge til rette for bedre sorteringsrutiner framover.

	2020	2019
Farlig avfall	1 063	833
Annet avfall	14 115	12 014
Total mengde avfall	**15 178**	**12 846**
Avfall sortert som normalt trevirke	3 467	3 144
Avfall sortert som impregnert trevirke	372	537
Avfall sortert som plast	392	387
Annet avfall sortert lokalt	8 477	6 975
Blandet næringsavfall (ikke sortert lokalt)	2 470	1 803
Total mengde avfall	**15 178**	**12 846**
Sorteringsgrad	83,7	85,0

Konsernet har en målsetning om en sorteringsgrad på minimum 90 prosent. Dette er en ambisiøs målsetning. I 2020 falt sorteringsgraden til 83,7 prosent fra 85,0 prosent i 2019. Dette skyldes både nevnte oppryddinger, men også at enkelte enheter i større grad har kjøpt sorteringstjenester eksternt og dermed må rapportere avfallsvolumet som usortert avfall.

Det er utfordrende å måle sorteringsgrad over flere regioner, da definisjonen på sortering vil avhenge av tilgjengelige avfallshåndteringsmetoder lokalt. For eksempel vil blandet avfall kunne defineres som sortert hvis alt blandet avfall uansett går til forbrenning. Derfor rapporteres det en beregnet sorteringsgrad som baserer seg på andel sortert hos selskapet basert på total mengde avfall.

I 2021 vil arbeidet fra de tidligere årene fortsette i samarbeid med renovasjonsselskapene Moelven inngår avtale med etter anbudsprosessen som avsluttes i løpet av vinteren. Fokuset på økt sorteringsgrad vil være vesentlig, både for å legge best mulig til rette for at det som er avfall hos Moelven blir en ressurs i neste ledd, men også for å kunne gjenbruke en størst mulig del av avfallet innen egen industri. Tiltak for å redusere mengde avfall med et spesielt fokus på avfall som blir deponert.

Avfallspyramiden

Avfallspyramiden illustrerer prioriteringene i avfallshåndteringen, og er forankret i både norsk avfallspolitikk og EUs rammedirektiv for avfall. Målsettingen er å håndtere avfallsproblematikken så nær toppen som mulig. Når Moelven legger til rette for interntransporter uten emballasje, er dette et eksempel på avfallsreduksjon – uten emballasje oppstår det ganske enkelt ikke noe avfall. Et eksempel fra nederste del av pyramiden er levering av aske fra fyranlegg til deponi. I noen tilfeller er dette det beste alternativet,men det kan også unngås ved å finne samarbeidspartnere som kan utnytte asken til andre formål som for eksempel jordforbedring.

AMBISJONER:

- Arbeide aktivt med avfallsreduksjon og avfallsbehandling etter prioriteringene i avfallspyramiden
- Sortere og gjenvinne avfall så langt som teknisk mulig.

RESULTATER:

- 15 178 tonn avfall totalt
- 1 063 tonn farlig avfall
- 392 tonn avfall sortert som plast
- 83,7 % sorteringsgrad

TILTAK:

- Videreføre kartlegging av avfall og oppfølging av KPIer
- Styrket koordinering av avfallshåndtering på tvers av hele konsernet og sentralisering av renovasjonsavtaler.
- Fortsette arbeidet for å øke sorteringsgraden til minimum 90 %

Sorterer 95 prosent avfall

En av de beste i Moelven-klassen når det gjelder sortering av avfall er Moelven Mjøsbruket AS. - Nøkkelen er å gjøre det så enkelt som mulig for medarbeiderne, sier driftssjef Petter Fjeld Bjerke.

RETT I NÆRHETEN av arbeidsstasjonene står sorteringsmuligheter. - Plast sorteres naturlig nok ved pakkeavdelingen, og el-avfall sorteres hos elektrikeren. På verkstedet har vi beholder for spillolje fra truckene, sier Bjerke.

I Moelven ligger sorteringsgraden i hele konsernet på 83,7 prosent, og målet er 90 prosent. Mjøsbruket har over flere år jobbet for å øke sorteringsgraden. - Merking er også svært viktig, slik at vi ikke bruker tid på å lure på hvor ulikt avfall skal, sier Bjerke.

Godt samarbeid med renovasjonsleverandør

En annen suksessfaktor er godt samarbeid med Østlandet gjenvinning. De har vært på flere befaringer for å se på hvilke type avfall som kan sortere annerledes.

- Tidligere sorterte vi blant annet plastemballasje og grønne plastbånd sammen. Plastbånd må uansett til energiforbrenning, men plastemballasjen går nå til resirkulering, forteller Bjerke.

Det gode samarbeidet har gjort at de sammen har funnet frem til optimal sortering og antall containere rundt om på området for å sikre enkel bruk for medarbeiderne.

- Vi er heldig som har et bærekraftig materiale å jobbe med, men det er viktig at vi produserer og avfallssorterer så bærekraftig som mulig. Vi skal jobbe videre for å se på om det er mer som kan sorteres i ulike fraksjoner, og sørge for at alle medarbeiderne vet hva som skal sorteres hvor, sier Bjerke.

Sjekkliste for høy sorteringsgrad

- ✓ God merking
- ✓ Samarbeid med renovasjons-leverandør
- ✓ Riktig plassering av beholdere

Jeg er imponert over sorteringsgraden de har klart å oppnå på Moelven Mjøsbruket AS. Jeg håper flere av våre selskaper kan dra lærdom av jobben de har gjort med tydelig merking, enkel plassering og kontinuerlig forbedringer i fraksjonene som kan sorteres.

Konsernsjef Morten Kristiansen

Godt synlig merking er viktig for å sikre at avfallet blir sortert riktig.

Det er viktig at sorterings-muligheter, som for eksempel spilloljetank, er plassert i nærheten av der avfallet genereres, slik at det er enkelt å sortere.

Upcycling av grønne plastbånd

Aranan Karlsson, operatør på Moelven Langmoen AS, produserer shoppingvesker og søppelkasser fra grønne plastbånd. Plastbåndene brukes til å stroppe fast materialer. De må sorteres som vanlig restavfall, så dette er virkelig bærekraftig gjenbruk.

Innkjøpsdirektør i divisjon Byggsystemer, Thomas Hansen, jobber med konsernavtaler som blant annet kan bedre Moelvens sorteringsgrad på avfall.

Kjøper mest mulig lokalt

Smarte og større innkjøp gir et bedre klimaavtrykk. - I 2020 startet vi en innkjøpsgruppe i Moelven. Hovedformålet er å samle alle avtalene vi har og etablere nye konsernavtaler på områder med stor innvirkning på lønnsomhet og bærekraft, sier innkjøpsdirektør i Byggsystemer, Thomas Hansen.

ET AV DE VIKTIGSTE områdene det nå jobbes med nye avtaler for er avfallshåndtering. En slik avtale vil påvirke mulighetene Moelven har til å nå målet om 90 prosent sorteringsgrad.

- Vi trenger renovasjonspartnere som kan rådgi oss godt på mange typer avfall. Moelven-selskapene har ulike produkter, og dermed mye forskjellig avfall. Dette ser vi at vi må bli bedre på å sortere for å nå målet på 90 prosent sorteringsgrad, sier Hansen.

Jakten på erfarne og kunnskapsrike renovasjonsselskaper i Norge og Sverige er allerede i gang.

Færre transporter og kortere distanser

Transport er en av de store driverne av CO_2-utslipp i Moelven. - Vi vurderer om vi i konsernavtalene skal legge inn gebyr for bestillinger under en viss sum, for å sikre at vi planlegger innkjøp godt og dermed får færre transporter, sier Hansen.

Tre er i seg selv et bærekraftig produkt, men å sørge for færre og smartere transporter vil gjøre produktene til Moelven enda mer bærekraftige.

Kjøper primært i Skandinavia

Moelven kjøpte eksterne varer og tjenester for cirka 7,4 milliarder kroner i 2020. Majoriteten av konsernets eksterne kjøp gjøres hos lokale eller skandinaviske leverandører.

- Kortreiste kjøp er med på å minimere vårt samlede CO_2-utslipp. Vårt valg av leverandører og materialer vil alltid være en totalvurdering av pris, kvalitet, tilgang, bærekraft og produksjonsvennlighet, sier Hansen.

For Moelven er det viktig å levere bærekraftige produkter til forbrukere som stadig stiller større krav til materialene og anvendelsen av dem.

- Skal vi lykkes skikkelig i dette arbeidet er vi avhengige av at alle i hele verdikjeden er villige til å betale litt mer for grønnere og mer bærekraftige produkter. Men det er heller ikke alltid slik at produkter som er mer bærekraftige koster mer. Vi må bare tørre å utfordre eksisterende kjøpsmønster med grønnere briller på. Jeg opplever at fokuset på grønnere innkjøp øker i Moelven, men vi har fortsatt en vei å gå med å være tydeligere på hvordan vi skal vektlegge bærekraftige produkter og løsninger i våre produkt- og leverandørvalg, sier Hansen.

Konsernavtaler

Det å samle en større andel av Moelvens kjøp på konsernavtaler handler ikke bare om å oppnå bedre priser og betingelser for våre enkeltselskaper.

Med konsernavtaler har vi en større mulighet til å påvirke i retning av grønnere kjøp, både med tanke på materialvalg, ordrestørrelser og færre transporter og en mer bærekraftig produksjon hos våre leverandører.

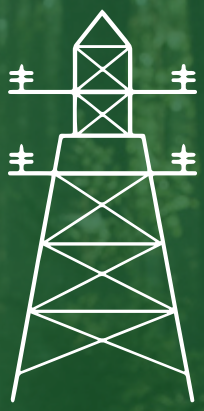

STRØMFORBRUK
reduseres
fra 229 GWh (2019)
til 206 GWh (2023)

SORTERINGSGRAD FOR AVFALL
økes
fra 85% (2019)
til 92% (2023)

HMS
H1*-verdi 11,3 (2019) til 4,0 (2023)
H2*-verdi 34,2 (2019) til 16,0 (2023)

* H1-verdi er antall skader med fravær per million arbeidede timer de siste 12 månedene. H2-verdi er antall skader med og uten fravær per million arbeidede timer de siste 12 månedene.

Moelvens grønne finansiering

Dersom Moelven bruker mindre strøm, sorterer mer avfall og har færre skader, så vanker det lavere rente fra bankene.

- Vi er nok ikke først ute med lån hvor betingelsene er koblet opp mot bærekraftsparametre, i tillegg til tradisjonelle økonomiske nøkkeltall, men vi er likevel tidlig ute. Vi har fått mange positive tilbakemeldinger på at vi løfter fram HMS-arbeidet som ett av målene i vår lånefinansiering. Det er det ikke så mange som gjør ennå, sier Rune F. Andersen, finansdirektør og bærekraftsansvarlig i Moelven-konsernet.

Moelven lever av å forvalte en fornybar ressurs på en best mulig måte, og bærekraft har vært en naturlig del av virksomheten lenge før ordet ble oppfunnet. Da konsernet skulle refinansiere bankavtalene våren 2020 ble det satset på lån sammen med DNB, Danske Bank og Handelsbanken, hvor renten er knyttet til noen av våre viktigste bærekraftsmål.

- I Moelven sier vi at bærekraft er det samme som konkurransekraft, og målene vi har satt oss for bærekraft er forankret i konsernstrategien. Det er selvsagt ekstra inspirerende å jakte forbedringer innen bærekraftsarbeidet når det i tillegg vanker en renterabatt om vi lykkes, sier Andersen, og legger til:

- Rabatten er ikke massiv for et selskap som omsetter for over 11 milliarder kroner, men den er likevel inspirerende å strekke seg etter. Alle monner drar. Bærekraft skal lønne seg, sier Andersen.

Mennesket i fokus

Mange av Moelvens virksomheter er viktige hjørnesteinsbedrifter på mindre steder. I Edane jobber cirka. hver åttende innbygger hos Moelven Edanesågen AB. En av dem er høveloperatør Jenny Larsson.

Divisjonssjef Wood, Bjarne Hønningstad, konsernsjef Morten Kristiansen og programleder Nina Rundsveen.

Dette har vi lært av pandemien

Corona-pandemien har krevd mye av medarbeiderne våre i 2020. Men den har også ført til samhold og nye måter å jobbe på. Dette er noen av erfaringene våre.

- Fra å møte kunder fysisk flere ganger i uka, treffer jeg dem nå bare digitalt. Vi savner selvfølgelig å sitte i samme rom, men den nye måten å jobbe på har også sine fordeler. Jeg får gjort mer når jeg ikke må bruke tid på transport. Jeg gleder meg til å møte kundene igjen når verden åpner opp, men vi kommer nok til å beholde flere av de digitale møtene også.

Sanna Hjelm
Key Account Manager, Moelven Wood AB

- Da Skandinavia stengte ned delte vi fabrikken inn i 20 ulike kohorter på mellom tre og 13 medarbeidere. Det at medarbeiderne har måttet tilbringe så mye tid sammen med de andre i teamet sitt, har ført til et veldig godt samhold og samarbeid. De har vært flinke til å følge retningslinjene for å forebygge smitte og i snitt har vi faktisk hatt en nedgang i sykefraværet vårt under pandemien.

Tommy Grande
Produksjonsleder, Moelven Byggmodul AS

- En gang i året samler vi lederne i Moelven - på tvers av forretningsområder og landegrenser. Det var jo ikke mulig i 2020, men likevel ville vi at lederne skulle få dele sine kunnskaper og erfaringer med hverandre. Løsningen ble en digital samling med over 100 deltakere. Først produserte vi et talkshow som gikk direkte ut til alle medarbeiderne i konsernet, og deretter deltok lederne våre i digitale grupper hvor de fikk rom til å diskutere mellom seg. Kort oppsummert så var dette en suksess, vi lærte mye og er klare for nye digitale møteplasser.

Magne Vikøren
Kommunikasjonsdirektør

- Det er viktig for oss å være tilgjengelige for skogeierne. Under pandemien har vi derfor måttet tenke nytt – med stor suksess. Da vi arrangerte vårt første webinar deltok rundt 300 skogeiere, omtrent dobbelt så mange som har pleid å møte opp på de fysiske samlingene våre. Tilbakemeldingene var svært gode og i fremtiden kommer vi til å kjøre en kombinasjon av webinar og fysiske treff.

Jonas Karlsson
Fältköpschef, Moelven Skog

- Over natta forandret både verden og arbeidshverdagen seg betraktelig for de fleste av oss, men det hindret ikke oss i Moelven fra å levere et av tidenes beste årsresultater. Vi har tatt store sprang innen digitalisering og IT-avdelingen har merket en voldsom økning i etterspørselen og bruken av digitale hjelpemidler dette året. Jeg tror pandemien har skapt en varig endring i måten vi kommer til å jobbe på i fremtiden.

Even Rognan Lutnæs
IT-direktør

Fältköpschef Jonas Karlsson og VD i Moelven Skog, Björn Johansson, arrangerte webinar for rundt 300 skogeiere.

Leevi's
LFP

Medarbeiderne i Moelven valgte SOS-barnebyer

Moelvens medarbeidere valgte SOS-barnebyer som ny veldedig samarbeidspartner. Det betyr at Moelven investerer en halv million kroner i barn og unges utvikling.

- Å BIDRA TIL LEVENDE og bærekraftige lokalsamfunn er viktig for oss i Moelven. Selskapene våre finner du ofte utenfor de store byene og tettstedene, og derfor setter vi så stor pris på arbeidet SOS-barnebyer gjør. Organisasjonen bygger sterke lokalsamfunn, med barn og unge som har fått muligheter – og som kan og vil utvikle områdene de bor i, sier Morten Kristiansen, konsernsjef i Moelven Industrier.

Bidrar til endring

Det er de om lag 3350 medarbeiderne i Moelven som gjennom en avstemming har valgt at konsernet skal samarbeide med nettopp SOS-barnebyer. Samarbeidsavtalen har en ramme på 500.000 kroner som et grunnbeløp.

I tillegg har Moelven og SOS-barnebyer flere aktiviteter på gang som kan øke beløpet ytterligere. Blant annet har bedriftsidretten i Moelven et aktivitetsår, hvor deler av deltakeravgiften går til SOS-barnebyer.

- Sammen med SOS-barnebyer kan vi bidra til å gjøre en forskjell. Disse barna kan endre verden, og det er vi stolte og glade for å få være en del av, sier Kristiansen.

- SOS-barnebyer er avhengig av langsiktige samarbeidspartnere for å kunne nå flere barn som er uten tilfredsstillende omsorg. Barn som er overlatt til seg selv, får ikke mulighet til å gå på skole, de legger seg sultne og kan oppleve vold og misbruk. Sammen med Moelven, deres ansatte og kunder gir vi utsatte barn en bedre oppvekst, slik at de kan skape varige endringer i sitt eget liv og i samfunnet de lever i, sier Sissel Aarak, generalsekretær i SOS-barnebyer.

> *Sammen med SOS-barnebyer kan vi bidra til å gjøre en forskjell. Disse barna kan endre verden, og det er vi stolte og glade for å være en del av.*
>
> **Konsernsjef Morten Kristiansen**

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Helse, miljø og sikkerhet

Policy og tilnærming
Alle skal komme hel hjem i Moelven. Gjennom vårt arbeid med aktivt medarbeiderskap og aktivt lederskap skal vi fokusere på et sikkert og helsefremmende arbeidsmiljø med engasjement, ansvarliggjøring samt utvikling av både oss selv og Moelven. Det jobbes aktivt med opplæring og holdningsskapende arbeid for å skape en god sikkerhetskultur i alle ledd i organisasjonen. I Moelvens reisverk, kommer dette til syne i den ene av fire grunnpilarer – FOLK. Folk er Moelvens viktigste ressurs, og er avgjørende for at vi skal lykkes i arbeidet vårt: Hel Hjem!

Systematisk arbeidsmiljø
GJENNOM 2020 ER det gjort store strukturelle endringer i HMS-arbeidet i Moelven.
Vårt fokus har vært:

- oppbygging av felles krav til sikkerhet
- synlig arbeidstøy
- oppfølging av entreprenører og innleide på våre selskaper.

Det systematiske HMS-arbeidet er implementert stegvis i vårt felles styringssystem for HMS, kvalitet og ytre miljø – Landax. Den 1. januar 2020 tok Moelven i bruk de første modulene av Landax. Dette arbeidet vil fortsette i årene fremover, og alle våre medarbeidere vil motta opplæring og veiledning i hver av modulene som implementeres.

HMS er i dag en naturlig del av hele Moelven. HMS er første punkt på agendaen i styremøter, avdelingsmøter i selskapene og i konsernledelsen. Moelven har også møtearenaene Sikkerhetskomiteen og fagforum HMS. I sikkerhetskomiteen deltar konsernledelsen, HMS-sjef og representanter fra de ansatte. I fagforum HMS møtes representanter fra alle divisjonene og HMS-sjef. I begge foraene jobbes det med aktuelle saker og konsernovergripende HMS-spørsmål.

Læring på tvers
Arbeidet med å dra lærdom av hverandres hendelser og gode HMS-arbeid, har i en årrekke vært fokus i Moelven. I 2019 strukturerte vi opp dette arbeidet med å innføre gransking av de mest alvorlige hendelsene våre. Hensikten med granskninger er å sikre en grundig og objektiv undersøkelse eller granskning, av hendelsen, samt sikre læring og forebyggende arbeid i hele konsernet. Resultatet av en granskning er et læringsark, hvor både hendelsen og forebyggende tiltak blir beskrevet. Læringsarkene sendes ut til alle daglige ledere, og publiseres samtidig i Moelvens interne kommunikasjonskanal, Workplace. Workplace har en egen HMS-gruppe. Her legges det i tillegg ut informasjon om andre hendelser, kurs og andre kompetansehevende tiltak, samt gode historier om kollegaer som har lykkes.

Moelven har måltall på fire områder innenfor HMS.

1.
Skader med fravær.
Måles med H1-verdi. (Skader med fravær per million arbeidede timer)

2.
Totalt antall skader.
Måles med H2-verdi. (Antall skader med og uten fravær per million arbeidede timer)

3.
Forebyggende arbeid.
Fokus på rapportering og oppfølging av farlige forhold

4.
Fravær
Fraværskategorier og -årsaker følges opp

Utvikling av antall skader 2015-2019

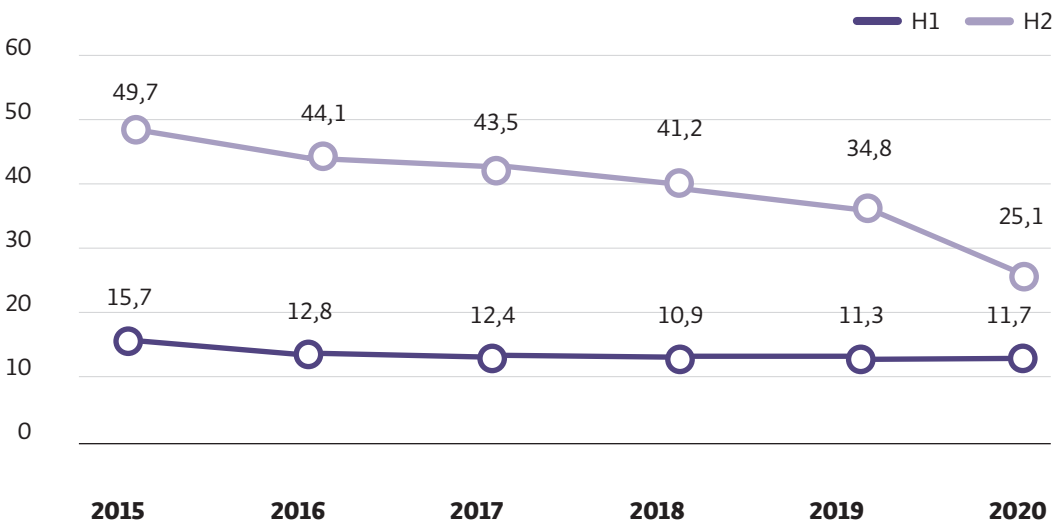

HMS mot 2023

13. august er en av de mørkeste dagene i Moelvens historie. Dette ble dagen vi mistet en av våre kollegaer i en arbeidsulykke ved Moelven Edanesågen AB. Hele Moelven var i sorg etter hendelsen. I etterkant av ulykken er det gjort en stor kartlegging av sikkerhetsarbeidet i Moelven.

En egen taskforce arbeidet frem syv tydelige mål og fokusområder som alle i Moelven skal involveres i.

1. Styrke HMS-organisasjonen og organisering av HMS-arbeidet.
2. Styrke HMS-arbeidet ved utrulling av aktiv lederskap og aktivt medarbeiderskap.
3. Gjennomføring av risikostyring innen drift.
4. Utarbeide og implementere kurs innen HMS på alle nivåer i organisasjonen. Etablere en kursportefølje med kurs innen HMS.
5. Gjennomføre tekniske sikkerhetsinspeksjoner av produksjonsanlegg.
6. Etablere en internrevisjons-organisasjon som årlig skal undersøke etterlevelse og samsvar med interne og eksterne krav og regler på selskapsnivå.
7. Kontinuerlig forbedring og organisatorisk læring.

Covid-19

Å holde folkene i Moelven friske har vært hovedfokus gjennom 2020. De konserninterne rutinene har gjort at vi har unngått store utbrudd på våre enheter.

Moelvens medarbeidere har holdt to meters avstand, vasket hendene og holdt seg hjemme om de har hatt symptomer. Totalt har åtte av Moelvens medarbeidere vært smittet og 81 vært i karantene i 2020. Gjennom å sette medarbeidere i karantene og ha en ukes stopp i produksjonen på to enheter har vi klart å stoppe smittespredningen internt.

Målsetninger

Visjonen er null skader. For å nå visjonen har vi delmål på veien. I 2020 var Moelvens måltall for H1 på <6, og for H2 var måltallet på <24.

Moelven jobber også kontinuerlig for å øke rapporteringen av farlige forhold. Vi vet at ved å øke antallet rapporter, vil fokuset øke og vi har mulighet til å gjøre noe med forholdene før det oppstår en ulykke. I 2020 var Moelvens mål 1 rapport pr ansatt/år.

Det fjerde området Moelven har fokus på innenfor HMS er sykefraværet. Et trygt og godt arbeidsmiljø er vesentlig for å redusere sykefraværet, og det jobbes systematisk med ulike former for helsefremmende aktiviteter for å forhindre sykefravær hos våre ansatte. Ved sykefravær har vi tett oppfølging av ansatte, med dialog og vurdering av restarbeidsevne. I de tilfeller hvor det er behov for det, har Moelven en helseforsikring for sine ansatte. Denne bidrar til at de som trenger det får raskere behandling, og dermed kommer raskere tilbake i arbeid. I 2020 var måltallet vårt for sykefravær på 4,2 %.

Utvikling av antall skader 2015-2019

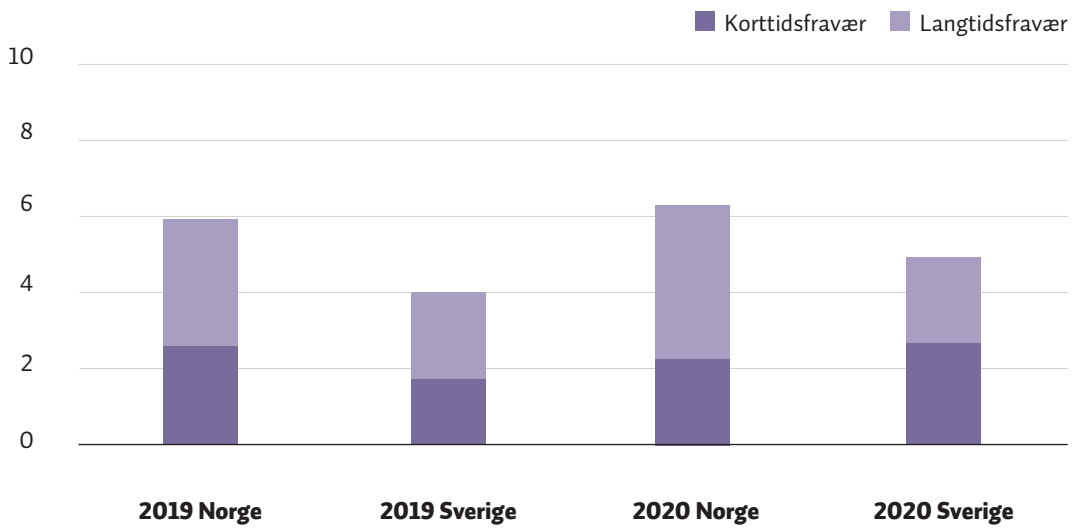

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Helse, miljø og sikkerhet (forts.)

Evaluering av resultater

Skadestatistikk

Moelven overvåker kontinuerlig egne resultater, og tar grep dersom det foreligger hendelser som vi kan sette fokus på i et overordnet perspektiv. Alle hendelsene og våre forebyggende tiltak registreres i Landax. Moelven har dessverre ikke nådd målet om null skader, men det fokuseres på dette hver eneste dag. Moelvens mål for H1 (antall skader med fravær per million arbeidede timer) i 2020 var på <6, mens det dessverre var 64 medarbeidere som skadet seg så alvorlig at det medførte fravær. Dette gav oss et resultat for H1 på 11,7 i 2020. Av disse hendelsene ble en av våre medarbeidere skadet så alvorlig at vedkommende omkom. Dette er dypt tragisk og noe vi jobber hardt for å unngå at skal skje igjen - gjennom HMS mot 2023.

Når vi ser på både skader med og uten fravær i 2020 var det totalt 137 medarbeidere som skadet seg på jobb for Moelven. Dette er inkludert de 64 medarbeiderne hvor skaden medførte et fravær. Dette gav oss en H2-verdi (antall skader med og uten fravær per million arbeidede timer) på 25,1 i 2020. Moelvens H2 måltall var <24, og på dette området har vi lykkes med å redusere antall skader med totalt 57 fra 2019 (194) og med 104 skader sammenlignet med 2018 (241), selv om vi heller ikke her er i mål. Vi vil fortsette vårt store fokus på forebyggende sikkerhetsarbeid, helsefremmende arbeid og forbedret sikkerhetskultur for å redusere antall skader ytterligere fremover.

Utviklingen i H1-verdien er ikke god, og vi ser at resultatet har stagnert de siste årene. Dette er vi ikke tilfredse med, og fokuset på HMS-arbeidet i Moelven ble videreutviklet og intensivert i 2020. Vi skal redusere antall skader, og kommer fremover til å fokusere mer på sikkerheten til våre medarbeidere. Alle skal komme hel hjem fra en arbeidsdag i Moelven!

1. januar 2020 byttet vi system for registrering av hendelser i Moelven. Økt opplæring og fokus på hensikten med hendelsesregistreringer ble gjennomført blant alle medarbeidere. Vi ser at dette har gitt effekt, og vi har nådd vårt mål om 1 rapport pr ansatt/år i 2020. I løpet av de to siste årene har rapporteringen økt med 35 prosent.

> *I 2020 rapporterte medarbeiderne våre 3843 farlige forhold og nestenulykker i Moelven. Målet vårt er 4080 rapporteringer i 2021.*
>
> **Anne Cathrine Amdahl,**
> **HMS-sjef i Moelven Industrier ASA**

Anne Cathrine Amdahl, HMS-sjef i Moelven Industrier ASA

At antall registrerte farlige forhold har økt er en hyggelig trend. Vi vet at ved å øke antall rapporter vil fokuset øke og vi har mulighet til å gjøre noe med forholdene før det oppstår en ulykke. Dette gir oss en større mulighet til å forebygge hendelser. Rapporteringssystemet vårt gir oss en oversikt over trender, hvem som er berørt, mulig årsak og skadeklasse. I 2020 var det følgende områder hvor flest uønskede hendelser og farlige forhold ble rapportert:

Sykefravær

Sykefraværet for 2020 ble 6,2% (2019: 5,4 %), hvorav 3,0 % (2019: 2,5 %) var langtidsfravær. Noe av økningen kan også knyttes direkte til fravær pga covid-19-pandemien. Selv om sykefraværet i 2020 har økt, sammenlignet med året før, er den langsiktige trenden for utvikling av sykefraværet fallende.

Det er mange av Moelvens virksomheter som allerede har et sykefravær som er lavere enn målet på 4,2% i 2020. Det langsiktige målet for strategiperioden er et sykefravær i 2023 på < 4,0 %, og det arbeides aktivt med bl.a. tiltak rettet mot de selskapene med høyest sykefravær, samarbeid med bedriftshelsetjenesten og medarbeiderundersøkelser

Resultatene for Norge og Sverige var noe ulike, hvor Norge både har et høyere langtids- og korttidsfravær i de senere årene.

AMBISJONER

- Ø H1: < 6 i 2020
- Ø H2: < 24 i 2020
- Ø Sykefravær: < 4,2 % i 2020
- Ø 3400 risiko-rapporter

RESULTATER 2020

- H1: 11,7
- H2: 25,1
- Sykefravær: 6,2 %
- 3843 risiko-rapporter

TILTAK

- HMS mot 2023
- Læring på tvers
- Videreutvikling av god sikkerhetskultur

Slik gikk de fra å være dårligst i klassa til å bli blant de beste

I løpet av 3,5 år har Moelven Byggmodul AS gått fra å være blant de dårligste i klassa på HMS, til å bli en moderne industribedrift som andre vil lære av.

- VI HADDE ALT FOR MANGE skader i året. Det var ikke vanskelig å skjønne at vi måtte gjøre noe. Siden 2017 har vi jobbet hardt for å videreutvikle arbeidsplassen vår, sier Rolf Johan Sørli, fabrikksjef hos Moelven Byggmodul AS.

Det har de lykkes med. Selskapet har hatt en effektivitetsøkning på cirka 10 prosent fra 2015 til 2020. For tre år siden hadde Moelven Byggmodul AS i gjennomsnitt én skade med fravær i måneden. I skrivende stund er det 240 dager siden siste skade med fravær. Med 225 ansatte betyr det over 50 000 dager uten skade.

- Fra å bli omtalt som et av Moelven-konsernets dårligste bedrifter innen HMS, blir vi i dag spurt om råd og brukt som et eksempel til etterfølgelse. Det er jeg stolt av, sier Sørli.

Dette har de gjort

Siden 2017 har Moelven Byggmodul AS investert 115 millioner NOK for å videreutvikle bedriften. Tre hovedtemaer har vært styrende når selskapet har gått fra å være en «byggeplass under tak» til å bli en moderne industribedrift:

1. Kontinuerlige forbedringer.
2. Lage en strategi for kompetanseutvikling og sette det i system.
3. Investere for å automatisere og robotisere.

- Vi har laget en struktur som bygger kultur. Jeg pleier likevel å si at kultur spiser struktur til frokost, så det viktigste vi har gjort er å repetere hva vi skal gjøre i det kjedsommelige, holde ut og være sta. Det tar tid før man begynner å se resultater, men på denne måten klarte vi å skape endringer, sier Sørli.

Bedre arbeidsmiljø

Å utvikle lederne, videreutdanne medarbeiderne og profesjonalisere lærlingene, er en del av det å sette kompetanse i system. Det har hatt mye å si for arbeidsmiljøet hos Byggmodul.

- Jeg opplever at det er en større stå på-vilje blant medarbeiderne våre i dag, og at de ønsker å finne gode løsninger for å nå målene vi har satt oss. Det tror jeg handler om at informasjonsflyten er bedre og at hver enkelt medarbeider har fått større kunnskap om hvordan man kan påvirke resultatet. Vi skjønner alle hvilken rolle vi spiller i den store sammenhengen, sier Sørli.

Selv om Byggmodul har oppnådd gode resultater de siste årene, tillater de seg ikke å slappe av.

- Den dagen du tror du er i mål, er det på tide å finne noe annet å gjøre. Vi må hele tiden være nysgjerrige på hvordan vi kan utvikle oss videre, sier Sørli.

En viktig del av arbeidshverdagen til fabrikksjef Rolf Johan Sørli og de andre på Byggmodul er samlingen rundt team-tavlene og fabrikktavlene hver morgen. Her diskuterer de dagen som venter og har stort fokus på HMS.

Alt har sin faste plass hos Moelven Byggmodul AS. - Det er noe helt annet å jobbe her nå enn for fem år siden. At fabrikken er så ryddig og systematisk har vært en stor forbedring, både når det kommer til antall skader, arbeid-smiljøet og kvaliteten på produksjonen, sier tillitsvalgt Joar Sollien.

Hva innebærer tiltakene?

Kontinuerlige forbedringer:

- - Vi fokuserer hele tiden på å gjøre fabrikken tryggere og mer effektiv. Derfor oppfordrer vi alle medarbeiderne våre til å legge inn forbedringsforslag i Landax, som vi behandler annenhver uke. Beslutninger baserer vi mest mulig på fakta, slik at vi kan gjøre forbedringer på de rette stedene, sier Sørli.
- Et eksempel er 5S, en måte å orgaisere arbeidsplassen og arbeidsflyten på. De fem S'ene står for: Sortere, systematisere, skinne, standardisere og sikre. Målet er at alle til enhver tid skal vite hvor alt er og ikke bruke tid på å lete. - Teamene som har best score på 5S har beviselig færre skader. Hvor ryddig fabrikken er sier også noe om kvaliteten på produktene våre, sier Sørli.

Kompetanse:

- Fokus på å utvikle gode mellomledere, videreutdanne medarbeiderne og profesjonalisere lærlingene, samt sette kompetanseutvikling i en strategisk sammenheng.
- - Kompetanse er vårt viktigste våpen. Alle kan bygge maskiner, men det er menneskene som utgjør forskjellen, sier Sørli.

Investeringer:

- Siden 2017 har Byggmodul investert 115 millioner NOK i fabrikken for å strukturere og sette moduler i flyt, samt robotisere formatering av plater og stendere til element-montasje og innredning.
- Produksjon i flyt innebærer at robotene forbereder materialer til modulene på en smartere måte, og modulene flyttes fysisk rundt på skinner gjennom produksjonslinjene. - Det krever at alle teamene må jobbe i takt for ikke å stoppe produksjonen. For å lykkes med det må vi jevnlig diskutere forbedringer og gjennomføre tilhørende tiltak, sier Sørli.

Vi utvikler våre sterke sider

Folkene våre er den viktigste strategiske bærebjelken i Moelven. Derfor har vi satt i gang et arbeid for å definere våre felles styrker, sier Terje Melheim, fagansvarlig for medarbeider- og lederutvikling.

ARBEIDET MED Å utvikle bedriftskulturen har fått navnet aktivt medarbeiderskap og aktivt lederskap. Over 100 medarbeidere har definert Moelvens sterke sider, og hvilke egenskaper medarbeidere og ledere skal videreutvikle.

- Vi var klare for å kjøre første runde den 12. mars 2020, samme dag som Norge stengte ned. Det gjorde at vi måtte tenke nytt, sier Melheim.

Digitalisert analog dialogduk

For å kunne gjennomføre fagopplegget i henhold til Moelvens smitteverns-retningslinjer med to meters avstand, ble aktivt medarbeiderskap utviklet i en digital utgave og en mer korona-vennlig fysisk versjon. Det er hver enkelt leder som skal gjennomføre diskusjonsopplegget med sine medarbeidere.

- Medarbeiderskap handler om at alle blir med i arbeidet for å utvikle Moelven videre. Det gjør at lederne får bedre kjennskap til hvilke muligheter medarbeiderne ser, i tillegg til å øve seg på gode og åpne diskusjoner. Medarbeiderne får tid i en hektisk hverdag til å løfte blikket og tenke på hvordan deres atferd og forbedringsforslag bidrar positivt til Moelven, sier Melheim.

Medarbeiderne skal diskutere hvordan de tar ansvar, utvikler seg selv og virksomheten og hvordan de bidrar med engasjement. Lederne skal på sin side jobbe med kommunikasjon og hvordan de er som rollemodeller, hvor resultatorienterte de er og hvordan de kan legge til rette for utvikling og nytenking.

> *Noe av det viktigste med aktivt medarbeiderskap blir å skape en felles forståelse for hvilke muligheter medarbeiderne har til å påvirke Moelven positivt, gjennom diskusjoner rundt det å ta ansvar, samt gjennom utvikling og engasjement.*
>
> **Anders Lindh,**
> **divisjonssjef Moelven Timber**

Både pc og penn er virkemidler i den Corona-vennlige utgaven av aktivt lederskap og medarbeiderskap. Her er leder for IT Operations i Moelven, Geir Morten Holmen, i gang med aktivt lederskap.

Dialogduken kan brukes både på papir og digitalt. Den bidrar til gode diskusjoner gjennom oppgaver som er felles for alle i Moelven. Terje Melheim, fagansvarlig for medarbeider- og lederutvikling, ser frem til å jobbe med styrkene til Moelven sammen med alle Moelvens 3350 medarbeidere.

Aktivt medarbeiderskap

Dette er de seks styrkene over 100 medarbeidere i Moelven har definert at vi skal videreutvikle gjennom aktivt lederskap og aktivt medarbeiderskap.

Mangfold og likestilling i Moelven

I Moelvens strategiplan er det nedfelt at vi skal jobbe for å bygge en kultur som fremmer mangfold gjennom inkludering, med ekstra fokus på likestilling.

En av målsettingene for utviklingen framover er å øke andelen kvinner til 20 prosent i ledende stillinger, noe som innebærer en nær dobling fra dagens nivå. For å nå dette målet må vi se forbi det opplagte – selve rekrutteringsprosessen – og tenke på hvordan vi kan gjøre vår industri attraktiv for kvinner med den rette kompetansen.

Moelvens etiske regler fastslår at vi skal ha en inkluderende arbeidskultur og arbeide aktivt for et godt arbeidsmiljø preget av likeverd og mangfold. Det aksepteres ingen form for trakassering eller diskriminering på grunnlag av kjønn, hudfarge, religion, alder, uførhet, seksuell legning, politisk overbevisning, nasjonal eller etnisk opprinnelse eller andre forhold. Dette har vært Moelvens holdning i en årrekke, og det er etablert retningslinjer og internkontrollrutiner for å sikre at dette etterleves.

Et av tiltakene er krav om gjennomføring av en anonym medarbeiderundersøkelse i alle konsernets selskaper minimum hvert andre år. Det finnes også etablerte varslingsrutiner som gjør det mulig for alle ansatte å varsle anonymt om brudd på lover, regler, konserninterne retningslinjer eller andre kritikkverdige forhold.

I 2020 ble Moelvens medarbeiderundersøkelse videreutviklet, mye på grunnlag av kunnskap og erfaringer fra prosessen med aktivt medarbeiderskap og aktivt lederskap. I den reviderte medarbeiderundersøkelsen, som vil gjennomføres ved samtlige enheter i konsernet i løpet av 2021 og deretter inngå som en del av årshjulet i konsernets HR-strategi, styrkes kartleggingen av om med arbeidere har blitt utsatt for krenkende handlinger og om medarbeiderne vet hvordan de skal si ifra om de utsettes for dette. Informasjonen som samles inn vil bli analysert og danne et viktig grunnlag for risikovurderinger og planleggingen av det videre arbeidet for å sikre likestilling og ikke-diskriminering.

	Menn	Kvinner	Totalt
Antall ansatte	41	23	64
Midlertidig ansatte, inkludert traineer	4	2	6
Deltidsansatte	5	3	8
Gjennomsnittlig foreldrepermisjon (uker)	19	35,5	

***Tabellen gjelder morselskapet Moelven Industrier ASA**

Moelven gir mennesker som vil, muligheter. Thea Helene Slotnæs, Elisabeth Davis og Maren Wilson er tre av våre om lag 3350 medarbeidere som hver dag jobber for å gi deg gode produkter og tjenester.

Mange veier til Moelven

Moelven er avhengig av dyktige og engasjerte medarbeidere for å drive virksomheten fremover. I lokalsamfunnene vi opererer i samarbeider vi med en rekke studiesteder, det offentlige og ulike kompetanseinitiativ for å tiltrekke oss relevant arbeidskraft.

Statsminister-møte og fast jobb

MAHAMED HASSAN MAHAMAD begynte hos Moelven Numedal AS gjennom et samarbeid mellom NAV og Moelven, og fikk fast jobb i 2020.

- Vi vil ha mange flere arbeidsgivere som Moelven! Det er veldig bra at de velger å ta i bruk arbeidsressurser som har hatt det vanskelig med å komme i jobb, sa statsminister Erna Solberg da hun besøkte Mahamed på jobb i 2019.

Praksisplass er en del av samarbeidet mellom det offentlige og Moelven, hvor medarbeidere får teste ut hvordan det er i jobbe i Moelven, og Moelven som arbeidsgiver får bli kjent med potensielle nye medarbeidere og deres vilje til å lære.

Spennende jobb og språktrening

- Det var godt å få fast jobb i Moelven. Jeg begynte først med praksisplass her. Det var viktig å vise initiativ og interesse for jobben. Og nå har samarbeidet mellom NAV og Moelven Numedal AS gjort det mulig for meg å få fast jobb, sier Mahamed.

Trelastoperatøren bor i Numedal i Buskerud med kone og barn, og er glad for at han har fått fast jobb i lokalsamfunnet hvor barna hans vokser opp. For Mahamad, som kom til Norge i 2014, har jobben betydd mye.

- Jeg trives veldig godt med praktisk arbeid, og er glad for at jeg har kommet meg inn i arbeidslivet, sier han og legger til at selv om det bråker en del på sagbruket, får han øvd seg på å snakke norsk.

Sammen med daglig leder Rune Frogner møtte Mahamad Hassan Mahamad statsminister Erna Solberg i 2019. Hun var på besøk hos Moelven Numedal AS for å høre mer om samarbeidet med NAV.

Hassan Jowan er i dag fast ansatt hos Moelven Component AB.

Kombinerte yrkesfag og språkundervisning - og fikk fast jobb

Å arbeide med tre har alltid interessert Hassan Jowan. Da han fikk tips av Karlstad kommune om at man kunne kombinere yrkes-utdanning innen treteknikk med svensk-undervisning var valget lett.

AV UKENS FEM arbeidsdager brukte Hassan tre av dagene på å lære seg mer om treteknikk, hvor ni av de totalt 13 utdanningsukene ble brukt som praktikant hos Moelven Component AB.

- Å lære seg språk og yrke samtidig er et veldig godt opplegg. Man blir motivert til å prestere i begge deler, forteller Hassan.

Etter den ni ukers lange praksisperioden hos Moelven Component AB fikk Hassan spørsmålet om han ville bli timeansatt - og det ville han så klart.

- Jeg fikk ansettelse på timeskontrakt, som etter kort tid ble en prøveansettelse. I dag er jeg fast ansatt i selskapet. Det kjennes så klart veldig bra å få være en del av Moelven Component. Det er en god virksomhet med hjelpsomme kollegaer som gjør at man raskt kommer inn i jobben. Det blir litt som en familie, sier Hassan.

Alle traineene fikk jobb videre i Moelven

De ti traineene fra Moelvens første traineekull har alle fått fast jobb i selskapet.

OVER TO ÅR har gått siden Moelven startet sitt eget traineeprogram, og det må kunne sies å være en suksess. I løpet av traineeperioden har nemlig samtlige fått fast jobb i Moelven.

- Å være trainee i Moelven har vært helt ypperlig. Jeg hadde ingen erfaring fra denne industrien fra før, så jeg hadde ikke sett for meg at jeg skulle få alle de mulighetene jeg har fått - så raskt. Arbeidsoppgavene ble tilpasset min kompetanse og jeg fikk gjøre det som utviklet meg mest, sier Steffen Engeland.

Mange muligheter

I løpet av den 18 måneder lange traineeperioden får traineene oppleve to ulike jobber i Moelven. Som nyutdannet fra NTNU på Gjøvik, fikk Steffen prøve seg hos både Moelven Eidsvold Værk AS og Moelven Multi3 AS, før han landet drømmejobben som teknisk prosjektleder hos Moelven Wood AS.

- Jeg er stolt av å jobbe i en bransje som produserer et så bærekraftig materiale som tre. I Moelven har jeg fått utrolig mange muligheter og ulike ansvarsområder, og det har gjort at jeg har lært raskt, sier 26-åringen.

Investering i kompetanse

Nå som traineeperioden er over, har det første kullet tatt fatt på roller som blant annet prosjektleder, utviklingsingeniør, produksjonstekniker og avdelingsleder i ulike Moelven-selskaper.

Kompetanseutvikler Jeanette Löfberg i Moelven er stolt over både traineene og arbeidsplassen sin.

- Det at alle har fått fast jobb, viser at vi har klart å fylle på med relevant og etterspurt kompetanse i virksomhetene. Traineeprogrammet er viktig for Moelven. Det er en måte å investere i framtidens kompetanse på, samtidig som vi gjør en innsats i et samfunnsøkonomisk perspektiv, sier hun og legger til:

- Tilbakemeldingene fra traineene viser at det er fint å komme inn som ny i Moelven. Man blir tatt godt imot og får et verdifullt nettverk, samt nyttige erfaringer og verdifull kunnskap.

Moelven er nå i full gang med sitt andre og tredje traineekull.

Å gå fra trainee til fast stilling var spennende, men også krevende fordi jeg fikk mer ansvar. Jeg hadde nok ikke taklet det like bra dersom jeg ikke hadde vært trainee først. Noe av det viktigste jeg lærte som trainee var å ta ansvar for jobben man gjør, jobbe selvstendig og hvordan styre prosjekter.

- Gaute Nyløkken, produksjonsleder Moelven Limtre AS

Å gå fra å være trainee til fast ansatt har ikke vært noen stor overgang. Traineeperioden var snarere en opptrapping til den jobben jeg gjør i dag, og har gjort det mulig for meg å være selvgående fra dag én. I dag drar jeg stor nytte av nettverket, kompetansen og forståelsen jeg fikk som trainee.

- Louise Karlsson, prosjektleder, Moelven Töreboda AB

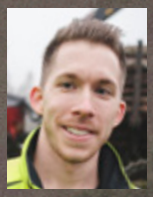

For min del var det ikke så stor forskjell på å være trainee og fast ansatt, ettersom jeg tidlig fikk mye ansvar og mange av de samme arbeidsoppgavene jeg jobber med i dag. Som trainee fikk jeg et godt grunnlag som ga meg bred forståelse for hvordan både Moelven-konsernet og Valåsen fungerer.

- Daniel Fredriksson, prosessingeniør, Moelven Valåsen AB

Moelvens traineeprogram

- Varer i 18 måneder, med oppstart i september.
- Alle som er nyutdannet på bachelor- eller teknisk fagskolenivå kan søke.
- Traineene får teste ut to ulike jobber i løpet av traineeperioden, samtidig som de deltar på et felles kompetanseprogram.
- Rekrutteringsperioden er fra november til februar.

Fyller på med kompetanse

I 2020 tok over 20 medarbeidere i Moelven etter- og videreutdanning med fagbrev. En av dem var May Britt Hauger.

- NÅR MAN TAR fagbrev blir man nødt til å tenke gjennom ting man ikke har tenkt på før. Jeg har lært mye mer enn hva jeg på forhånd trodde. Man har godt av å prøve seg litt og mestringsfølelsen er stor når man står med fagbrevet i hånda. Det er et bevis på at man kan. Jeg anbefaler alle å ta fagbrev! Det er aldri for sent, sier May Britt som har jobbet på Moelven Granvin Bruk siden 2001.

For Moelven er det viktig at medarbeiderne ønsker å fylle på med kunnskap og kompetanse.

- Å ta fagbrev er bra både for den enkelte medarbeider og for bedriften. Det er viktig at vi hele tiden fortsetter å utvikle oss selv, virksomheten og kollegene våre. Ved å ta fagbrev kan man bli enda tryggere i rollen og få ny og oppdatert kompetanse. Det gjør at man blir enda bedre rustet til et arbeidsliv i endring, sier Jeanette Löfberg, kompetanseutvikler i Moelven.

May Britt Hauger

Videreutdanning også i 2021

EN REKKE medarbeidere er også i gang med å videreutdanne seg i 2021. Jan Erik Østby, Hans Espeseth og Donatas Zilys er tre av 14 medarbeidere som i skrivende stund tar fagbrev i produksjonsteknikk, i samarbeid med Norwegian Wood Cluster. De har jobbet på Moelven Mjøsbruket mellom tre og 13 år.

- Vi har jo litt arbeidserfaring fra før og er blitt vant til å gjøre ting på bestemte måter. Gjennom dette kurset ser vi ting med nye øyne – blant annet hvilke arbeidsoppgaver vi kan løse på en smartere eller tryggere måte. Det er veldig interessant og lærerikt, sier de.

Jan Erik Østby

Hans Espeseth

Donatas Zilys

Øker logistikkkompetansen

Dag Moen, Kenneth Johansen og Trond Bjørtomt er tre av 13 medarbeidere hos Moelven Byggmodul AS som i 2021 tar fagbrev i logistikkfaget.

FRA FØR HAR alle tre fagbrev innenfor andre fagområder, men jobber i dag med vareflyt. Arbeidsoppgavene deres er å serve produksjonslinjene med rett mengde innsatsvarer til rett tid.

- Logistikk blir en stadig større og viktigere del av arbeidshverdagen vår. Det er derfor verdifullt å få mer kunnskap om nettopp dette fagområdet, og ikke minst få dokumentasjon som viser kompetansen vi sitter på. Dessuten er det gøy å lære nye ting, sier de.

- Vi har investert mye for å videreutvikle Moelven Byggmodul de siste årene, og det viktigste vi satser på er folka våre. Arbeidshverdagen vår blir stadig mer kompleks, med økt automatisering og robotisering. Det er derfor viktig at vi kontinuerlig fyller på med kunnskap og kompetanse. Dette gjør også at vi jobber bedre side om side med maskinene våre. At de fleste av våre medarbeidere har fagbrev gjør at vi er attraktive som bedrift, både overfor kunder og fremtidige kollegaer, sier Lars Ivar Pedersen, HMS, kvalitet- og kompetanseansvarlig hos Moelven Byggmodul AS.

Dag Moen

Kenneth Johansen

Trond Bjørtomt

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Helsevennlig kjemikaliebruk

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven bruker kjemikalier i sin produksjon både for å øke levetiden til enkelte produkter og materialer, og for å øke foredlingsgraden og forenkle videre bearbeiding og vedlikehold av produktene. Enkelte av kjemikaliene som benyttes kan ha en potensiell påvirkning på helse og miljø, men ved riktig bruk skal de ikke utgjøre noe fare i bruksfasen.

Dette er et vesentlig tema for Moelven, da kjemikaliene kan innebære en risiko ved ukorrekt håndtering. Det er også et tema mange kunder og forbrukere er opptatt av. Det er derfor viktig for Moelven å informere åpent og tydelig om bruken av disse kjemikaliene for å bidra til å sikre korrekt bruk av produktene samt å skape trygghet hos sluttbrukerne.

Policy og tilnærming
Det er en selvfølge at alle relevante lover og forskrifter knyttet til kjemikaliebruk til enhver tid skal følges. I tillegg har Moelven følgende målsettinger:

- Moelven skal minimere påvirkningen på jord og vann ved i størst mulig grad å anvende miljøvennlige kjemikalier, oljer og lim.
- Moelven skal kun håndtere kjemikalier, oljer og lim på anviste plasser med godkjent innbygging eller lignende installasjoner for å minske konsekvenser av eventuell lekkasje.

Moelven er underlagt en rekke regulatoriske krav tilknyttet kjemikaliebruk. Det er spesielt ett EU-direktiv som er gjeldende for Moelvens produkter, «Construction Products Regulations» (CPR), men også «Registration, Evaluation, Authorisation and Restriction of Chemicals» (REACH) og «Biocidal Products Regulations» (BPR) er relevante. Disse regulatoriske kravene er innarbeidet i Moelvens prosedyrer, og alle produktene som Moelven produserer skal følge kravene som fremkommer av disse direktivene.

Evaluering av resultater
Kjemikaliene og behandlingsproduktene som omfattes av bærekraftsrapporteringen er valgt ut på bakgrunn av forbruk, potensiell helsepåvirkning, og interessent- og vesentlighetsanalysen.
I 2020 økte produksjonsvolumene innen impregnering, overflatebehandling og limtre betydelig, noe som er hovedårsaken til økningen i kjemikaliebruken innen disse områdene. Produksjonen av brannimpregnerte og osmo-behandlede produkter var noe lavere enn i 2019.

Med kjemikaliedokumentasjonsprogrammet EcoOnline sørger Moelven Numedal AS for at kjemikaliene blir brukt og oppbevart på en trygg måte. Ved å skanne QR-kodene som bedriften har hengt opp er det raskt og enkelt for operatørene å finne riktig datablad i tilfelle en ulykke inntreffer.

AMBISJONER:
- Moelven skal, så langt det lar seg gjøre, bruke helse- og miljøvennlige kjemikalier.

RESULTATER:
- Hovedgruppene av kjemikalier er kartlagt og omfattet av rapporteringsrutiner.

TILTAK:
- Videreføre og forbedre kartlegging av kjemikaliebruk og kontinuerlig arbeide for å minimere bruken, samt å utrede alternativer.
- Kontinuerlig kvalitetssikre og eventuelt oppdatere produktenes FDV- og HMS-dokumentasjon.

Navn	Beskrivelse	2020	2019
Impregneringsvæske	**Bruksområde:** Gir motstandsdyktighet mot fukt, råte og angrep av sopp og øker levetiden til produktet. **Potensielle helsekonsekvenser:** Moelvens Cu-impregnerte produkter inneholder grunnstoffet kobber (Cu). Utover dette inneholder produktene ikke tungmetaller. Såkalt royalbehandling skjer ved at Cu-impregnerte produkter tørkes, for deretter å «kokes» i farget linolje. Moelven leverer også noe limtre basert på TMF-impregnerte materialer. Impregneringsvæsken inneholder ikke tungmetaller og består av organisk nedbrytbare antifungicider – soppdrepere. Det er ikke påvist negative helsekonsekvenser ved riktig bruk av de trykkimpregnerte produktene som leveres av Moelven.	1 215 948	1 082 847
Maling, grunning og beis	**Bruksområde:** Maling, grunning og beis er både estetisk pent og gir motstandsdyktighet mot fukt, råte og angrep av sopp og øker levetiden til produktet. **Potensielle helsekonsekvenser:** Moelven kan male, grunne og beise produkter mer effektivt og i et tryggere miljø sammenlignet med maling etter installasjon. Industriell påføring av maling, grunning og beis reduserer derfor helsepåvirkning sammenlignet med behandling på stedet, samtidig som håndtering av søl og avfall kan gjøres mer effektiv.	1 466 620	1 348 646
Brannimpregnering	**Bruksområde:** Moelvens unike Fireguard-impregnering gir motstandsdyktighet og passiv beskyttelse mot brann. Brukes på både innvendige og utvendige produkter. **Potensielle helsekonsekvenser:** Produktet er dokumentert som et miljøvennlig impregneringsmiddel og fyller kravene til EUs Byggevaredirektiv og avfallshåndteres som vanlig behandlet trevirke. Det utåndes ikke helsefarlige kjemikalier under bruk eller ved brann.	25 792	41 286
Lim	**Bruksområde:** Lim brukes som bindingsmiddel i mange produkter, for eksempel limtre. Moelven bruker hovedsakelig MUF (melamin-urea-formaldehyd) og noe PRF (fenol-resorcinol-formaldehyd) i limtre. Alt limtre merkes etter hvilket type lim som er brukt. **Potensielle helsekonsekvenser:** Moelven bruker i stor grad lim produsert av olje som ikke stammer fra fossile kilder, og har dermed lav miljøpåvirkning. Ved riktig bruk av limtre er det ingen helsekonsekvenser for brukeren.	7 373 205	6 456 498
Osmo	**Bruksområde:** Osmo er et trebehandlingsprodukt basert på naturlige olje og vokser. Oljen trenger inn i treet og beskytter fra innsiden. Voksen lager en elastisk, mikroporøs overflate som beskytter treet mot utvendig påvirkninger, og på den måten bevarer treet sitt naturlig utseende og blir beskyttet. **Potensielle helsekonsekvenser:** Det er ingen kjente potensielle helsekonsekvenser i bruk av Osmo. Det består av solsikke, soya, linse og tistelolje, og er godkjent for bruk i kontakt med næringsmidler.	8 580	9 370

Helsevennlig kjemikaliebruk

Impregnering

Royalimpregnering
Mot slutten av 2020 ble kjent at Direktoratet for Byggkvalitet hadde gjennomført et markedstilsyn av brannbehandlet kledning. I forbindelse med dette hadde det framkommet indikasjoner på at royalbehandlet kledning muligens ikke kvalifiserte til klassifisering i brannklasse D, slik både Moelven og resten av bransjen etter etablert praksis har klassifisert produktet. Moelven iverksatte raskt egne tester, og på basis av disse ble klassifiseringen for kledningsproduktene endret til brannklasse E. Samtidig stoppet Moelven produksjon og salg av royalbehandlet kledning, samt etablerte rutiner for å informere og følge opp kundene. Endringen gjelder kun kledningsproduktene, og ikke terasseprodukter, som er det største segmentet som Moelven er inne i med royalbehandlede produkter.

- Produktinformasjonen og egenskapene til varene våre skal være krystallklare. Våren 2021 jobber vi med flere tester for å kunne informere kundene mer om konsekvensene av nedklassifiseringen av royalbehandlet kledning, sier Bjarne Hønningstad, divisjonssjef i Moelven Wood.

Moelven har en markedsandel på royalbehandlet kledning på ca. 1-2 prosent. Moelven og andre aktører i bransjen jobber nå tett med brannfaglige miljøer for å dokumentere produktegenskapene ytterligere.

- Vi forstår at dette er vanskelig for kundene. Vi har tett dialog med brannrådgivere, og svarene vi har fått så langt viser at kledning har en mindre avgjørende rolle i et eventuelt brannforløp siden få branner starter i ytterkledningen. Vi slår oss likevel ikke til ro med dette, og derfor har vi informert alle kunder om denne endringen, og vi skal fortsette å følge opp våre kunder, sier Hønningstad.

Kreosot
Moelven Limtre har i mer enn 30 år utviklet, produsert og montert store bærekonstruksjoner i limtre. Limtre til bruer produseres i hovedsak med impregnert furu. I enkelte tilfeller impregneres bruene i tillegg med kreosot etter at all bearbeiding er ferdig. Dette skjer etter ønske fra kunden og gjennomføres i egnet trykktank ved spesielle impregneringsanlegg. Kreosot er et destillasjonsprodukt av steinkulltjære, og kreosotimpregnert limtre vil derfor lukte tjære. Behandlingen gir meget god holdbarhet og tilfredsstiller Statens Vegvesen sitt krav om at bruer skal ha 100 års levetid med et minimum av vedlikehold.

Bruken av kreosot er strengt regulert og kan være helseskadelig. Risikoen er først og fremst til stede ved impregneringsanleggene og under håndtering av bjelker utendørs. Siden faren øker ved eksponering gjennom hudkontakt i kombinasjon med sollys krever Moelven derfor at alle som arbeider med og i nærheten av kreosot bruker solkrem (med høy solfaktor) for å redusere helserisikoen. Direkte hudkontakt med kreosot skal unngås.Det er også knyttet andre helserisikoer og miljørisikoer til kreosot, men i den mengde og med det bruksområdet stoffet har i forbindelse med limtrebruer er disse risikoene minimale.

Cu-impregnerte produkter
Cu-impregnering inneholder kobber (Cu), et grunnstoff som finnes naturlig i jordsmonnet. Både for mennesker, høyerestående dyr og mange planter er kobber et livsnødvendig sporgrunnstoff. Det er kobber i kontakt med oksygen og fuktighet som gir trykkimpregnerte materialer den karakteristiske grønnfargen. I form av løselige salter virker kobber allerede i små mengder som en gift på lavere organismer som alger, sopp og bakterier, noe som gir materialene den meget gode motstandsdyktigheten mot råte.

Små mengder av kobbersaltene i trykkimpregnert tre vil vaskes ut under bruk. Dette vil binde seg til det øverste jordlaget der konstruksjonen står og forbli der, lite tilgjengelig for planter, dyr og mennesker. Overflatebehandling med en terrassebeis eller olje vil redusere denne utvaskingen.

For å ivareta menneskelig sikkerhet i konstruksjoner, holdbarhet og miljø, er Moelven er opptatt av riktig bruk av tre på rett sted. På den måten kan mengden kjemikalier som benyttes hele tiden minimeres.

Som avfall skal Cu-impregnert tre leveres til godkjent mottak, som annet behandlet treavfall, for eksempel kommunens miljøstasjon.

Limtre til bruer produseres i hovedsak med impregnert furu. I enkelte tilfeller impregneres bruene i tillegg med kreosot etter at all bearbeiding er ferdig.

Martin Johnsrud Sundby, kona Marieke Heggeland og sønnene Markus, Max og Magnus koser seg på hytta. Forskning viser at når vi omgir oss med naturlige elementer kan vi føle velvære og mindre stress.

Slik skapte Sundby-familien drømmehytta

Da Martin Johnsrud Sundby og kona Marieke skulle bygge sitt nye fristed, var det viktig for dem å skape en varm og lun følelse. Naturlige materialer av høy kvalitet sikret den rette stemningen, og sørget samtidig for at familien fikk en rekke helsefordeler med på kjøpet.

FRA HYTTA PÅ SJUSJØEN har Martin Johnsrud Sundby kort vei til jobben. Her går nemlig skiløypene rett forbi. Omgivelsene gjør det også mulig å senke skuldrene og finne roen med kona Marieke Heggeland og sønnene Markus, Max og Magnus.

- Det er deilig å være så tett på naturen. Da vi bygde hytta var det viktig for oss at den skulle være et lunt sted hvor hele familien kan trekke seg tilbake og tilbringe kvalitetstid sammen. Her oppe er det enkelt å stikke ut og trene, samtidig som omgivelsene gir oss et pusterom i en travel hverdag, sier den tidligere verdensmesteren.

Interiør i tre

Det er ikke bare utenfor hytta at naturen er tett på. Det er den også innvendig. Tre står for det meste av interiøret og ingenting er overlatt til tilfeldighetene. Martin og Marieke har valgt Moelvens eksklusive og solide Herregårdspanel for vegg og tak, samt Herregårdsgulv i eik. Alt er oljet i samme farge; kongle.

- Vi var ute etter den varme og lune følelsen, og den har vi klart å skape ved hjelp av naturlige materialer. Her spiller vi brettspill, bygger Lego og koser oss sammen alle fem. Hytta har blitt akkurat det fristedet vi drømte om, sier Marieke og får støtte av Martin:

- Vi ønsket oss en varig og klassisk hytte med gjennomtenkte og bærekraftige løsninger. Vi må si oss svært fornøyd med resultatet.Utendørs har familien terrasse og tretak i termofuru fra Moelven.

Tre kan påvirke:

- Innetemperatur
- Luftfuktighet
- Akustikk
- Restitusjon
- Stress
- Velvære

Les mer om tre og helse på moelven.no /treoghelse

Helsefordeler med på kjøpet

Ved å bygge og innrede med tre får småbarnsfamilien også en rekke helsefordeler med på kjøpet. Tre kan påvirke både det fysiske innemiljøet - i form av innetemperaturen, luftfuktigheten og akustikken - og hvordan vi opplever det. Forskning viser at når vi omgir oss med naturlige elementer kan vi føle velvære, mindre stress, vi kan bli mer kreative og restituere bedre.

- Vi vil jo helst omgi oss med materialer som gjør at vi har det best mulig. Som idrettsutøver er jeg avhengig av at kroppen fungerer optimalt, og vi ønsker jo intet mindre for barna våre. Å få en rekke helsefordeler med på kjøpet sier vi ikke nei takk til, sier Martin Johnsrud Sundby.

Martin og Marieke har valgt Moelvens eksklusive og solide Herregårdspanel for vegg og tak, samt Herregårdsgulv i eik på hytta på Sjusjøen.

Derfor kan tre gi oss helsefordeler

Vi mennesker har levd lenge i naturen og er disponert for å både like den og klare å tolke den. Naturen eller naturlige elementer, som materialer av tre, kan gi oss en positiv distraksjon som er behagelig å se på og omgi oss med.

Naturlige elementer som gir oss sanseinntrykk som er komplekse nok til at vi kan bruke tid på å studere dem, men ikke så utfordrende at vi sliter oss ut, er spesielt fordelaktige for oss mennesker.

Lokale verdier

Folkene våre er Moelvens viktigste ressurs. Logistikksjef Kamila Rutkowska ved Moelven Langmoen AS er én av rundt 3350 medarbeidere som hver dag jobber for å gi deg gode produkter og tjenester.

Samarbeid førte til enklere byggeprosess

Hva får man når dyktige medarbeidere i Sverige og Norge jobber sammen på tvers av landegrenser, selskaper og fagområder? Et splitter nytt produkt som forenkler byggeprosessen!

WeatherPly™

Markedets sterkeste konstruksjonsfinesplate - K20/70

Værbestandig med banebrytende overflatebehandling

Grønn for enkelhetens skyld

PÅ TAMPEN AV 2020 lanserte Moelven Wood AS WeatherPly™; en vannavstøtende takplate i konstruksjonsfiner. Platene beskytter det uferdige bygget mot hardt vær og gjør at man slipper å dekke til reisverket i opptil seks uker.

Både Moelven Wood AB, Moelven Vänerply AB og Moelven Langmoen AS har bidratt inn i verdikjeden i form av produktutvikling, produksjon og distribusjon av platene. Hva produktet skulle hete vekket også stort engasjement på tvers av konsernet. Da prosjektgruppa inviterte til navnekonkurranse på Workplace, Moelvens interne kommunikasjonskanal, mottok de over 75 forslag, og vinneren ble altså WeatherPly™.

Kompletterer sortimentet

Med WeatherPly™ kompletterer Moelven sortimentet og tar et enda sterkere grep om det norske platemarkedet.

- WeatherPly™ er fremstilt av skandinavisk gran og produseres ved den eneste finerfabrikken i Skandinavia, Moelven Vänerply AB. Moelvens tilstedeværelse i hele verdikjeden – fra skog til ferdige plater – gjør at vi kan levere kortreiste og bærekraftige kvalitetsprodukter. WeatherPly™-platene kompletterer det allerede store platesortimentet vårt og sørger for at vi kan tilby kunden det han eller hun trenger gjennom hele byggeprosessen, sier Simen Kristiansen, markedssjef i Moelven Wood AS.

Utviklet på tvers av grenser

Tjalling Chaudron er produktutvikler i Moelven og har vært med på å utvikle WeatherPly™.

- Jobben min består ofte av å konkretisere henvendelser fra markedet og produktsjefer og gjøre disse ideene til et realiserbart produkt. Da Moelven Wood AS kom med denne produkthenvendelsen, så vi med fordel at WeatherPly™ kunne utvikles på tvers av landegrenser, sier han.

Etter tester med underleverandører, landet produksjon av prototypen hos Moelven Vänerply AB i Otterbäcken i Sverige.

- Vi sendte testprodukter fra Moelven Vänerply AB til Norge og det ble godt mottatt. Det er så mange fordeler ved å jobbe på tvers av grenser og det er noe jeg håper vi ser mer av fremover.

Tjalling Chaudron

WeatherPly™-platene gjør jobben lettvint ettersom vi slipper å dekke til undertaket ved dårlig vær. For oss er det et godt og sikkert valg.

Kurt Idar Tåje
Prosjektleder Oppland Bygg & Anlegg

Bærekraftig limleverandør

Moelvens divisjoner

Byggsystemer

Timber

Wood

På Akzo Nobels limfabrikk i Kristinehamn er bærekraftige produkter med lave utslipp i fokus. Limet brukes til produksjon av plywood-plater og limtre i Moelven.

- VI HAR GJORT tiltak for å få leveransene av lim til Moelven Vänerplys plater til å bli mer bærekraftige med dedikerte transporter, sier Jenny Falkeling, Supply Chain & Logistics Manager på Akzo Nobel Adhesives AB.

Den dedikerte transporten betyr at lastebilen som frakter limet ikke må vaskes mellom hver transport, noe som sparer miljøet for både vann og avfall.

Renser produksjonsvannet selv

Vannet som brukes i produksjonen av lim renser fabrikken selv gjennom et godkjent renseanlegg.

- Vannet blir helt rent, så vi har løyve til å slippe det ut i Väneren. Det betyr at vi selv tar ansvar for en del av naturressursene vi bruker hos oss, sier Falkeling.

Bærekraft er i høysetet hos bedriften, som bruker el-trucker i produksjonen og har tydelige mål for fremtiden.

- Innen 2030 skal vi kun bruke fornybar energi, og kutte 50 prosent av karbonutslippet vårt. Målet vårt er også å ikke ha noe avfall som ikke kan gjenvinnes, sier Falkeling. Som et ledd i arbeidet mot å kun bruke fornybar energi ser fabrikken i Kristinehamn nå på solcelleanlegg for å nærme seg målet.

Smartere bruk av lim

Flere kunder, blant annet Moelven Vänerply AB, har også egne maskiner som blander limet i korrekt forhold og mengde til produktene.

- Vi leverer to-komponent-lim. Det at komponentene blandes helt riktig og i riktig mengde hos kunden er bærekraftig, for å slippe at lim må kastes eller at det er feil konsistens på limet. Vårt nye maskinsystem kan også snakke direkte med limavdelingen vår for smartere produksjon, sier Falkeling.

Fabrikken jobber også for å minimere emisjoner fra limet de produserer. - Vi har utviklet flere typer lim som har mindre utslipp av emisjoner enn tradisjonelt lim. Det kommer miljøet til gode, sier Falkeling.

Om Akzo Nobel

Akzo Nobel er et stort konsern med fabrikker over hele verden. Akzo Nobel Adhesives AB i Kristinehamn produserer lim og herde-systemer. Fabrikken har 110 ansatte og leverer til industrikunder som produserer for eksempel plywood, limtre, sponplater, møbler, dører og vinduer.

Moelven holder til i mange lokalsamfunn rundt om i Sverige, Norge og Danmark. Som lokale produksjonsenheter har vi også mange lokale leverandører, som leverer alt fra lim til spiker og kontorrekvisita.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Økonomisk verdiskapning i lokalsamfunnet

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven opererer i mange små lokalsamfunn i Skandinavia, ofte som en viktig arbeidsgiver og bidragsyter i den lokale økonomien. Gjennom 2020 har solide virksomheter vært ekstra viktig for lokalsamfunnene for å sikre sysselsetting, opprettholde aktivitet hos andre næringslivsaktører og bidra til stabile inntekter.

Moelven er en slik aktør, og hvordan konsernets virksomhet organiseres og drives har direkte ringvirkninger på lokalsamfunnene. Samtidig er Moelven avhengig av gode relasjoner med lokalsamfunnene for å fortsette å utvikle virksomheten, tiltrekke oss de riktige menneskene og tilby en trygg og forutsigbar arbeidsplass som gir mennesker som vil, muligheter.

Policy og tilnærming

Moelvens operative virksomhet består av 34 juridiske enheter fordelt på 42 produksjonssteder i Norge og Sverige. Felles for de fleste av produksjonsselskapene, er geografisk plassering i rurale områder med tett tilknytning til skogen og skognæringen. Bedriftene er ofte viktige hjørnesteinsbedrifter i sine områder. Moelven legger vekt på å gjøre lokale innkjøp der vi kan, og å skape lokale arbeidsmuligheter. Gjennom organiseringen som juridiske enheter skapes ringvirkninger i økonomien, ved at egen omsetning, verdiskaping og skatte- og avgiftsbetaling forplanter seg videre ved at det samme skjer hos underleverandører og ansatte. Til sammen blir dette bedriftenes og konsernets samfunnsbidrag.

Evaluering av resultater

Ved å benytte beregningsnøkler for samfunnsbidrag kan en bedrifts samfunnsbidrag estimeres på grunnlag av omsetning, varekostnad, lønnskostnad, samt skatte- og avgiftsbetalinger korrigert for offentlige tilskudd. Beregninger viser at den samlede verdiskapingen for Moelvens norske virksomheter i 2020 var NOK 2 546 mill, og for de svenske NOK 2 458 mill.

Spesielt i Sverige har korona-pandemien bidratt til økte offentlige tilskudd. I Sverige ble arbeidsgiveravgiften senket for alle en periode, og det ble også gitt 100 prosent støtte for sjukelønnskostnader tilknyttet korona-smitte. Støtteordningene er hensyntatt i beregningen av samfunnsbidraget, og gir en reduksjon for den svenske delen av virksomheten sammenlignet med 2019.

Tallene til høyre er beregnet ved hjelp av NHOs samfunnsbidragskalkulator. Grunnlaget er regnskapsinformasjon fra Moelvens norske og svenske selskaper, og er for de svenske selskapene omregnet til NOK basert på valutakursen ved årsslutt. Siden de to landene har ulike skatte- og avgiftssystemer, og tilgang til ulike markeder, er det naturlig nok en viss usikkerhet knyttet til tallene. Beregningen viser kun de direkte skatter og avgifter som konsernet tilfører. Modellen tar ikke med sekundær- og tertiæreffekten (ringvirkningene) som Moelven bidrar med, og er derfor et nøkternt anslag for det samlede samfunnsbidraget. For Moelven er denne effekten vesentlig på grunn av antall enheter i mindre samfunn i rurale områder, hvor betydningen av ringvirkningseffektene forsterkes siden det er færre muligheter for alternativ verdiskaping.

AMBISJONER:
- Skape og sikre trygge arbeidsplasser i lokalsamfunnet.

RESULTATER:
- Estimert skatte- og avgiftsbidrag på NOK 931 mill i 2020

TILTAK:
- Skape og sikre trygge arbeidsplasser som bidrar positivt både i lokalsamfunnet og til å bygge en bærekraftig framtid i tre.

	Norge	Sverige	Øvrige	Total
Driftsinntekter	9 590	9 651	215	19 456
Selskapsskatt	57 341	47 674	853	105 868
Sum innbetalt AGA	122 981	211 291	978	335 251
Innbetalt skatt på lønn	266 551	191 307	3 848	461 706
Offentlige tilskudd	849	9 869	305	11 023
Skatte- og avgiftsbidrag	446	440	44	931
Antall ansatte	1 656	1 707	28	3 391

Hva kan skatte- og avgiftsbidraget fra Moelven gi?

1731
LÆRERE

9385 METER
2-felts vei

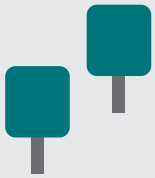

22 294
Døgnopphold på sykehus

Sum skatte- og avgiftsbidraget 2020

931 000 000

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

Lokalmiljø

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Moelven har nærmere 30 forbrenningsanlegg som produserer termisk bioenergi både til egen industriproduksjon og videresalg til eksterne kunder. Energi produsert ved forbrenning av tre og flis inngår i langt mer kortsiktig karbonkretsløp enn energi fra fossile energikilder, og defineres derfor som fornybar energi. Bioenergiproduksjonen har likevel en påvirkning på lokalmiljøet, blant annet ved utslipp av svevestøv, NOx og CO.

Moelven påvirker også lokalmiljøet gjennom for eksempel støy, transport og vannforbruk. Vann brukes til overrisling av tømmer for at tømmeret ikke skal tørke ut og bli skadet under lagring. Både vannforbruket og avrenningen har betydning for miljøet.

Policy og tilnærming
Moelven påvirker lokalmiljøet gjennom flere aktiviteter, som energiproduksjon i forbrenningsanlegg, transport, avfallshåndtering, vannforbruk.
I Moelvens bærekraftspolicy er følgende beskrevet:

- Moelven skal være en naturlig del av lokalsamfunnet, og bidra til økonomisk verdiskaping.
- Moelven skal aktivt arbeide med å redusere sin lokale miljøpåvirkning gjennom fokus på kontinuerlig forbedring.
- Moelven skal ikke ha noen brudd på forurensingsloven eller tilsvarende lovgivning.

Evaluering av resultater
Moelven eier 28 kjeler som varierer i størrelse mellom 1 MW og 15 MW, med et snitt på ca. 6 MW. Disse forbrenningsanleggene bruker i hovedsak biomasse for å produsere bioenergi. Antall kjeler er redusert i 2020 som følge av avviklingen av driften ved Moelven Eidsvold Værk AB samt at en mindre kjele ved Moelven Modus ABs produksjonsanlegg i Hulån er tatt ut av drift.

Det gjøres årlig en kartlegging av konsentrasjon av vesentlige avgasser og støv. Ved noen anlegg skjer dette ved kontinuerlig måling og ved andre anlegg ved punktmålinger tatt på ulike perioder av året. Det vil derfor være en naturlig variasjon i disse, og det gir liten verdi å analysere tallene samlet. Oppfølging skjer basert på lokale data. Høye CO verdier er et tegn på at forbrenningsprossesen ikke er optimalisert, og en reduksjonen anses derfor som svært viktig fra både et miljø- og et finansielt perspektiv.

AMBISJONER:
- Redusere emisjoner av Nox, Sox og CO.

RESULTATER:
- Ingen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning i 2020 som har ført til bøter.

TILTAK:
- Ytterligere utvide kartleggingen av lokal miljøpåvirkning samt etterlevelse av gjeldende lover, forskrifter og tillatelser knyttet til miljøpåvirkning.

Fra de utvendige flisbingene mates bioråstoffet fra sagbruket automatisk inn i to separate fyrkjeler, hver på 12 MW, som kan kjøres uavhengig av hverandre.

Forbrenningsanlegg	2019	2020
Forbrenningsanlegg - total installert kapasitet [MW]	175	176
Gjennomsnittlig kapasitet per anlegg (Kjel 1 + Kjel 2) [MW]	6	6
Antall rapporterte kjeler	28	30

Moelven har hverken i 2020 eller i 2019 hatt noen brudd på forurensningsloven eller tilsvarende lovgivning som har ført til bøter.

Den nye bioenergisentralen på Sokna ble igangkjørt høsten 2019, og forsyner både Moelven Soknabruket og Moelven Pellets AS med miljøvennlig termisk energi. I 2020 produserte anlegget 109,9 GWh termisk energi.

VIKTIG VIKTIGERE VIKTIGST

En pålitelig partner

Hvor og hvorfor er det vesentlig?
Pålitelighet er en av våre grunnverdier, og Moelven skal være et selskap man kan stole på. At Moelven er en pålitelig partner er derfor etablert som en grunnforutsetning for bærekraftstrategien og skal ligge til grunn for alle aktiviteter.

Moelven er bevisst sitt forhold til antikorrupsjon og konkurranselovgivning i alle sammenhenger og på alle nivåer i konsernet.

Moelven anser antikorrupsjonsarbeid og overholdelse av konkurranselovgivning å være en vesentlig del av arbeidet for å oppnå en langsiktig bærekraftig utvikling. Dette minimerer risikoen for å komme i en situasjon som påvirker omdømme eller økonomi negativt.

Policy og tilnærming
Antikorrupsjon og etikk er en sentral del av Moelvens konsernstrategi. Et godt og pålitelig omdømme er avgjørende for vår forretningsvirksomhet og skal sikre troverdighet overfor våre kunder, leverandører og andre interessenter, og bidrar til at vi oppfattes som en attraktiv arbeidsgiver.

Moelven tar avstand fra all form for korrupsjon og urettmessige tiltak som hindrer fri konkurranse og markedsbalanse. I konsernets forretningsvirksomhet skal det alltid holdes en sunn, etisk og moralsk profil overfor medarbeidere, kunder, leverandører og andre forretningsforbindelser, noe som innebærer at de ansatte hverken skal ta imot eller gi bestikkelser eller andre fordeler for forretningsmessig eller personlig vinning.

I arbeidet med å forankre en helhetlig holdning til antikorrupsjon i Moelven, er det på et overordnet nivå utarbeidet etiske retningslinjer som skal ligge til grunn i deres virke, og en beskrivelse av prosedyrer som skal følges dersom uønskede hendelser oppstår. De etiske retningslinjene og Moelvens holdning til konkurranselovgivning er kommunisert til selskaps-ledere, salgs- og markedsapparat samt økonomisjefer i fysiske møter, og i tillegg gjort kjent blant de øvrige ansatte.

Moelven har interne retningslinjer og rutiner knyttet til personvern for å sikre at GDPR-kravene (General Data Protection Regulation) overholdes. Innen konsernets virksomhet skal det ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, etnisk tilhørighet, språk, legning, religion eller livssyn. Stillingsinnhold, ansvarsområde, kompetanse og arbeidsinnsats danner grunnlaget for lønnsfastsettelse, avansement og rekruttering. Det er kort og godt kompetansen som teller. Moelven skal videre legge forholdene til rette for personer med nedsatt funksjonsevne.

Dette forplikter alle medarbeidere seg til gjennom aktivt medarbeiderskap:

- Jeg bidrar til et respektfullt, raust og positivt arbeidsmiljø
- Jeg har omtanke for og tillit til mine kollegaer
- Jeg bidrar til en åpen og ærlig dialog
- Jeg gir ros og anerkjennelse
- Jeg sier fra på en respektfull måte om det som ikke fungerer bra

Gjennom aktivt med-arbeiderskap har over 100 medarbeidere definert Moelvens sterke sider og hvilke egenskaper medarbeidere og ledere skal videreutvikle.

Moelven aksepterer ikke forhold hos leverandører eller kunders virksomhet som innebærer brudd på FNs menneskerettighetserklæring eller andre uetiske forhold som for eksempel barnearbeid eller sosial dumping. I 2020 ble det implementert et IT-verktøy for å gjennomføre systematisk kontroll med hele leverandørkjedens etterlevelse av de krav Moelven stiller.

Fra 2016 ble de etiske retningslinjene inkludert som en del av arbeidsavtalen ved nyansettelser. På denne måte sikres det at nyansatte gjør seg kjent med de etiske retningslinjene fra første dag. Som et tillegg i arbeidet med å etablere en felles etisk plattform hos de ansatte, har også enkelte bedrifter i konsernet etablert egne retningslinjer, med lokale tilpasninger. Moelven Modus har eksempelvis utviklet et eget e-opplæringsprogram, med tilhørende tester.

Moelven har også etablert retningslinjer og rutiner for varsling. Moelven ønsker å tydeliggjøre for alle ansatte at konsernet har en bedriftskultur som er basert på åpenhet. Det skal være aksept for å ta opp bekymringer og kritikkverdige forhold, og de skal diskuteres og løses. Retningslinjene gir også rett på anonymitet og det er beskrevet i rutinen hvordan varsling gjøres dersom varsler ønsker å være anonym.

Evaluering av resultater

Det er ikke rapportert om brudd på noen av målsettingene innen området i 2020. Dette er selvfølgelig tilfredsstillende resultater, men for å opprettholde nivået er det nødvendig med kontinuerlig fokus på området. Det har ikke blitt registrert behov for å iverksette spesielle tiltak utover etablerte rutiner for å sikre at de etiske retningslinjene overholdes, men arbeidet som gjøres i forbindelse med aktivt medarbeiderskap og aktivt lederskap vil bidra til å løfte kvaliteten ytterligere.

GDPR

Moelven har felles rutiner knyttet til behandling av personopplysninger. Rutinene gjelder for alle ansatte og andre som utfører arbeid eller tjenester for Moelven. Enhver som er ansatt eller håndterer personopplysninger hos Moelven har et individuelt ansvar og plikter for at opplysningene behandles etter gjeldende rutiner og regelverk. Regelverket er relativt omfattende, og det er derfor utarbeidet veiledninger for utvalgte områder. Det er også utnevnt personvernansvarlige på konsern-, divisjon- og selskapsnivå, samt en personvernfaglig gruppe på konsernnivå.

VARSLING

Hovedregelen i Moelven er at man tar opp forhold man mener er kritikkverdige med den det gjelder. Dersom det ikke fører frem, eller man av andre årsaker mener det er nødvendig å ta saken opp med noen andre som kan gjøre noe med de kritikkverdige forholdene, følges konsernets varslingsrutine. Man har alltid rett til å varsle myndigheter, men i de fleste tilfeller er det ønskelig at saken tas opp internt først. Enhver varsling kan også tas direkte opp med konsernets varslingsombud på e-post varsling@moelven.com eller via whistleblowing.moelven.com

EN ÅPEN BEDRIFTSKULTUR

Moelven skal være en pålitelig partner, og det starter med våre medarbeidere. Gjennom aktivt medarbeiderskap jobber alle medarbeidere i Moelven mot en åpen bedriftskultur hvor alle tar ansvar for et godt arbeidsmiljø og bidrar til å utvikle både seg selv og virksomheten.

AMBISJONER:

- Etterlevelse av FNs menneskerettighetserklæring og Moelvens etiske krav i hele verdikjeden.
- Ingen tilfeller av diskriminering eller krenkende behandling av medarbeidere.
- Ingen tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid.

RESULTATER:

- Ingen rapporterte brudd på FNs menneskerettighetserklæring og Moelvens etiske retningslinjer.
- Ingen rapporterte tilfeller av diskriminering eller krenkende behandling av medarbeidere.
- Ingen rapporterte tilfeller av korrupsjon eller prissamarbeid.

TILTAK:

- Videreføring av eksisterende arbeid innen antikorrupsjon og etikk.
- Gjennomføring av opplæringsprogram innen konkurranselovgivningen.
- Gjennomføre kontroll med leverandørkjedens etterlevelse av FNs menneskerettighetserklæring og Moelvens etiske retningslinjer.

Moelven GRI Indeks - 2020

Global Reporting Initiative (GRI) er en nettverksbasert organisasjon, som står bak utviklingen av verdens mest brukte rammeverk for bærekraftsrapportering. GRI-rammeverket inneholder prinsipper, tema og indikatorer som kan brukes av organisasjoner til å måle og rapportere økonomiske, miljømessige og sosiale prestasjoner.

Moelven rapporterer i henhold til rammeverket GRI Standards: Core option. Tabellen under presenterer Moelvens rapportering i forhold til retningslinjene i GRI Standards. For mer detaljer om GRI, se www.globalreporting.org.

GRI 102 - Generelle rapporteringskrav

GRI §	Beskrivelse	Kilde (sidetall i årsrapport eller webside)
Beskrivelse		
102-1	Navn på selskapet	Konsernets årsrapport, Note 1 (s. 51)
102-2	Aktiviteter, merkevarer, produkter og tjenester	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 11-37)
102-3	Lokalisering av selskapets hovedkontor	Konsernets årsrapport, Note 1 (s. 50)
102-4	Lokasjoner hvor selskapet opererer	s. 95, Konsernets årsrapport, styrets årsberetning (s. 16-17)
102-5	Eierskaps- og selskapsform	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 15), Note 1 (s. 51)
102-6	Markeder som dekkes	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 15), Note 6 og 7 (s. 65-67)
102-7	Bedriftens størrelse	Konsernets årsrapport, Hovedtall (s. 10)
102-8	Informasjon om ansatte og andre arbeidere	Konsernets årsrapport , Styrets årsberetning (s. 18), Mennesket i fokus (s.68-83), Note 11, s. 71
102-9	Virksomhetens leverandørkjede	s. 10, s. 20-21, s. 50-53
102-10	Vesentlige endringer i størrelse, struktur, eierskap og leverandørkjede	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning (s. 11-17)
102-11	Føre-var-prinsippet	*«Moelven bruker et føre-var prinsipp»*
102-12	Eksterne initiativ	Konsernets årsrapport, Styrets årsberetning - Innovasjon (s. 29-35), Konsernets Bærekraftsrapport 2020: Moelven og FNs bærekraftsmål (s. 12), Vi er en pålitelig partner (s. 100)
102-13	Medlemskap i bransjeforeninger og / eller nasjonale- / internasjonale intresseorganisasjoner	Konsernets årsrapport: Styrets årsberetning - Innovasjon (s. 29-35)
Strategi		
102-14	Uttalelse fra konsernsjefen	Se forbi tallene i klimaregnskapet (s. 3)
102-16	Verdier, prinsipper, standarder og normer for oppførsel	Konsernets årsrapport (s. 23), Vi er en pålitelig partner (s. 64)
Selskapsledelse		
102-18	Styresett	Konsernets årsrapport: Styrets årsberetning - Eierstyring og selskapsledelse (s. 38-42)
Interessent dialog		
102-40	Liste over interessentgrupper	Vi lytter til våre interessenter (s. 13)
102-41	Kollektive avtaler	Konsernets årsrapport: Note 3.25 (s. 57)
102-42	Definisjon og selektering av interessentgrupper	Interessentdialog og forventninger (s. 13)
102-43	Tilnærming til interessentdialog	Interessentdialog og forventninger (s. 13)
102-44	Hovedtema og bekymringer	Interessentdialog og forventninger (s. 13)
Rapporteringspraksis		
102-45	Enheter inkludert i de konsoliderte økonomiske regnskapene	Konsernets årsrapport: Note 19 (s. 76)
102-46	Definere rapportinnhold og rammer for tema	Satsningsområder, mål og prioriteringer (s. 11)
102-47	Liste over vesentlige tema	Satsningsområder, mål og prioriteringer (s. 11)
102-48	Endring av historiske data fra tidligere rapporter	s.11, 22, 28, 32, 33, 41, 55,
102-49	Endringer i rapportering	
102-50	Rapporteringsperiode	01.01.20 - 31.12.20
102-51	Dato for siste tilgjengelig rapport	2020
102-52	Rapporteringssyklus	Årlig
102-53	Kontaktpunkt for spørsmål om rapporten	Rune F. Andersen - rune-f.andersen@moelven.com
102-54	Påstand om rapportering iht. GRI Standards	Moelven GRI Index - 2020
102-55	GRI Index	Moelven GRI Index - 2020

Vesentlige tema

GRI S	Beskrivelse	Kilde (sidetall i bærekraftsrapport)	Utelatelse	Grunn til utelatelse	Beskrivelse av utelatelse
Klimasmarte produkter og tjenester - Energibruk i produksjon					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 28			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 28			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 28			
GRI 302 - Energy					
302-1	Energiforbruk i organisasjonen	s. 28, 41			
302-2	Reduksjon i energiforbruk	s. 28			
GRI 305 - Utslipp					
305-1	Direkte klimagassutslipp (scope 1)	s. 22			
305-2	Indirekte klimagassutslipp - energi (scope 2)	s. 22			
305-3	Andre indirekte klimagassutslipp (scope 3)	s. 22			
305-5	Reduksjon i klimagassutslipp	s. 22			
Klimasmarte produkter og tjenester - Transport av varer					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 32			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 32			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 32			
Moelven indikator					
Transportregnskap		s. 32			
Klimasmarte produkter og tjenester - Klimafordeler i skogen					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 33			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 33			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 33			
Moelven indikator					
Under utvikling		NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Arbeid med fastsettelse av indikator pågår.
Klimasmarte produkter og tjenester - Klimasmart design					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 40			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 40			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 40			
Moelven indikator					
Under utvikling		NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Arbeid med fastsettelse av indikator pågår.
Klimasmarte produkter og tjenester - Produksjon av bioenergi					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 41			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 41			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 41			
GRI 302 - Energi					
302-1	Energiforbruk i organisasjonen	28, 41			
Tar vare på naturressursene - Bærekraftige materialer					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 50			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 50			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 50			
Moelven indikator					
PEFC™ og FSC® sertifisering		s. 50	Fordeling av sertifiseringstype er ikke presentert	Informasjon ikke tilgjengelig	Rapporteringsrutiner vil bli utviklet i 2019

GRI §	Beskrivelse	Kilde (sidetall i bærekraftsrapport)	Utelatelse	Grunn til utelatelse	Beskrivelse av utelatelse
Tar vare på naturressursene – Ressursoptimalisering					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 54			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 54			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 54			
Moelven indikator					
Skurutbytte		s. 54			
Tar vare på naturressursene - Ressurseffektiv design og emballasje					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 55			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 55			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 55			
GRI 301 - Materialer					
301-1	Materialforbruk	s. 10, 33, 55			
Moelven indikator					
Under utvikling		NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Arbeid med fastsettelse av indikator pågår.
Tar vare på naturressursene – Avfallshåndtering					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 56			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 56			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 56			
GRI 306 - Avfall					
306-2	Typer avfall og avfallshåndteringsmetoder	s. 56			
Mennesket i fokus – Helse, miljø og sikkerhet					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 68-71			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 68-71			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 68-71			
GRI 403 - Helse, arbeidsmiljø og sikkerhet					
403-2	HMS-statistikk	s. 68-71	Yrkessykdommer, tapte arbeidsdager og statistikk fordelt på kjønn er ikke rapportert. Moelven rapporterer kun skadestatistikk for egne ansatte.	Informasjon ikke tilgjengelig	Rapporteringsrutiner vil bli vurdert utviklet i 2019.
Mennesket i fokus - Engasjerte og kompetente medarbeidere					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 72-83			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 72-83			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 72-83			
Moelven indikator					
Under utvikling		NA	Ikke rapportert	Informasjon ikke tilgjengelig	Arbeid med fastsettelse av indikator pågår.
Mennesket i fokus - Helsevennlig kjemikaliebruk					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 84-86			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 84-86			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 84-86			
Moelven indikator					
Forbruk av kjemikalier		s. 84			

GRI $	Beskrivelse	Kilde (sidetall i bærekraftsrapport)	Utelatelse	Grunn til utelatelse	Beskrivelse av utelatelse
Tar vare på lokale verdier - Økonomisk verdiskapning i lokalsamfunnet					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 96-97			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 96-97			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 96-97			
Moelven indikator					
Skatte- og avgiftsbidrag		s. 96-97			
Tar vare på lokale verdier – Lokalmiljø					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 98-99			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 98-99			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 98-99			
GRI 307 - Miljøavvik					
307-1	Manglende overholdelse av miljølover og -forskrifter	s. 98-99			
Moelven indikator					
Gjennomsnittlig konsentrasjon av vesentlige avgasser		s. 63			
Vi er en pålitelig partner - Antikorrupsjon og etikk					
GRI 103 - Tilnærming					
103-1	Beskrivelse av temaet og begrensninger	s. 100-101			
103-2	Beskrivelse av tilnærming og resultater	s. 100-101			
103-3	Evaluering av tilnærming og resultater	s. 100-101			
GRI 205 – Antikorrupsjon					
205-3	Bekreftede tilfeller av korrupsjon	s. 100-101			
GRI 206 – Konkurranseskadelig atferd					
206-1	Bekreftede tilfeller av prissamarbeid	s. 100-101			

HOVEDTALL SISTE 5 ÅR

Beløp i NOK mill	2020	2019	2018	2017	2016
KONSERNET					
Driftsinntekter	11 665,2	10 297,5	11 020,8	10 768,4	10 309,7
EBITDA	1 010,6	629,8	932,7	716,1	601,6
Avskrivninger	344,1	296,2	280,4	278,1	290,1
Nedskrivninger	4,3	-1,8	66,1	17,6	16,5
Driftsresultat	662,2	335,4	586,2	420,4	295,0
Finansposter	-58,6	-95,8	-8,0	-46,8	-42,5
Resultat før skattekostnad	603,6	239,7	578,2	373,6	252,5
Totalkapital	5 833,0	5 518,0	5 302,3	5 044,6	4 766,8
Egenkapital i prosent	49,1	42,9	45,9	41,5	38,0
Driftsmargin i prosent	5,7	3,3	5,3	3,9	2,9
Investeringer	271,9	478,7	497,4	357,0	275,2
Antall ansatte	3 391	3 399	3 524	3 546	3 492
TIMBER					
Driftsinntekter	3 444,9	3 118,9	3 263,3	3 118,2	3 020,6
EBITDA	365,9	243,1	449,4	266,9	181,1
Avskrivninger	102,7	97,4	98,7	102,7	111,1
Nedskrivninger	4,3	0,0	7,4	17,6	16,5
Driftsresultat	258,9	145,8	343,3	146,7	53,5
Finansposter	1,0	-5,1	-4,1	-17,4	-13,1
Resultat før skattekostnad	259,9	140,6	339,2	129,3	40,4
Totalkapital	1 742,9	1 513,1	1 663,4	1 545,5	1 567,1
Driftsmargin i prosent	7,5	4,7	10,5	4,7	1,8
Investeringer	88,0	115,8	136,7	99,2	64,2
Antall ansatte	636	629	620	650	674
WOOD					
Driftsinntekter	4 730,3	4 018,1	3 977,3	3 805,6	3 529,9
EBITDA	482,3	265,4	318,5	265,7	274,5
Avskrivninger	110,6	102,1	108,0	110,9	113,8
Nedskrivninger	-	-1,8	58,6	0,0	0,0
Driftsresultat	371,7	165,1	151,9	154,8	160,6
Finansposter	-18,7	-29,2	-15,6	-24,8	-24,4
Resultat før skattekostnad	353,0	135,9	136,2	129,9	136,2
Totalkapital	2 802,3	2 514,4	2 466,9	2 413,9	2 151,6
Driftsmargin i prosent	7,9	4,1	3,8	4,1	4,5
Investeringer	130,2	117,2	198,1	119,9	114,7
Antall ansatte	1 099	1 114	1 108	1 079	1 039
BYGGSYSTEMER					
Driftsinntekter	3 346,6	3 002,7	3 743,0	3 856,4	3 616,8
EBITDA	166,2	135,0	189,0	206,7	166,3
Av- og nedskrivninger	89,9	78,1	60,6	52,8	51,2
Driftsresultat	76,4	56,8	128,3	153,9	115,1
Finansposter	-5,2	-3,9	-1,0	-1,6	-1,7
Resultat før skattekostnad	71,2	52,9	127,4	152,3	113,4
Totalkapital	1 908,6	1 751,0	1 751,4	1 808,9	1 653,2
Driftsmargin i prosent	2,3	1,9	3,4	4,0	3,2
Investeringer	21,6	55,9	93,5	118,9	84,5
Antall ansatte	1 490	1 494	1 647	1 687	1 647
ØVRIG VIRKSOMHET					
Driftsinntekter	3 802,4	3 728,0	3 547,6	3 414,6	3 388,9
EBITDA	-3,8	-13,7	-24,1	-23,2	-20,3
Av- og nedskrivninger	40,9	18,6	13,1	11,7	13,9
Driftsresultat	-44,7	-32,3	-37,2	-34,9	-34,2
Finansposter	-35,8	-57,5	12,7	-2,9	-3,4
Resultat før skattekostnad	-80,5	-89,8	-24,5	-37,8	-37,6
Investeringer	32,1	189,8	69,2	19,1	11,8
Antall ansatte	166	162	149	130	132

Moelven bestreber seg på å kommunisere aktivt og åpent med markedet, og gi alle interesserte lik tilgang til finansiell informasjon. På vår finansielle side finner du resultatrapportering, finansiell status og informasjon om de prinsippene Moelven styres etter.

Resultatet i annerledesåret 2020 ble ett av de sterkeste i Moelven gjennom tidene. Konsernet leverte et driftsresultat på NOK 662,2 millioner - en økning på nærmere NOK 330 millioner fra året før.

Denne rapporten er laget av 100 % resirkulert papir som er FSC®- og Svanemerket.

MILJØMERKET 2041 Trykkeri 0645

FSC www.fsc.org 100% Papir fra bærekraftig skogbruk FSC® C129908

TRYKT I NORGE NO - 2940

Verdens mest miljøvennlige møbelfabrikk, The Plus på Magnor, bygges i tre.
Foto: Big/Vestre

moelven.no